

Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza

Republike Srbije a.d., Užice

Finansijski izveštaji za godinu

završenu 31. decembra 2023. godine

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izdato od / Prepared by:

DFK Konsultant – Revizija doo Beograd

SADRŽAJ

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 4
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	5 - 10
Bilans uspeha	11 - 13
Izveštaj o ostalom rezultatu	14 - 15
Izveštaj o promenama na kapitalu	16 - 18
Izveštaj o tokovima gotovine	19 - 20
Napomene uz finansijske izveštaje	21 - 92
Godišnji izveštaj o poslovanju	93 - 135

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Osnivaču "Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije" a.d., Užice*****Kvalifikovano mišljenje***

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja „Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije“ a.d., Užice (u daljem tekstu: „Agencija“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2023. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u odeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje*, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijsku poziciju Agencije na dan 31. decembar 2023. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

1. Kao što je obelodanjeno u napomenama 20, 21, 22 i 23 uz finansijske izveštaje, Agencija je sa stanjem na dan 31. decembar 2023. iskazala sledeća stanja potraživanja:

- dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji u iznosu od RSD 1.135.786 hiljada i kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od RSD 5.617.655 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 847.038 hiljada;
- ostala potraživanja koja se najvećim delom odnose na faktoring, potraživanja od nalogodavaca garancije, kao i potraživanja za kamate, naknade, premije osiguranja, kursne razlike, prefakturisane usluge izrade boniteta, u iznosu od RSD 1.048.645 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 13.320 hiljada;

Na osnovu postupaka nezavisne potvrde salda sa dužnicima, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo iskazana stanja potraživanja po osnovu kredita u ukupnom iznosu od RSD 632.133 hiljade, potraživanja po osnovu faktoringa u iznosu od RSD 681.423 hiljade, obaveza po osnovu faktoringa u iznosu od RSD 25.609 hiljada. U skladu sa napred navedenim, nismo bili u mogućnosti da se uverimo u efekte koje bi usaglašavanja knjigovodstvenih stanja potraživanja sa dužnicima mogli imati na finansijsko stanje i poslovni rezultat Agencije na dan 31. decembra 2023. godine.

2. Kratkoročni finansijski plasmani na dan bilansa stanja iskazani su u iznosu od RSD 5.617.655 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 847.038 hiljada. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrdili smo da Agencija nije izvršila adekvatnu klasifikaciju kreditnih plasmana, a posledično ni odgovarajuću ispravku vrednosti navedenih plasmana u skladu sa usvojenom metodologijom za obračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa odredbama MSFI 9 – Finansijski instrumenti. Imajući u vidu napred navedeno, kao i prirodu računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da utvrdimo efekte koje napred navedene činjenice imaju na finansijske izveštaje u celini.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Osnova za kvalifikovano mišljenje (Nastavak)

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Agenciju u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše kvalifikovano mišljenje.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomenu 28. uz finansijske izveštaje, u kojoj je obelodanjeno da je Agencija dužna da obezbedi svoju usaglašenost sa sledećim finansijskim obavezama: a) učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) - da ne prelaze 10% i b) koeficijent kapitala – najmanje 30%. Na dan 31. decembra 2023. godine, prema obračunu Agencije, učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) iznosilo je 6,52%, dok je koeficijent kapitala iznosio 79,33%. Kao što je navedeno u pasusu Osnova za kvalifikovano mišljenje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo napred navedeni obračun Agencije.

Finansijski izveštaji Agencije na dan 31. decembar 2023. godine su prikazani u formi propisanoj „Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike“ („Službeni glasnik RS“ broj 89/2020). Imajući u vidu napred navedeno, kao što je obelodanjeno u napomeni 11. uz finansijske izveštaje, finansijski prihodi za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2023. godine iskazani u iznosu od RSD 942.712 hiljada obuhvataju i iznos od RSD 779.712 hiljada koji predstavlja prihode iz osnovne delatnosti.

Naše mišljenje nije kvalifikovano po napred navedenim pitanjima.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju, ali ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Agencije je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Republike Srbije.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izveštajima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije, ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim.

Pored toga, izvršili smo procenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Republike Srbije u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahteva moglo uticati na prosuđivanja doneta na osnovu ovih ostalih informacija.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju (Nastavak)

Na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocenimo, izveštavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izveštajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim izveštajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumevanja Agencije stečenih u reviziji, izvestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu finansijskih izveštaja koji daju istinit i objektivan prikaz u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Agencije da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Agenciju ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Agencije.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa MSR uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa MSR, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Agencije.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Agencije da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Agencija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

U Beogradu, 24. juna 2024. godine

TraySute COM

Sanja Grubić
Licencirani ovlašćeni revizor

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 20069244	Шифра делатности 6512	ПИБ 103982111
Назив АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ		
Седиште УЖИЦЕ, Љуба Стојановића 5		

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ
ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2023. године

Бр. 1892/1/24
21.06 2024 год.
УЖИЦЕ
- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		3.031.608	2.182.560	3.827.381
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	18	594.314	226.419	145.312
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		425.837	121.311	145.312
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		168.477	105.108	
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	19	92.832	26.012	46.806
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010				
023	2. Постројења и опрема	0011		35.910	7.295	9.891
024	3. Инвестиционе некретнине	0012				
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013		56.644	18.439	36.637
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014		278	278	278
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015				
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	20	2.344.462	1.930.129	3.635.263

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019		1.208.676	1.915.371	2.600.996
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		1.135.786	14.758	1.034.267
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартине од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027				
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029		20.308	26.820	23.848
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		6.402.891	7.249.852	7.185.283
Класа 1, осим групе рачуна 14	1. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		1.506	1.795	145
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032				
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033				
13	3. Роба	0034				
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		1.506	1.795	145
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036				
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038			38.748	38.834
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039				
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040				

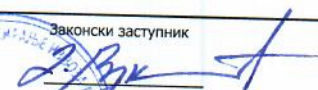
Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041				
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043			38.748	38.834
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044	21,22	1.035.325	918.948	1.167.850
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045		940.523	824.354	1.073.256
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		94.569	94.569	94.528
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		233	25	66
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	23	4.770.617	5.212.836	4.635.483
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		4.190.793	4.650.901	4.546.813
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		579.824	561.935	88.670
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	24	527.460	991.592	1.230.677
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	25	67.983	85.933	112.294
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		9.454.807	9.459.232	11.036.512
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	34	41.717.583	40.174.205	35.265.888
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	26	7.500.933	7.106.293	8.466.623
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402		6.529.330	6.217.181	6.932.837
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404		296.082	258.309	258.308
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405		722.171	693.284	1.171.778
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406		78.962		103.520
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407		130.476	120.100	47.990
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408		4.864	57.619	48.170
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409				38.235
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		4.864	57.619	9.935
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412				
350	1. Губитак ранијих година	0413				
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		1.158.472	1.622.349	1.838.885
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	27	156.134	153.752	115.435
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		5.929	3.817	6.005
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		150.205	149.935	109.430
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	28	1.002.338	1.468.597	1.723.450
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421			250.000	250.000
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		33.702	6.265	15.432
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		968.636	1.212.332	1.458.018
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427				
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	B. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429				
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		795.402	730.590	731.004
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	29	506.317	478.900	488.868
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		146.984	236.434	245.865
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		117.174		
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		242.159	242.466	243.003
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		12.263	29.966	4.653
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	30	9.640	6.299	5.706
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		9.599	5.431	5.699
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		41	868	7
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	31	157.465	158.657	159.348

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		157.465	158.657	159.348
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451				
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452				
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	32	109.717	56.768	72.429
	Б. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		9.454.807	9.459.232	11.036.512
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	34	41.717.583	40.174.205	35.265.888

у Београд
 дана 27.06.2024 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 20069244	Шифра делатности 6512	ПИБ 103982111
Назив АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ		АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД
Седиште УЖИЦЕ, Љуба Стојановића 5		

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

бр. 1842/24
21.06 2024 год.
УЖИЦЕ
- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001			
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002			
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003			
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005			
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006			
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007			
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008			
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009			
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011			
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		821.471	806.150
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014			
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	5	6.235	7.412
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	6	352.511	305.184
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		255.975	227.716
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		38.055	36.120
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		58.481	41.348
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	8	88.407	58.345
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	7	39.812	38.904
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	9	12.992	51.887
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	10	321.514	344.418

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025			
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026		821.471	806.150
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	11	942.712	924.018
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		455.567	389.548
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		13.831	27.494
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		473.314	506.976
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	12	169.092	127.736
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		77.946	37.380
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		22.799	44.221
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		68.347	46.135
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		773.620	796.282
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	13	61.064	57.355
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	14	48.162	
67	З. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	15	152.698	13.667
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	15	113.150	2.613
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		1.156.474	995.040
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		1.151.875	936.499
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		4.599	58.541
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59-69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048			
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		4.599	58.541

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	17		
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052			922
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053		265	
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		4.864	57.619
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061	26	0	1
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у Београду
 дана 27.06.2024 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 20069244	Шифра делатности 6512	ПИБ 103982111
Назив АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ		
Седиште УЖИЦЕ, Љуба Стојановића 5		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		4.864	57.619
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
330	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
331	а) добици	2005			2.734
	б) губици	2006		1.187	
	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
333	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
332	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
334	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиси	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиси	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиси	2017		77.827	4.020
	б) губици	2018		8.054	182.385
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019		68.586	
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			175.631
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021		10.288	
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			26.345
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023		58.298	
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024			149.286
	B. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		63.162	
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			91.667
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

у Београд
дана 29. 06. 2024 године

Бр. 1842/4/24

21.06 2024

УЖИЦЕ

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20069244

Шифра делатности 6512

ПИБ 103982111

Назив АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ

Седиште УЖИЦЕ, Љуба Стојановића 5

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)		Остали основни капитал (рп 309)		Уписани а неуплаћени капитал (група 31)		Емисиона премија и резерве (рп 306 и група 32)	
			2	АОП	3	АОП	4	АОП	5	
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4001	6.932.837	4010		4019		4028	1.430.086	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029		
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4003	6.932.837	4012		4021		4030	1.430.086	
4.	Нето промене у ____ години	4004	-715.656	4013		4022		4031	-478.493	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4005	6.217.181	4014		4023		4032	951.593	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033		
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4007	6.217.181	4016		4025		4034	951.593	
8.	Нето промене у ____ години	4008	312.149	4017		4026		4035	66.660	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4009	6.529.330	4018		4027		4036	1.018.253	

Позиција	ОПИС	АОП	Рез. и нер. доб. и губ.	АОП	Нераспоређени добитак	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
			(група 33)		(група 34)		(група 35)		
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	55.530	4046	48.170	4055		4064	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	55.530	4048	48.170	4057		4066	
4.	Нето промене у ____ години	4040	-175.630	4049	9.449	4058		4067	
5.	Стање на дан 31.12.____ године (р.бр. 3+4)	4041	-120.100	4050	57.619	4059		4068	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	-120.100	4052	57.619	4061		4070	
8.	Нето промене у ____ години	4044	68.586	4053	-52.755	4062		4071	
9.	Стање на дан 31.12.____ године (р.бр. 7+8)	4045	-51.514	4054	4.864	4063		4072	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
			10		11
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4073	8.466.623	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4075	8.466.623	4084	
4.	Нето промене у ____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4077	7.106.293	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4079	7.106.293	4088	
8.	Нето промене у ____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4081	7.500.933	4090	

у Београду
 дана 21.10. 2025 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 20069244	Шифра делатности 6512	ПИБ 103982111
Назив АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ		
Седиште УЖИЦЕ, Љуба Стојановића 5		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	667.960	622.011
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	28.767	23.465
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		
3. Примљене камате из пословних активности	3004	234.450	132.257
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	404.743	466.289
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	1.317.459	893.056
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	687.229	339.753
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	135.007	178.222
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	331.113	291.803
4. Плаћене камате у земљи	3010	40.088	
5. Плаћене камате у иностранству	3011	18.090	31.583
6. Порез на добитак	3012		
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	24.504	14.361
8. Остали одливи из пословних активности	3014	81.428	37.334
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015		
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016	649.499	271.045
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	10.350.595	10.850.920
1. Продаја акција и удела	3018	941.010	1.274.053
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		
3. Остали финансијски пласмани	3020	9.315.534	9.467.249
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	94.051	109.618
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	10.008.916	10.567.666
1. Куповина акција и удела	3024	83.298	861.888
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025		

Позиција 1	АОП 2	Износ	
		Текућа година 3	Претходна година 4
		3. Остали финансијски гласани	3026
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027	341.679	283.254
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028		
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	585.966	
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033	585.966	
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035		
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	740.460	247.775
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	469.258	
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042	242.393	242.808
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044		
8. Исплаћене дивиденде	3045	28.809	4.967
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	154.494	247.775
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	11.604.521	11.472.931
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	12.066.835	11.708.497
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050		
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051	462.314	235.566
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	991.592	1.230.677
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		61
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	1.818	3.580
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	527.460	991.592

у Београду
 дана 27.6.20 године

Законски ваступник
УЖИЦЕ

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

**Agencija za osiguranje i finansiranje
izvoza Republike Srbije AD, UŽICE**

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2023. GODINU**

BEOGRAD, 20. jun 2024. godine

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2023.	2022.
POSLOVNI PRIHODI		-	-
POSLOVNI RASHODI		(821.471)	(806.150)
Troškovi materijala, goriva i energije	5	(6.235)	(7.412)
Troškovi zarada. naknada zarada i ostali lični	6	(352.511)	(305.184)
Troškovi amortizacije	8	(88.407)	(58.345)
Troškovi proizvodnih usluga	7	(39.812)	(38.904)
Troškovi rezervisanja	9	(12.992)	(51.887)
Nematerijalni troškovi	10	(321.514)	(344.418)
POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK		(821.471)	(806.150)
FINANSIJSKI PRIHODI	11	942.712	924.018
Prihodi od kamata		455.567	389.548
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti		13.831	27.494
Ostali finansijski prihodi		473.314	506.976
FINANSIJSKI RASHODI	12	(169.092)	(127.736)
Rashodi kamata		(77.946)	(37.380)
Negativne kursne razlike i negativni efekti		(22.799)	(44.221)
Ostali finansijski rashodi		(68.347)	(46.135)
DOBITAK IZ FINANSIRANJA		773.620	796.282
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI	13	61.064	57.355
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI	14	(48.162)	-
OSTALI PRIHODI	15	152.698	13.667
OSTALI RASHODI	15	(113.150)	(2.613)
UKUPNI PRIHODI		1.156.474	995.040
UKUPNI RASHODI		(1.151.875)	(936.499)
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE		4.599	58.541
POZITIVAN NETO EFEKAT PO OSN. DOBITKA POSL. KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA		-	-
NEGATIVAN NETO EFEKAT PO OSN. DOBITKA POSL. KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA		-	-
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		4.599	58.541
POREZ NA DOBITAK	17		
Poreski rashod perioda		-	-
Odloženi poreski rashodli perioda			(922)
Odloženi poreski prihodi perioda		265	
NETO DOBITAK		4.864	57.619
ZARADA PO AKCIJI	26	-	1

Napomene na stranama od 7 do 71
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2023. godine

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
AKTIVA				
Stalna imovina		3.031.608	2.182.560	3.827.381
Nematerijalna imovina	18	594.314	226.419	145.312
Nekretnine, postrojenja i oprema	19	92.832	26.012	46.806
Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja	20	2.344.462	1.930.129	3.635.263
Odložena poreska sredstva		20.308	26.820	23.848
Obrtna imovina		6.402.891	7.249.852	7.185.283
Zalihe		1.506	1.795	145
Potraživanja po osnovu prodaje		0	38.748	38.834
Ostala kratkoročna potraživanja	21, 22	1.035.325	918.948	1.167.850
Kratkoročni finansijski plasmani	23	4.770.617	5.212.836	4.635.483
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	24	527.460	991.592	1.230.677
Aktivna vremenska razgraničenja	25	67.983	85.933	112.294
UKUPNA AKTIVA		9.454.807	9.459.232	11.036.512
VANBILANSNA AKTIVA	34	41.717.583	40.174.205	35.265.888
PASIVA				
Kapital	26	7.500.933	7.106.293	8.466.623
Osnovni kapital		6.529.330	6.217.181	6.932.837
Emisiona premija		296.082	258.309	258.308
Rezerve		722.171	693.284	1.171.778
Nerealizovani dobitci (gubici) po osnovu HOV i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata		(51.514)	(120.100)	55.530
Neraspoređeni dobitak		4.864	57.619	48.170
Dugoročna rezervisanja i obaveze		1.158.472	1.622.349	1.838.885
Dugoročna rezervisanja	27	156.134	153.752	115.435
Dugoročne obaveze	28	1.002.338	1.468.597	1.723.450
Odložene poreske obaveze		-	-	-
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze		795.402	730.590	731.004
Kratkoročne finansijske obaveze	29	506.317	478.900	488.868
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		12.263	29.966	4.653
Obaveze iz poslovanja	30	9.640	6.299	5.706
Ostale kratkoročne obaveze	31	157.465	158.657	159.348
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja	32	109.717	56.768	72.429
UKUPNA PASIVA		9.454.807	9.459.232	11.036.512
VANBILANSNA EVIDENCIJA	34	41.717.583	40.174.205	35.265.888

Napomene na stranama od 7 do 71
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Osnovni kapital	Rezerve	Neraspoređeni dobitak	Netužarski gubici ili gubici	Dobici ili gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	Ukupan kapital
Početno stanje prethodne godine na dan 01. januar 2022.	<u>6.932.837</u>	<u>1.430.086</u>	<u>48.170</u>	<u>(1.599)</u>	<u>57.129</u>	<u>8.466.623</u>
Korekcija početnog stanja usled prve primene MSFI						-
Povećanje kapitala	(715.656)	(478.493)	(38.235)			(1.232.384)
Dobitak tekuće godine			57.619			57.619
Isplata dividendi			(9.935)			(9.935)
Prenos u rezerve						-
Dobici (gubici) po osnovu komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata				2.734	(178.364)	(175.630)
Stanje na kraju prethodne godine na dan 31. decembar 2022.	<u>6.217.181</u>	<u>951.593</u>	<u>57.619</u>	<u>1.135</u>	<u>(121.235)</u>	<u>7.106.293</u>
Korekcija početnog stanja usled prve primene MSFI						-
Smanjenje	(31)	28.887	(57.619)			(28.763)
Povećanje kapitala	312.180	37.773				349.953
Dobitak tekuće godine			4.864			4.864
Isplata dividendi						-
Prenos u rezerve						-
Dobici (gubici) po osnovu komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata				(1.187)	69.773	68.586
Stanje na kraju tekuće godine na dan 31. decembar 2023.	<u>6.529.330</u>	<u>1.018.253</u>	<u>4.864</u>	<u>(52)</u>	<u>(51.462)</u>	<u>7.500.933</u>

Napomene na stranama od 7 do 71
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	667.960	622.011
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.317.459)	(893.056)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(649.499)	(271.045)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	10.350.595	10.850.920
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(10.008.916)	(10.567.666)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja		
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	341.679	283.254
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	585.966	
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(740.460)	(247.775)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(154.494)	(247.775)
SVEGA PRILIV GOTOVINE	11.604.521	11.472.931
SVEGA ODLIV GOTOVINE	(12.066.835)	(11.708.497)
NETO PRILIV GOTOVINE	0	0
NETO ODLIV GOTOVINE	(462.314)	(235.566)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	991.592	1.230.677
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE		61
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	(1.818)	(3.580)
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	527.460	991.592

Napomene na stranama od 7 do 71
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA		
Neto dobitak	4.864	57.619
OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK		
Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
Aktuarski gubici po osnovu planova definisanih primanja	(1.187)	2.734
Dobici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	77.827	4.020
Gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	(8.054)	(182.385)
Ostali bruto sveobuhvatni dobitak (gubitak)	68.586	(175.631)
Porez na ostali sveobuhvatni dobitak ili gubitak perioda	(10.288)	26.345
Neto ostali sveobuhvatni dobitak (gubitak)	58.298	(149.286)
UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA		
Ukupan neto sveobuhvatni dobitak	<u>63.162</u>	<u>(91.667)</u>
UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK	<u>63.162</u>	<u>(91.667)</u>

Napomene na stranama od 7 do 71
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU**

Osnivanje Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d., Užice (u daljem tekstu: Agencija) je sprovedeno u skladu sa posebnim Zakonom o Agenciji za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 61/2005).

Agencija je osnovana 26. jula 2005. godine sa neograničenim vremenom trajanja. Podaci o Agenciji su registrovani u Registru privrednih subjekata 16. avgusta 2005. godine, čime je Agencija stekla svojstvo pravnog lica. Pravna forma Agencije je zatvoreno akcionarsko društvo koje je osnovano od strane Republike Srbije, sa upisanim kapitalom od EUR 25,000,000 od čega je u 2005. godini bilo uplaćeno EUR 12,507,469.50 (50.03% od ukupno upisanog kapitala), a ostatak je uplaćen u 2006. godini u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu važećem na dan uplate.

Platni promet vezan za obavljanje delatnosti Agencije se sprovodi preko podračuna (podračun za redovno poslovanje i podračun za sopstvene prihode) otvorenih u okviru konsolidovanog računa trezora koji se vodi u Upravi za trezor. Spajanjem Fonda SMECA 22. maja 2009. godine preuzeti su i dinarski i devizni računi kod poslovnih banaka koje je Fond imao otvorene u trenutku spajanja.

Izmenama i dopunama Zakona o Agenciji ("Sl. glasnik RS", br. 88/2010) od 01. decembra 2010. godine došlo je do izmena i dopuna i delatnosti Agencije.

Osnovna registrovana delatnost Agencije su ostala osiguranja, što obuhvata:

- Osiguranje i reosiguranje izvoznih poslova i investicija u inostranstvu domaćih pravnih lica i preduzetnika od komercijalnih i nekomercijalnih rizika kao i osiguranja naplate potraživanja izvoznika na domaćem tržištu najviše do iznosa vrednosti izvoznog posla, i to samostalno ili u saradnji sa drugim osiguravajućim društvima, odnosno agencijama;
- Finansiranje izvoznih poslova domaćih pravnih lica i preduzetnika, sufinansiranje izvoznih poslova sa komercijalnim bankama i drugim finansijskim organizacijama, refinansiranje izvoznih kreditnih komercijalnih banaka;
- Finansiranje pripremnih izvoza domaćih pravnih lica i preduzetnika po zaključenom ugovoru o izvozu;
- Finansiranje investicija domaćih pravnih lica i preduzetnika na inostranim tržištima radi podsticanja izvoza;
- Osiguranje pripreme izvoza domaćih pravnih lica i preduzetnika od nekomercijalnih i komercijalnih rizika po zaključenom ugovoru o izvozu, samostalno ili u saradnji sa drugim osiguravajućim društvima, odnosno agencijama;
- Finansiranje stranog kupca ili njegove banke u vezi sa izvozom domaćeg pravnog lica ili preduzetnika;
- Osiguranje domaćih banaka u vezi sa kreditima i garancijama po izvoznim poslovima i investicijama u inostranstvu i zaključenim kreditnim linijama sa stranim bankama;
- Izdavanje garancija i drugih jemstva po izvoznim poslovima i investicijama u inostranstvu;
- Pružanje drugih usluga u vezi sa finansiranjem, garantovanjem i osiguranjem izvoznih poslova i investicija na domaćem i inostranom tržištu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU (Nastavak)**

Donošenjem izmena i dopuna Zakona o Agenciji ("Sl. glasnik RS", br. 88/2010) izvršena je promena sedišta Agencije. Upis je izvršen i u Agenciji za privredne registre, dana 26. januara 2011. godine. Od tog datuma, sedište Agencije je u Užicu, Nikole Pašića 30.

U aprilu 2014. godine, adresa sedišta je promenjena na Ljuba Stojanovića 5, takođe u Užicu, a upis ove promene je izvršen u Agenciji za privredne registre dana 01. avgusta 2014. godine.

Stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Fondu za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova - SMECA (u daljem tekstu: Fond), ("Sl. glasnik RS", br. 36/09) dana 22. maja 2009. godine Agencija je preuzela od Fonda zaposlene, prava i obaveze, novčana sredstva, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu.

Matični broj Agencije je 20069244, a poreski identifikacioni broj 103982111.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Agencija je imala 73 zaposlenih (2022: 76 zaposlenih).

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Agencija vodi evidencije i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021-dr.zakon) i ostalom primenjivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja objavljeni na srpskom jeziku od strane Ministarstva finansija uključuju Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) izdate od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde kao i tumačenja standarda izdate od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, ali ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrativne primere, uputstva za primenu, komentare, izdvojena mišljenja kao ni druge pomoćne materijale izuzev u slučajevima kada su oni eksplicitno uključeni kao sastavni deo standarda ili tumačenja.

MRS, MSFI i tumačenja objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja računovodstvenih standarda su zvanično prevedeni rešenjem Ministarstva Finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (broj rešenja 401-00-4980/2019-16) i objavljeni u Službenom glasniku Republike Srbije broj 92 dana 25. decembra 2019. godine i primenjuju se prilikom pripreme finansijskih izveštaja za godišnje periode koji se završavaju na ili posle 31. decembra 2020. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (Nastavak)**

Novi ili dopunjeni MSFI i tumačenja koji su usvojeni rešenjem Ministarstva Finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja objavljenom u Službenom glasniku Republike Srbije broj 123/2020 dana 13. oktobra 2020. godine primenjuju se prilikom pripreme finansijskih izveštaja za godišnje periode koji se završavaju na ili posle 31. decembra 2022. godine i nisu primenjeni prilikom pripreme priloženih finansijskih izveštaja.

Agencija je po prvi put u finansijskim izveštajima primenila MSFI 16 - Lizing čija je obavezna primena od finansijskih izveštaja za 2021. godinu, dok je MSFI 9 - Finansijski instrumenti i MSFI 15 - Prihod od ugovora sa kupcima primenila i u finansijskim izveštajima za prethodnu godinu.

Pored toga, priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa zahtevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 89/2020 i Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 89/2020). Navedeni pravilnici koji regulišu prezentaciju finansijskih izveštaja imaju prvenstvo primene u odnosu na zahteve koje u tom pogledu definišu MSFI koji su objavljeni od strane Ministarstva finansija.

Zbog gore navedenih odstupanja ovi finansijski izveštaji nisu u skladu sa MSFI.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

- Revidirani Konceptualni okvir, koji je postao efektivan po izdavanju 29. marta 2018. godine
- Izmene u MSFI koje se tiču pozivanja na Konceptualni okvir (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 6, MSFI 14, MRS 1, MRS 8, MRS 34, MRS 37, MRS 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22, and SIC-32), na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom
- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije” - Definicija poslovanja, koje uvode opcioni test koncentracije koji dozvoljava pojednostavljenu ocenu da stečeni set aktivnosti i imovine ne predstavlja poslovanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” i MRS 8 “Računovodstvene politike, promene računovodstvenih politika i greške ” - Definicija materijalnog, koje imaju za cilj da definiciju materijalnog u MRS 1 učine lakšom za razumevanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, MRS 39 „Finansijski instrumenti - priznavanje i odmeravanje” i MSFI 7 „Finansijski instrumenti - obelodanjivanja” - Reforma IBOR kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ - Ustupci u zakupima u vezi sa COVID-19 (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)**

- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti”, MRS 39 „Finansijski instrumenti - priznavanje i odmeravanje”, MSFI 7 „Finansijski instrumenti - obelodanjivanja”, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” i MSFI 16 „Lizing” - Reforma IBOR kamatne stope - faza II (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ - Ustupci u zakupima u vezi sa COVID-19 nakon 30. juna 2021. godine (na snazi za periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine)
- Izmene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ - Procedure pre nameravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ - Štetni ugovori - troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ koje se tiču pozivanja na Konceptualni okvir (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Godišnja poboljšanja za period od 2018. do 2020. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili dugoročnih (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- MSFI 17 „Ugovori u osiguranju“, koji ustanovljava principe za priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje ugovora u osiguranju na koje se ovaj standard primenjuje. Na dan stupanja na snagu, 1 januara 2023. godine, ovaj standard će zameniti MSFI 4 „Ugovori u osiguranju“.
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” i MSFI Praktičnog vodiča 2 - “Procena materijalnosti” - Obelodanjivanja računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“- Definicija računovodstvenih procena (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom)
- Izmene IAS 12 „Porezi na dobitak” - Odloženi porez po osnovu imovine i obaveza nastalih iz pojedinačne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.2. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)**

- Izmene MRS 12 “Porezi na dobitak” – Međunarodna poreska reforma – Pravila modela “Stub 2” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine) - Glavni cilj Pravila modela “Stub 2” je da obezbedi da velike multinacionalne kompanije u svim zemljama u kojima posluju plate porez na dobit po efektivnoj stopi od najmanje 15%. Ove izmene uvode privremeni izuzetak od računovodstvenih zahteva za odložene poreze u MRS 12, tako da entitet ne bi ni priznavao ni obelodanjivao informacije o odloženim poreskim sredstvima i obavezama u vezi sa porezom na dobit iz “Stuba 2”.

2.3. Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu (ali se podržava njihova ranija primena) za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine:

- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata. Standard je trebalo da bude na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine, ali je u decembru 2015. godine IASB odložio primenu do budućeg datuma, a ranija primena izmenjena standarda je dozvoljena
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom) - Izmene pojašnjavaju da se klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih zasniva na pravima koja postoje na kraju izveštajnog perioda, precizirajući da na klasifikaciju ne utiču očekivanja o tome da li će entitet iskoristiti svoje pravo da odloži izmirenje obaveze, objašnjavajući da prava postoje ako su kovenante ispunjene na kraju izveštajnog perioda, i uvodeći definiciju „izmirenja“ kako bi se jasno pokazalo da se poravnanje odnosi na prenos gotovine, vlasničkih instrumenata, drugih sredstava ili usluga na drugu stranu.
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom) - Izmene i dopune preciziraju da samo kovenante koje je entitet dužan da poštuje na ili pre kraja izveštajnog perioda utiču na pravo entiteta da odloži izmirenje obaveze za najmanje dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja (i stoga se moraju uzeti u obzir pri proceni klasifikacija obaveze na tekuće ili dugoročne). Takve kovenante utiču na to da li pravo postoji na kraju izveštajnog perioda, čak i ako se usklađenost sa ugovorom procenjuje tek nakon datuma izveštavanja (npr. kovenanta zasnovana na finansijskoj poziciji entiteta na datum izveštavanja čija se ispunjenost procenjuje tek nakon datuma izveštavanja). IASB takođe precizira da pravo da se odloži izmirenje obaveze za najmanje dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja nije od uticaja ako entitet mora samo da se pridržava kovenanti nakon perioda izveštavanja. Međutim, ako pravo entiteta da odloži izmirenje obaveze zavisi od toga da se entitet pridržava kovenanti u roku od dvanaest meseci nakon perioda izveštavanja, entitet obelodanjuje informacije koje korisnicima finansijskih izveštaja omogućavaju da razumeju rizik da obaveze postanu otplative u roku od dvanaest meseci nakon izveštajnog perioda. Ovo bi uključivalo informacije o kovenantama (uključujući prirodu kovenanti i kada se od entiteta zahteva da ih se

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.3. Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (Nastavak)**

pridržava), knjigovodstveni iznos povezanih obaveza i činjenice i okolnosti, ako ih ima, koje ukazuju na to da entitet može imati poteškoća da se pridržava kovenanti.

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja” – Finansijski aranžmani sa dobavljačima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom) - Izmene dodaju cilj obelodanjivanja u MRS 7 gde se navodi da se od entiteta zahteva da obelodani informacije o svojim finansijskim aranžmanima sa dobavljačima koji omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da procene efekte tih aranžmana na obaveze i tokove gotovine entiteta. Pored toga, MSFI 7 je izmenjen kako bi se dodali finansijski aranžmani sa dobavljačima kao primer u okviru zahteva za obelodanjivanje informacija o izloženosti entiteta koncentraciji rizika likvidnosti.
- Izmene MSFI 16 „Zakupi“ – Obaveza za zakup u transakciji prodaje i povratnog zakupa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, sa dozvoljenom ranijom primenom) - Izmene MSFI 16 dodaju naknadne zahteve merenja za transakcije prodaje i povratnog zakupa koji zadovoljavaju zahteve iz MSFI 15 da se obračunavaju kao prodaja. Izmene i dopune zahtevaju od prodavca-zakupca da odredi 'plaćanja zakupa' ili 'revidirane zakupnine' tako da prodavac-zakupac ne priznaje dobit ili gubitak koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava prodavac-zakupac, nakon datuma početka zakupa. Izmene ne utiču na dobitak ili gubitak priznat od strane prodavca-zakupca u vezi sa delimičnim ili potpunim prekidom zakupa. Bez ovih novih zahteva, prodavac-zakupac bi možda priznao dobitak po osnovu prava korišćenja koje zadržava isključivo zbog ponovnog merenja obaveze zakupa (na primer, nakon modifikacije zakupa ili promene roka zakupa) primenom opštih zahteva iz MSFI 16. Ovo je posebno moglo biti slučaj u povratnom zakupu koji uključuje varijabilne isplate zakupa koje ne zavise od indeksa ili stope.

2.4. Upporedni podaci

Upporedne podatke čine finansijski izveštaji Agencije za 2022. godinu sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije, koji su bili predmet revizije od strane nezavisnog revizora, a na koje je u svom izveštaju od 26. juna 2023. godine izrazio kvalifikovano mišljenje.

Rukovodstvo Agencije je procenilo da efekti korekcije grešaka iz ranijeg perioda nisu materijalno značajni i za iste nije izvršeno usklađivanje uporednih podataka, već su evidentirani u tekućem izveštajnom periodu.

2.5. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja

Tokom 2020. godine došlo je do proglašenja vanrednog stanja u Republici Srbiji povodom epidemije virusa COVID 19, kao i proglašenja brojnih mera Vlade Republike Srbije u cilju sprečavanja širenja zaraze virusom COVID 19, što je rezultiralo odlukom organa upravljanja Agencije da se umesto zatezne obračunava redovna kamata na sve plasmane (krediti i faktoring poslovi), kao i da se za sve kredite, realizovane zaključno sa datumom proglašenja vanrednog stanja, odlaže dospeće do 31. decembra 2020. godine, što ima uticaja na naplatu glavnice. Za sve kredite odobrene nakon 31. marta 2020. godine nije bilo izmena osnovnih elemenata ugovora u navedenom smislu. U delu poslovanja faktoringa i osiguranja, takođe, nije bilo izmena po pitanju dospeća, te se naplata odvija

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.5. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja (Nastavak)**

uobičajeno. Po proceni rukovodstva, ova odluka će rezultirati smanjenim obimom poslovnih prihoda u 2023. godini, a takođe će imati uticaj na likvidnost, kao i na pretpostavke i procene koje su korišćene pri utvrđivanju naplativosti potraživanja. U ovom trenutku ne postoji pouzdana procena kojom se mogu kvantifikovati efekti preduzetih mera na profitabilnost i likvidnost Agencije. Bez obzira na navedeno, na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, Agencija i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća, te stoga nastavlja da primenjuje načelo stalnosti poslovanja, kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

2.6. Korišćenje procenivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Agencije korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Agencija procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana i ostalih potraživanja, Agencija vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Agencija prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu. Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Agenciji, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Agencije.

Rukovodstvo Agencije vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kratkoročnim finansijskim plasmanima i ostalim potraživanjima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.6. Korišćenje procenjivanja (Nastavak)****(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Obezvredenje učešća u kapitalu

Agencija smatra učešća u kapitalu raspoloživa za prodaju obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Agencije analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Agencije. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)****2.6. Korišćenje procenjivanja (Nastavak)****(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova**

Agencija je uključena u nekoliko sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja.

Agencija procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

2.7. Promene u računovodstvenim politikama

Od 1. januara 2021. godine Agencija prvi put primenjuje MSFI 16 - Lizing. Priroda i efekti promena kao rezultat primene novih standarda su opisani u narednoj tački.

2.7.1. Prva primena MSFI 16

Agencija, u skladu sa MSFI 16, na početku ugovora, procenjuje da li je ugovor lizing ili sadrži lizing. Agencija priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu zakupa u odnosu na sve aranžmane o zakupu u kojima je zakupac, osim za kratkoročni zakup (definisano kao zakup sa rokom zakupa od 12 meseci ili kraći) i zakup imovine niske vrednosti. Za ove zakupe, Agencija priznaje isplate zakupa kao operativni trošak na pravolinijskoj osnovi tokom trajanja zakupa, osim ako je drugi sistematski osnov reprezentativniji za vremenski obrazac u kojem se ostvaruje ekonomska korist od zakupljene imovine.

Obaveza zakupa se početno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupa koji nisu plaćeni na datum početka, diskontovana korišćenjem stope navedene u ugovoru zakupu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)**2.7. Promene u računovodstvenim politikama (Nastavak)****2.7.1. Prva primena MSFI 16 (Nastavak)**

Imovina sa pravom korišćenja obuhvata početno merenje odgovarajuće obaveze zakupa, izvršena plaćanja zakupa na datum ili pre datuma početka zakupa i bilo koje početne direktne troškove. Naknadno merenje imovine sa pravom korišćenja se vrši po tako obračunatoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja.

Prilikom prve primene MSFI 16, Agencija primenjuje modifikovani retrospektivni metod.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Ostali poslovni prihodi**

Ostali poslovni prihodi predstavljaju prihode od prodaje usluga. Njihovo priznavanje vrši se u trenutku prijema u celini u korist prihoda.

3.2. Troškovi zakupa

Troškovi zakupa se odnose na zakup poslovnih prostorija. Navedeni troškovi priznaju se na teret bilansa uspeha u momentu njihovog nastanka i u skladu sa odgovarajućim ugovorima o zakupu.

3.3. Poslovni rashodi

Poslovne rashode čine troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi amortizacije, troškovi ispravke vrednosti i rezervisanja, troškovi proizvodnih usluga i nematerijalni troškovi. Poslovni rashodi se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su nastali.

3.4. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi se odnose na prihode od kamata po osnovu odobrenih kratkoročnih kredita komitentima, na prihode od kamata po osnovu hartija od vrednosti, na prihode od kamata po osnovu otkupa potraživanja (međunarodni i unutrašnji faktoring), provizije po osnovu obrade zahteva za odobravanje kratkoročnih kredita i zahteva za poslove faktoringa, obračunate premije osiguranja, kao i na pozitivne kursne razlike i prihode po osnovu efekata valutne klauzule (Napomena 11).

Prihodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode vezane za kamatonosnu aktivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Agencije i komitenta.

Za sve finansijske instrumente merene po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju, prihodi po osnovu kamata knjiženi su po ugovorenoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Finansijski rashodi**

Finansijski rashodi se odnose na isplatu štete po osnovu osiguranja i ostale rashode po ugovorima o osiguranju, negativne kursne razlike i rashode kamata (Napomena 12).

3.6. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Agencije odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Agencija posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara, koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Agencije.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan.

Poslovne promene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećim na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u Bilansu uspeha, kao finansijski prihodi, odnosno rashodi.

Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao deo finansijskih prihoda, odnosno rashoda.

3.7. Ostali prihodi i rashodi

Ostali prihodi se odnose na prihode ostvarene po osnovu usklađivanja vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana u postupku svođenja na tržišnu (fer) vrednost na dan bilansa stanja nastalih usled promena fer vrednosti i u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrednost, kao i prihode po osnovu ukidanja rezervisanja.

Ostali rashodi se najvećim delom odnose na rashode nastale po osnovu obezvređenja kredita i plasmana (Napomena 12), i na ostale nepomenute rashode.

3.8. Oprema

Pod opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine, a pojedinačna vrednost veća od prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u momentu nabavke, u skladu sa poslednjim podacima objavljenim od strane Republičkog zavoda za statistiku. Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i ukupan iznos gubitka zbog obezvređenja.

Oprema stečena po finansijskom lizingu se priznaje kao imovina, a povezane obaveze se priznaju u iznosima koji su jednaki vrednosti zakupljene imovine na početku zakupa. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda. Ulaganja koja povećavaju korisni vek trajanja osnovnih sredstava iskazuju se kao deo te imovine, dok ulaganja u održavanje i opravke koja ne produžavaju korisni vek trajanja, terete troškove tekućeg perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**

-

3.9. Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Agencije analizira vrednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina i procenjuje da li postoje indikacije obezvređivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano u poslovnim knjigama Agencije, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi.

3.10. Amortizacija

Otpisivanje opreme se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog veka upotrebe. Osnovica za obračun amortizacije sredstva je nabavna vrednost umanjena za preostalu vrednost sredstva.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su bazirane na preostalom korisnom veku upotrebe sredstava, procenjenom od strane rukovodstva Agencije i usvojenog od strane Upravnog odbora Agencije. Preispitivanje korisnog veka upotrebe vrše nadležne službe Agencije.

Stope amortizacije za glavne kategorije opreme, date su u sledećem pregledu:

Putnička motorna vozila	10%
Računari i pripadajuća oprema	20%
Ostala oprema	10% - 30%

Godišnje stope amortizacije koje je Agencija primenila pri obračunu amortizacije u finansijskim izveštajima za 2023. godinu, za pojedine stavke stalnih sredstava, različite su od stopa amortizacije koje su propisane i priznaju se u poreskom bilansu Agencije za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije za poreske svrhe izvršen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu obračuna amortizacije za poreske svrhe, što je rezultiralo u odloženim porezima (Napomena 17).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.11. Prenosne premije**

Obračun prenosnih premija vrši se u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija, kojim se utvrđuje visina prenosnih premija i visina dela premije osiguranja koja se odnosi na naredni vremenski period, kao i učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama.

Pod prenosnom premijom podrazumeva se deo premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Osnovica za formiranje i obračunavanje prenosnih premija je fakturisana bruto premija.

Obračun prenosne premije vrši se prema broju dana trajanja osiguranja u narednom obračunskom periodu (pro rata temporis).

Osnovica za obračun premije osiguranja pomnoži se sa brojem dana koliko će osiguranje trajati u narednom obračunskom periodu, pa se dobijeni rezultat podeli sa ukupnim brojem dana trajanja osiguranja. Trajanje osiguranja kod osiguranja potraživanja je ugovoreni rok plaćanja po svakom kupcu u okviru svake polise osiguranja na bazi prijavljenih podataka o prometu i rokovima dospeća koji su u tome sadržani.

Agencija prenosnu premiju osiguranja obračunava metodom pro rata temporis, i to po svakom pojedinačnom ugovoru o osiguranju, pri čemu se vrši tačno vremensko razgraničenje između proteklog i preostalog vremena trajanja ugovora o osiguranju (važi za ugovore kod kojih se visina osiguravajućeg pokrića ne menja u toku trajanja osiguranja). Ovako obračunata visina prenosne premija osiguranja, ne sadrži samo prenetu premiju za pokriće obaveza u narednom obračunskom periodu, već sadrži i srazmeran deo zarade po osnovu posla osiguranja koji je prenet u naredni obračunski period.

Kako se pri izračunavanju prenosne premije kao parametar uzima samo preostalo vreme ugovorenog osiguranja, a ne i kriterijum da li će visina premije biti dovoljna za isplatu obaveze po štetama, niti postoji mogućnost za obračuna rezervi za neistekle rizike kojim bi se obezbedila adekvatnost prenete premije, ovakav način računanja prenosne premije nije u potpunosti usklađen sa zahtevima koje kao minimum treba da ispuni test adekvatnosti obaveza.

3.12. Rezervisane štete

Način obračunavanja nastalih prijavljenih a neisplaćenih šteta do kraja obračunskog perioda i nastalih a nerprijavljenih šteta do kraja obračunskog perioda su predviđeni Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta.

Rezervisanim štetama, u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- Nastale prijavljene a neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.
- Nastale a neneprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.

Pod prijavljenim a neisplaćenim štetama podrazumevaju se štete koje su Agenciji prijavljene, a nisu obračunate i isplaćene do kraja obračunskog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.12. Rezervisane štete (Nastavak)**

Pod nastalim a neprijavljenim štetama podrazumevaju se štete koje su nastale, a Agenciji nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda.

Agencija je dužna da na ime izmirenja obaveza i za nastale prijavljene a nerešene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda i za nastale neprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda obezbedi dovoljan iznos sredstava. Agencija je dužna da se poslednjeg dana obračunskog perioda 31. decembra rezerviše deo tehničke premije osiguranja za isplatu prijavljenih a neisplaćenih i nastalih a neprijavljenih šteta.

Iznos rezervisanja prijavljenih šteta utvrđuje se za svaku pojedinačnu štetu.

Štete koje su bile prijavljene i rezervisane krajem prethodne poslovne godine, a u tekućoj godini nisu konačno likvidirane, ponovo se rezervišu.

Rezervisani iznos šteta po prijavljenim, a neisplaćenim štetama, po periodičnom računu utvrđuje se pojedinačnom procenom svake štete. Izuzetno rezervisani iznos za štete prijavljene od 1. januara do kraja obračunskog perioda utvrđuje se množenjem broja ovih šteta sa prosečnim iznosom svih isplaćenih šteta od 1. januara do kraja obračunskog perioda, a za neisplaćene a rezervisane štete na dan 31. decembra prethodne godine u visini rezervisanog iznosa na dan 31. decembra prethodne godine.

Nastale, a neprijavljene štete su obaveze koje su nastale do 31. decembra tekuće godine, odnosno nekog prethodnog perioda, a koje nisu prijavljene i po kojima Agencija ima obavezu isplate. Rezervacija ovih šteta vrši se na bazi podataka o rešenim i rezervisanim nastalim, prijavljenim, a nerešenim štetama kao i primenom priznatih aktuarskih metoda. Visina rezervisanog iznosa nastalih, a neprijavljenih šteta po periodičnom računu utvrđuje se množenjem ukupnog iznosa rezervisanih prijavljenih šteta koeficijentom učešća nastalih neprijavljenih šteta u ukupnoj rezervi na dan 31. decembra prethodne godine.

Agencija iznos rezervisanih šteta, utvrđuje tako što se obračunate rezervisane prijavljene a nelikvidirane štete i obračunate nastale neprijavljene štete pomnože koeficijentom rezervacije troškova u vezi sa rešavanjem šteta.

Efekti promena rezervisanih šteta, obuhvataju se u računu dobitka i gubitka, priznavanjem prihoda i rashoda u iznosu promene stanja rezervisanih iznosa, po svim tarifama i vrstama osiguranja posebno.

Ovakvo postupanje nije u suprotnosti sa propisanim zahtevima koje treba da ispuni test adekvatnosti obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.13. Rezerve (rezervisanja) za izravnjanje rizika**

Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika regulisani su kriterijumi i način obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika, odnosno izračunavanje gornje granice obaveze za formiranje tih rezervi, obračun iznosa, kao i povećanje i smanjenje ovih rezervi, osnovni podaci za izračunavanje godišnjih merodavnih tehničkih rezultata i standardnih odstupanja tih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata posmatranog perioda.

Rezerve za izravnjanje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih merodavnih tehničkih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu - za svaku vrstu neživotnih osiguranja (u daljem tekstu: standardno odstupanje). Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravnjanje rizika čini proizvod tehničke premije u samopridržaju ostvaren u tekućoj godini i standardno odstupanje

Rezerve za izravnjanje rizika obračunavaju se sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna dodatno povećava rezerve za izravnjanje rizika ukoliko je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini manji od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu. Dodatno povećanje rezervi za izravnjanje rizika izračunava se kao proizvod razlike između prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata tekuće godine, sa jedne strane, i tehničke premije u samopridržaju ostvarene u tekućoj godini sa druge strane.

Agencija je obavezna da kod obračuna smanji rezerve za izravnjanje rizika ako je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini veći od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu. Smanjenje se izračunava tako što se razlika između godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini i prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu pomnoži sa tehničkom premijom u samopridržaju ostvarenoj u tekućoj godini za datu vrstu osiguranja.

MSFI 4 zabranjuje formiranje obaveza za buduća davanja tj. po obavezama koje nisu postojale na dan izveštavanja (odredbe u slučaju katastrofe ili izjednačenja). Agencija prema važećim propisima donetim od strane nadležnog organa, obračunava rezerve za izravnjanje rizika. Rezervisanje za izravnjanje rizika su izraz odstupanja merodavnih godišnjih tehničkih rezultata društva od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata kroz niz godina.

3.14. Finansijski instrumenti

Agencija vrednuje finansijske instrumente u skladu sa Metodologijom za procenu ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u Agenciji za osiguranje I finansiranje izvoza RS (u daljem tekstu: Metodologija), i to po:

- amortizovanoj vrednosti,
- fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat,
- fer vrednosti kroz bilans uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)**

Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koji se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koje se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- prava i obaveze koja su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Agencija priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu.

Pri početnom priznavanju AOFI odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti korigovanoj za troškove transakcije, koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

Nakon početnog priznavanja, sva sredstva koja spadaju u okvir MSFI 9 se odmeravaju na jedan od sledećih načina:

- Po amortizovanoj vrednosti;
- Po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (u daljem tekstu: FVTOCI);
- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u daljem tekstu: FVTPL).

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- a) poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom;
- b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (Solely Payments of Principal and Interest, u daljem tekstu: SPPI test).

Procena poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima je ključna za klasifikaciju finansijskih sredstava. Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava kako se upravlja grupom finansijskih sredstava da bi se postigao određeni poslovni cilj.

Test poslovnog modela se vrši na sledeći način:

- Vršiti se podela finansijskih sredstava u posebne grupe ili portfolija u skladu sa načinom kako se njima upravlja, u smislu da li se finansijsko sredstvo drži za prikupljanje novčanih tokova i da li se drži za prodaju.
- Identifikuju se ciljevi koji se koriste u toku poslovanja za upravljanje tim grupama ili portfolijom finansijskih sredstava;
- Na bazi tih ciljeva, klasifikuje se svaka grupa ili portfolio kao "drže se za prikupljanje novčanih tokova", "drže se za prikupljanje novčanih tokova i prodaju" i "ostalo".

Finansijsko sredstvo klasifikovano u kategoriju po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)**

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI) treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Samo zajmovi, potraživanja, ulaganja u dužničke hartije i slični dužnički instrumenti mogu da se kvalifikuju za odmeravanje po amortizovanoj vrednosti ili FVTOCI. U slučaju da dužnički instrument ne ispunjava ove kriterijume, odmerava se po fer vrednosti kroz bilans uspeha FVTPL.

Procena poslovnog modela se vrši na kraju svakog izveštajnog perioda kako bi se utvrdilo da li je došlo do promene u poslovnom modelu u odnosu na prethodni period. U tom slučaju vrši se reklasifikacija finansijskih sredstava u odgovarajuću kategoriju (amortizovana vrednost, FVOCI, FVTPL).

Agencija procenjuje očekivane kreditne gubitke, koje identifikuje i priznaje po osnovu svih finansijskih instrumenata i za koje Agencija obračunava ispravku vrednosti u skladu sa MSFI 9.

MSFI 9 uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka, koji Agencija treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda. Agencija obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente, koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i za finansijska sredstva, koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva, po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha), ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstava, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti, koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i procenjenih novčanih tokova koje Agencija očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- svih ugovorenih novčanih tokova, koji pripadaju AOFI po ugovoru i
- svih procenjenih novčanih tokova, koje Agencija očekuje da primi.

Očekivani kreditni gubitak (ECL - Expected Credit Loss) je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka:

- za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od momenta početnog priznavanja (nivo 1) jednaka je očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja sredstva kraći od 12 meseci)
- za sve finansijske instrumente kod kojih je kreditni rizik značajno porastao od momenta početnog priznavanja (nivo 2) ili kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (nivo 3) jednaka je očekivanim kreditnim gubicima tokom celog životnog veka finansijskog instrumenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)**

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Agencije, od momenta kada se Agencija ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Agencija izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

Agencija je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja; hartije od vrednosti koje se drže do dospeća i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Rukovodstvo Agencije vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju.

3.14.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

3.14.2. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i učešća u kapitalu

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati usled potrebe za gotovinom ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti. Za potrebe utvrđivanja tržišne vrednosti koriste se informacije kako sa primarnog tako i sa sekundarnog tržišta istih ili uporedivih finansijskih plasmana. Promena tržišnih vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do njihovog eventualnog otuđenja, kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.

3.14.3. Krediti i potraživanja

Kredit i ostali plasmani komitentima (uključujući potraživanja po osnovu faktoringa) i odobreni od strane Agencije evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita. Na dan bilansa stanja krediti i ostali plasmani komitentima su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktan otpis.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.14.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)**

Efekti neprimenjivanja efektivne kamatne stope u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i vrednovanje", po kome se krediti vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, po proceni rukovodstva Agencije nisu materijalno značajni na iskazane plasmane komitentima i finansijske izveštaje posmatrane u celini, zato što Agencija naknadu koja predstavlja sastavni deo efektivne kamatne stope naplaćuje jednokratno unapred i pošto su krediti odobreni na kratak rok.

U skladu sa internim pravilima Agencije, na svaki izveštajni datum Agencija procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjena (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Indikatori na osnovu kojih Agencija određuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju kredita i plasmana uključuju sledeće: kašnjenja u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate, finansijske poteškoće dužnika, uključujući i mogućnost bankrotstva ili nekog drugog vida finansijske reorganizacije dužnika, kršenje ugovornih obaveza, pogoršanje konkurentne pozicije dužnika, smanjenje vrednosti instrumenata obezbeđenja kredita, kao i druge pokazatelje koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine, kao što su promene u nacionalnim i ekonomskim uslovima koji su u neposrednoj vezi sa neizvršenjem ugovorenih obaveza.

Shodno internoj politici, Agencija prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ukoliko Agencija utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, navedeno sredstvo Agencija uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje. Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po ugovorenoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja.

Agencija radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom kojem je izložena u svom poslovanju, donela je Politike i procedure za upravljanje kreditnim rizikom. Navedenim aktom utvrdila je metodologije i procedure za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika po određenim potraživanjima i plasmanima (proizvodima) kao i način obračuna i evidentiranja rezervi za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive.

Agencija se opredelila da na pojedinačnoj osnovi (individualna procena) potraživanja obračunava ispravke vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.14.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)**

Za merenje i procenu za ovu vrstu potraživanja, odnosno klasifikaciju Agencija je utvrdila pet kategorija i to na osnovu sledećih parametara: ocene finansijskog položaja dužnika u poslednje dve poslovne godine, blagovremenosti u izmirivanju obaveza (docnje) i pribavljenih instrumenata obezbeđenja.

Za klasifikaciju potraživanja po poslovima unutrašnjeg faktoringa i obračun ispravke vrednosti okviru Politike i procedure za upravljanje kreditnim rizikom, Agencija je utvrdila pet kategorija i to na osnovu sledećih parametara: ocene finansijskog rejtinga regresnog dužnika, blagovremenosti naplate otkupljenog potraživanja (docnje) i pribavljenih instrumenata obezbeđenja naplate.

Osnovica za obračun za procenjene gubitke i obračun posebne rezerve za poslove inofaktoringa Agencija utvrđuje za svakog dužnika (osiguranika) uzimajući ukupan iznos potraživanja po tom osnovu.

Ispravka vrednosti obračunata je na utvrđenu osnovicu koja je jednaka iznosu potraživanja primenom sledećih procenata i to:

Kategorija	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2021.
A	0,51%	0,61%	0,66%
B	2,33%	2,48%	2,36%
V	17,50%	18,62%	17,70%
G	34,99%	37,24%	35,40%
D	99,33%	99,24%	99,12%

Plasmani u depozite (dinarski i devizni) oročeni kod banaka preko sedam dana klasifikuju se u kategoriju A, izuzev u slučaju ukoliko je u periodu držanja depozita banka izgubila dozvolu za rad (odnosno pod privremenim merama je), kao i za banke u stečaju ili likvidaciji, kada se klasifikuju u kategoriju D.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava, evidentirani su u bilansu uspeha kao obezvređenje potraživanja (Napomena 14).

U slučaju da Agencija nema realne mogućnosti za naplatu potraživanja i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate potraživanja aktivirani, otpis se vrši na osnovu odluka suda i Upravnog odbora Agencije. Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja kredita smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak zbog umanjenja vrednosti se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao ukidanje ispravke vrednosti.

Kreditu u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru plasmana komitenta. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom.

Dobici/gubici nastali po osnovu revalorizacije primenom valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi po osnovu efekata valutne klauzule.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.14.4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina**

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

3.15. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

3.16. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Agencija ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za poslove osiguranja od komercijalnih rizika koja se evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji Agencije formira u skladu sa utvrđenim kriterijumima i metodologijom definisanom Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija, zatim Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta, kao i Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika.

Agencija vrši obračun rezervi za procenjene gubitke čiju osnovicu za obračun predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za:

- neiskorišćeni iznos okvira za garancije i revolving kredite koje Agencija može bezuslovno i bez prethodne najave otkazati ili za koje je ugovoreno pravo Agencije da jednostrano raskine ugovor usled pogoršanja finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- 80% neiskorišćenog iznosa okvira za garancije i revolving kredite sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana;
- 50% neiskorišćenog iznosa okvira za garancije i revolving kredite sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana;
- 50% vrednosti činidbenih garancija;
- naplaćena potraživanja po osnovu regresnog prava nastalog isplatom štete po osnovu poslova osiguranja.

Prethodno navedenu bruto knjigovodstvenu vrednost čini bilansna i vanbilansna evidencija po svakom ugovoru.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Agencije u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Rezervisanja za otpremnine formiraju se na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata uzimajući u obzir procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na svaki datum bilansa stanja i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspeha tekuće godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.17. Lizing**

Lizing se definiše kao ugovor ili deo ugovora, kojim se ustupa ili prenosi pravo korišćenja određene imovine tokom datog perioda trajanja lizinga u zamenu za naknadu.

Prilikom analize ugovora o zakupu sledeća tri kriterijuma moraju biti zadovoljena da bi se taj ugovor dalje tretirao kao zakup (lizing):

- 1) da li postoji određena imovina,
- 2) da li korisnik lizinga stiče suštinski sve ekonomske koristi od upotrebe te imovine,
- 3) da li korisnik lizinga ima pravo da određuje način na koji će se ta imovina koristiti.

Ispravno određivanje perioda trajanja lizinga je ključno u pravilnom obuhvatanju lizinga. Trajanje lizinga (zakupa) počinje s prvim danom trajanja lizinga, i uključuje:

- sve eventualne periode koje je davalac lizinga odobrio zakupcu bez plaćanja zakupnine,
- neopozivi period trajanja lizinga,
- periode pokrivena opcijom produženja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- periode pokrivena opcijom raskidanja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Neopozivi period trajanja lizinga je period u kome stavke ugovora važe sve dok obe strane (zakupac i zakupodavac) ne steknu pravo da ga raskinu. Za razmatranje perioda koji su pokriveni opcijama produženja odnosno raskida lizinga zakupac se može koristiti sledećim faktorima:

- iznos plaćanja za zakupninu u bilo kom opcionom periodu,
- opcija kupovine koja se može primeniti na kraju perioda produženja po ceni za koju se očekuje da će biti ispod tržišne cene,
- ulaganja u zakupljene predmete sa ekonomskom koristi za zakupca,
- troškovi koji se odnose na raskidanje ugovora,
- važnost predmetnog sredstva za poslovanje zakupca, uslovljenost povezana sa korišćenjem opcije, istorijska praksa zakupca.

Agencija treba da vrši ponovnu procenu trajanja lizinga kada dođe do promene činilaca na osnovu kojih je razmatrana prvobitna procena i pri tome razmatra sledeće faktore:

- sva značajna unapređenja na imovini koja je predmet lizinga koja nisu bila predviđena prvog dana trajanja lizinga a od kojih se očekuje da će korisniku lizinga doneti značajnu ekonomsku korist kada postane moguće da se iskoristi opcija produženja ili raskidanja lizinga, odnosno opcija otkupa imovine koja je predmet lizinga;
- značajne modifikacije ili prilagođavanje imovine koja je predmet lizinga određenim potrebama koje nisu bile predviđene prvog dana trajanja lizinga;
- početak podzakupa imovine koja je predmet lizinga na period koji prelazi ranije utvrđeno trajanje lizinga; i
- poslovne odluke korisnika lizinga koje se direktno tiču (ne)iskorišćavanja neke opcije (npr. odluke o produženju lizinga dopunske imovine, o otuđenju alternativne imovine ili otuđenju poslovne jedinice u okviru koje se upotrebljava imovina sa pravom korišćenja).

Agencija priznaje na početku obaveze po osnovu lizinga i imovinu sa pravom korišćenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.17. Lizing (Nastavak)**

Inicijalno merenje obaveza po osnovu lizinga se sastoji od sadašnje vrednosti sledećih pet komponenti koje nisu plaćene na početku zakupa:

- fiksnih plaćanja umanjena za bilo koja potraživanja za podsticaje,
- određenih varijabilnih plaćanja,
- garantovanog ostatka vrednosti,
- cene korišćenja opcije otkupa,
- kazne za raskid ugovora.

Fiksna plaćanja su plaćanja zakupnine koja su definisana u ugovoru o zakupu i uključuju i tzv. u suštini fiksna plaćanja zakupnine (plaćanja koja mogu izgledati kao varijabilna, ali su u suštini fiksna). Varijabilna plaćanja obuhvataju plaćanja koja zavise od stope ili indeksa. Varijabilna plaćanja koja ne zavise od stope ili indeksa su isključena iz inicijalnog odmeravanja lizing obaveza. Garantovani ostatak vrednosti predstavlja podsticaj za zakupca da održava sredstvo u dobrom stanju i obuhvata iznose za koje zakupac očekuje da će zaraditi kada se sredstvo vrati.

Opcije otkupa i raskida predstavljaju iznose za koje zakupac očekuje da plati ili za kupovinu predmetnog sredstva ili za raskid zakupa koristeći pravo na opciju.

Za diskontovanje lizing plaćanja koristi se kamatna stopa sadržana u lizingu, osim ako ona ne može biti određena. Kamatna stopa sadržana u lizingu je kamatna stopa koja dovodi do izjednačavanja sadašnje vrednosti plaćanja po osnovu zakupa i negarantovanog ostatka vrednosti sa zbirom fer vrednosti imovine i svih početnih direktnih troškova davaoca lizinga. Kamatnu stopu sadržanu u lizingu, često je teško utvrditi pa se koristi inkrementalna stopa zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja zakupca je ona kamatna stopa koju bi zakupac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti kao imovine s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Imovina sa pravom korišćenja se inicijalno priznaje po trošku koji se sastoji od sledećih komponenti: obaveza po osnovu lizinga, plaćanja nastala pre početka lizinga, inicijalni direktni troškovi, troškovi demontaže i uklanjanja umanjeno za podsticaje za zakup.

Naknadno odmeravanje obaveza po osnovu lizinga određuje se tako što se na inicijalnu vrednost dodaju kamate na ostatak obaveze umanjene za lizing plaćanja naravno uzimajući i u obzir ponovnu procenu obaveza ako je došlo od promena u proceni originalnog trajanja lizinga ili opcija produžetka odnosno prekida zakupa, promena u proceni opcije otkupa predmetne imovine, promene u indeksu ili stopi koja utiče na plaćanje i promena u proceni garantovanog ostatka vrednosti. Ponovne procene obaveza se generalno evidentiraju tako što se obaveza po osnovu lizinga usklađuje koristeći nove pretpostavke dok se imovina sa pravom korišćenja usklađuje za isti iznos.

Imovina sa pravom korišćenja se naknadno odmerava:

- po modelu nabavne vrednosti
- kao investiciona nekretnina po fer vrednosti u skladu sa MRS 40.

Imovina sa pravom korišćenja se prikazuje u sopstvenoj poziciji ili se kombinuje sa nekretninama, postrojenjima i opremom, dok se obaveze za zakup prikazuju posebno ili obuhvataju sa drugim obavezama.

Troškovi kamate po osnovu ugovora o lizingu se prikazuju sa ostalim troškovima finansiranja, dok se troškovi amortizacije imovine sa pravom korišćenja, prikazuju kao poslovni rashod tekućeg perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.18. Naknade zaposlenima****a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Agencija je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Agencija ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Pravilnikom o radu, Agencija je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dve prosečne zarade u Republici u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu.

3.19. Porezi iz dobitka**a) Tekući porez**

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije.

Porez na dobitak obračunat je po stopi od 15% na poresku osnovicu koja je prikazana u poreskom bilansu, nakon umanjenja za iskorišćene poreske kredite. Oporeziva osnovica uključuje dobitak iskazan u bilansu uspeha, koji je korigovan za razlike koje su definisane poreskim propisima Republike Srbije.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak obračunava se za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Trenutno važeće poreske stope na dan bilansa su korišćene za obračun iznosa odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do stepena do kojeg je verovatno da će postojati buduću oporezivu dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi i prihodi i uključeni su u neto dobit izveštajnog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.20. Pravična (fer) vrednost**

Poslovna politika Agencije je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Agencije vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Agencije, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

3.21. Zarada po akciji

Agencija izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti tekućeg obračunskog perioda, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda (Napomena 26).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Agencija je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta i rizik od promene kamatnih stopa), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Agenciji je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Agencije u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik**(a) Rizik od promene kursa stranih valuta**

Devizni rizik podrazumeva rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Agencije usled promene deviznog kursa.

Agencija je izložena riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, i to pre svega u EUR.

Agencija ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kurseva. S druge strane, Agencija još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Agencije deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

	EUR	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	31. decembar 2023.
AKTIVA				
Stalna imovina	1.534.086	1.534.086	1.497.522	3.031.608
Nematerijalna imovina		-	594.314	594.314
Nekretnine, postrojenja i oprema		-	92.832	92.832
Dugoročni finansijski plasmani	1.534.086	1.534.086	810.376	2.344.462
Odložena poreska sredstva		-	20.308	20.308
Obrtna imovina	5.247.334	5.247.334	1.155.557	6.402.891
Zalihe		-	1.506	1.506
Potraživanja po osnovu prodaje		-		-
Ostala kratkoročna potraživanja	731.223	731.223	304.102	1.035.325
Kratkoročni finansijski plasmani	4.187.197	4.187.197	583.420	4.770.617
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	321.306	321.306	206.154	527.460
Aktivna vremenska razgraničenja	7.608	7.608	60.375	67.983
UKUPNA AKTIVA	6.781.420	6.781.420	2.673.387	9.454.807

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

	EUR	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	31. decembar 2023.
PASIVA				
Kapital	-	-	7.500.933	7.500.933
Osnovni kapital		-	6.529.330	6.529.330
Emisiona premija		-	296.082	296.082
Rezerve			722.171	722.171
Nerealizovani dobiti (gubici) po osnovu HOV i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata		-	(51.514)	(51.514)
Neraspoređeni dobitak			4.864	4.864
Dugoročna rezervisanja i obaveze	997.809	997.809	160.663	1.158.472
Dugoročna rezervisanja		-	156.134	156.134
Dugoročne obaveze	997.809	997.809	4.529	1.002.338
Odložene poreske obaveze		-		-
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	466.301	466.301	329.101	795.402
Kratkoročne finansijske obaveze	381.106	381.106	125.211	506.317
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		-	12.263	12.263
Obaveze iz poslovanja	41	41	9.599	9.640
Ostale kratkoročne obaveze	85.154	85.154	72.311	157.465
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja		-	109.717	109.717
UKUPNA PASIVA	1.464.110	1.464.110	7.990.697	9.454.807
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2022. godine	5.317.310	5.317.310	(5.317.310)	0

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.1. Tržišni rizik (Nastavak)****(b) Rizik od promene kamatnih stopa**

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Agencije usled promena kamatnih stopa. Agencije je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promenljivim kamatnim stopama.

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću profitabilnost tržišnih vrednosti finansijskih instrumenata. Agencija je izložena riziku od promene kamatnih stopa, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope.

Agencija je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Prema utvrđenim Pravilima poslovanja Agencija je u obavezi da primenjuje unapred utvrđene kamatne stope u skladu sa osnovnom funkcijom poslovanja Agencije, a to je da pomaže i stimuliše domaće izvoznike.

Organizacijom rada Agencije i Politikama o upravljanju rizicima od strane Izvršnog odbora Agencije, utvrđena su pravila i procedure upravljanja rizicima. Politikama za upravljanje rizicima definisani su osnovni principi i ciljevi upravljanja pojedinačnim vrstama rizika kojima je Agencija izložena u svom poslovanju, kao i sistem za upravljanje rizicima. Rukovodstvo Agencije, u saradnji sa organizacionim delovima gde se događaju poslovne promene identifikuje, meri, prati i kontroliše rizike kojima je Agencija izložena.

Sledeća tabela prikazuje *Repricing Gap* izveštaj, odnosno izloženost Agencije riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2023. godine. Sredstva i obaveze su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

	<u>Do mesec dana</u>	<u>Od mesec do 3 meseca</u>	<u>Od 3 meseca do 12 meseci</u>	<u>Preko godinu dana</u>	<u>Nekamatonosna aktiva</u>	<u>Ukupno</u>
AKTIVA						
Stalna imovina	-	-	2.329.146	-	702.462	3.031.608
Nematerijalna imovina					594.314	594.314
Nekretnine, postrojenja i oprema					92.832	92.832
Dugoročni finansijski plasmani			2.329.146		15.316	2.344.462
						-
Odložena poreska sredstva					20.308	20.308
						-
Obrtna imovina	5.596.271	-	-	-	806.620	6.402.891
Zalihe					1.506	1.506
Potraživanja po osnovu prodaje						-
Ostala kratkoročna potraživanja	829.250				206.075	1.035.325
Kratkoročni finansijski plasmani	4.767.021				3.596	4.770.617
Gotovinski ekvivalenti i gotovina					527.460	527.460
Aktivna vremenska razgraničenja					67.983	67.983
UKUPNA AKTIVA	5.596.271	-	2.329.146	-	1.529.390	9.454.807

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

	Do mesec dana	Od mese c do 3 mese ca	Od 3 mese ca do 12 mese ci	Preko godinu dana	Nekamato nosna pasiva	Ukupno
PASIVA						
Kapital	-	-	-	- -	7.500.933	7.500.933
Osnovni kapital					6.529.330	6.529.330
Emisiona premija					296.082	296.082
Rezerve					722.171	722.171
Nerealizovani dobitci (gubici) po osnovu HOV i drugih komponenti sveobuhvatnog rezultata					(51.514)	(51.514)
Neraspoređeni dobitak					4.864	4.864
Dugoročna rezervisanja i obaveze	33.702	-	968.636	- -	156.134	1.158.472
Dugoročna rezervisanja					156.134	156.134
Dugoročne obaveze	33.702		968.636			1.002.338
Odložene poreske obaveze					-	-
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	140.772	-	242.159	-	412.471	795.402
Kratkoročne finansijske obaveze	140.772		242.159		123.386	506.317
Primljeni avansi, depoziti i kaucije					12.263	12.263
Obaveze iz poslovanja					9.640	9.640
Ostale kratkoročne obaveze					157.465	157.465
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja					109.717	109.717
UKUPNA PASIVA	174.474	-	1.210.795	-	8.069.538	9.454.807

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti je rizik od nastanka negativnog efekta na finansijski rezultat usled nemogućnosti Agencije da ispunjava svoje dospеле obaveze.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Agencije. Agencija svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Osiguravajući likvidnost u svakom trenutku, Agencija prati likvidnost kroz pregled očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, kao i kroz praćenje uspostavljenih pokazatelja likvidnosti.

Agencija ne koristi finansijske derivate.

Upravljanje rizicima likvidnosti i solventnosti, Agencija ostvaruje kroz redovna praćenja dinamike dospeća potraživanja i plasmana, kao i obaveza koje Agencija ima.

Agencija nema uspostavljenju politiku i procedure za upravljanje likvidnošću. Likvidnost Agencije se prati nizom pojedinačnih izveštaja o stanju sredstava: dnevni izveštaj o stanju novčanih sredstava, dnevni izveštaj o stanju plasmana i potraživanja, izveštaj o planiranim odlivima i prilivima po pojedinim vrstama potraživanja i plasmana koji se sastavljaju nedeljno, mesečno i tromesečno.

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da komitenti neće moći u potpunosti ili delimično da izmire svoje dospеле obaveze prema Agenciji u ugovorenim rokovima.

Agencija redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Agencija upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti komitenata i potencijalnih komitenata da ispune svoje obaveze otplate kamate, naknade i ostalih potraživanja, kao i formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja.

Agencija svojim internim aktima, politikama i procedurama, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Kreditni rizik Agencije uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Agenciji, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Agencije, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Agencije.

Rizici srodni kreditnom riziku

Agencija se bavi osiguranjem od komercijalnih rizika i izdaje garancije svojim komitentima, po osnovu kojih Agencije ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Agencija se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.3. Kreditni rizik (Nastavak)*****Rizik koncentracije plasmana***

Agencija se bavi različitom vrstom plasiranja sredstava i rizik gubitka može da nastane usled prevelikog obima plasmana u određenu vrstu plasmana: kredite, međunarodni faktoring, unutrašnji faktoring.

Rizik koncentracije je rizik gubitka usled prevelikog obima plasmana u određenu grupu dužnika. Koncentracija brojeva nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik u kreditnom poslu, ustanovljavaju se mere bezbednosti preko definisanja nivoa izloženosti i kreditnih limita. Agencija je izložena kreditnom riziku u ograničenoj meri. Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Agencije. U slučaju neblagovremenog izmirenja obaveze, Agencija koristi sledeće mehanizme: aktiviranje primljenih instrumenata obezbeđenja (bankarskih garancija, menica, zaloga), utuženja, vansudska poravnanja i ostalo. Pored toga, Agencija nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima veliki broj međusobno nepovezanih komitenata sa pojedinačno malim iznosima dugovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Rizik koncentracije plasmana (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	-	38.748	38.834
Ukupno potraživanja po osnovu prodaje	-	38.748	38.834
Potraživanja od nalogodavca po osnovu protesta garancija	142.835	336.050	336.466
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa - međunarodni faktoring	690.295	685.552	755.489
Regresna potraživanja po poslovima faktoringa	0	99.802	41.730
Ukupno potraživanja iz specifičnih poslova	833.130	1.121.404	1.133.685
Potraživanja po osnovu kamata	96.514	480.389	378.696
Potraživanja po osnovu naknada	1.626	2.890	7.935
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	18.781	16.265	29.626
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	94.569	94.569	94.528
Ostalo-druga potraživanja	4.054	1.241	2.200
Ukupno druga potraživanja	215.544	595.354	512.985
Dati kratkoročni krediti u zemlji	5.594.634	7.725.421	7.265.565
Obveznice RS sa dospećem do godinu dana			
Regresna potraživanja po osnovu isplaćenih šteta	368.469	337.892	339.660
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa - unutrašnji faktoring	579.824	312.375	150.144
Potraživanja po osnovu depozita		250.000	
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	210.444	427.871	381.019
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	6.753.371	9.053.559	8.136.388
Ukupna bilansna izloženost	7.802.045	10.770.317	9.783.058
Osiguranje od komercijalnih rizika	29.794.502	29.832.313	29.898.348
Date garancije	7.339.229	5.424.105	1.790.750
Ostala vanbilansna evidencija	4.583.852	4.917.787	3.576.789
Ukupna vanbilansna izloženost	41.717.583	40.174.205	35.265.887
Ukupna izloženost na dan 31. decembra	48.383.841	50.944.522	45.048.946

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

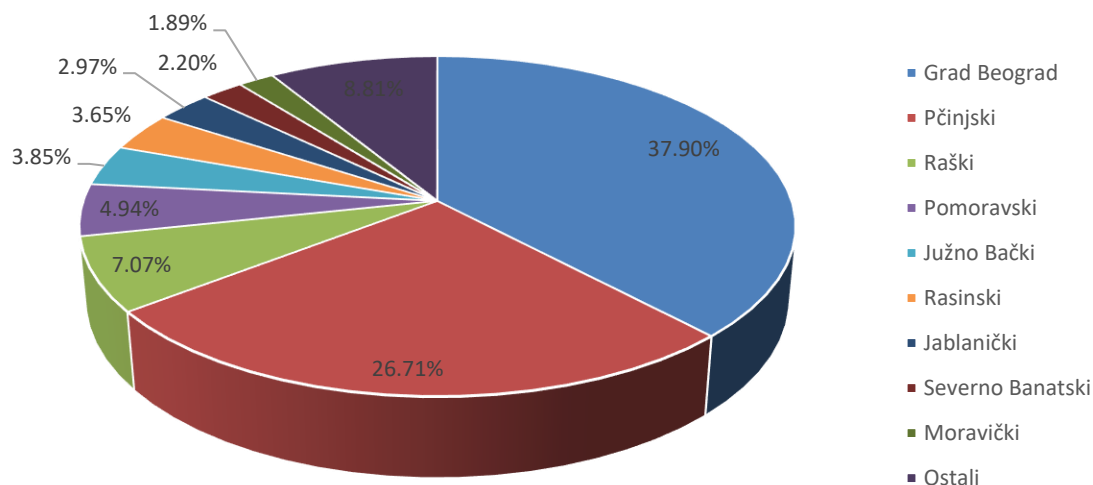
Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.3. Kreditni rizik (Nastavak)***Izloženost kreditnom riziku - krediti*

Najznačajnija finansijska sredstva Agencije, što predstavljaju glavnice datih kredita u ukupnom iznosu od 5.057.964 hiljade dinara, pre uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, mogu se analizirati kroz geografska područja u Republici Srbiji, delatnosti klijenata, vrstu sredstava obezbeđenja i na kraju kroz zemlje izvoza.

U nastavku je data struktura portfolija kredita na dan 31. decembar 2023. godine po okruzima:

Okrug	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija	Procenat
Grad Beograd	1.917.200	16.362.022	30	37,90%
Pčinjski	1.351.188	11.531.493	5	26,71%
Raški	357.380	3.050.000	3	7,07%
Pomoravski	250.000	2.133.585	1	4,94%
Južno Bački	194.508	1.660.000	6	3,85%
Rasinski	184.503	1.574.615	10	3,65%
Jablanički	150.425	1.283.780	4	2,97%
Severno Banatski	111.315	950.000	4	2,20%
Moravički	95.731	817.000	4	1,89%
Ostali	445.714	3.803.878	17	8,81%
Ukupno	5.057.964	43.166.373	84	100,00%

Diversifikacija portfolija kredita prema okruzima

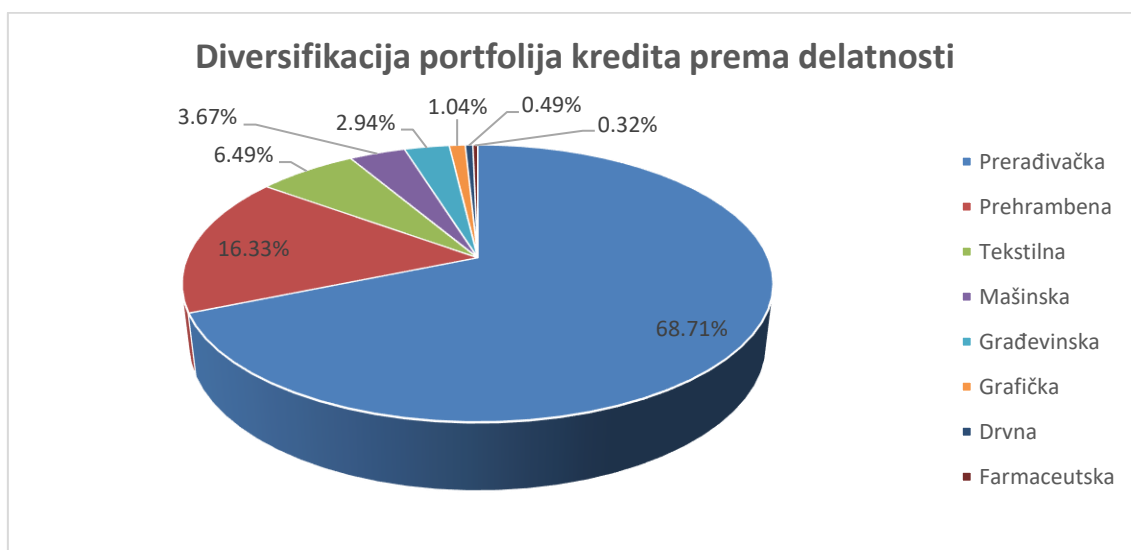
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.3. Kreditni rizik (Nastavak)**

Analiza portfolija datih kredita Agencije po industrijskim sektorima pre i nakon uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika je prikazana u sledećoj tabeli:

Delatnost	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija	Procent
Prerađivačka	3.475.516	29.661.216	44	68,71%
Prehrambena	826.088	7.050.118	21	16,33%
Tekstilna	328.086	2.800.000	2	6,49%
Mašinska	185.720	1.585.000	6	3,67%
Građevinska	148.470	1.267.091	6	2,94%
Grafička	52.728	450.000	1	1,04%
Drvena	24.952	212.948	3	0,49%
Farmaceutska	16.404	140.000	1	0,32%
Ukupno	5.057.964	43.166.373	84	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

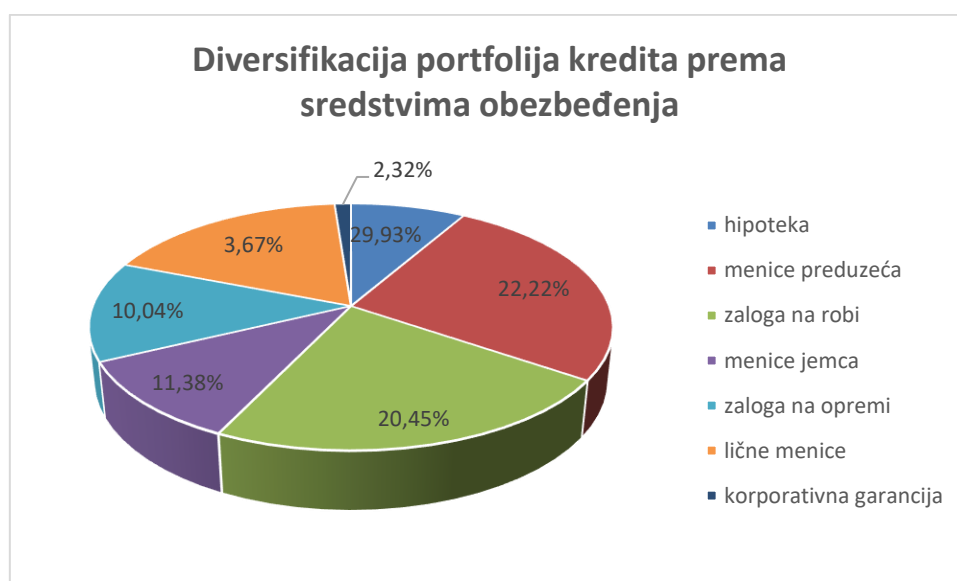
4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Agencija u zavisnosti od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta određuje vrstu i visinu obezbeđenja.

Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnosti plasmana kao i samim iznosom. Kao standardni instrumenti obezbeđenja od klijenta se uzimaju ugovorno ovlašćenje kao i menice, dok se kao dodatni instrumenti u zavisnosti od procene ugovaraju hipoteke na nepokretnostima, zaloga na pokretnoj imovini, delimično ili potpuno pokriće plasmana depozitom, dobijanje garancije druge banke ili drugog pravnog lica. U slučaju ugovaranja hipoteke na nepokretnostima ili zaloge na pokretnoj imovini Agencija uvek obezbeđuje procenu vrednosti imovine urađenu od strane ovlašćenog procenitelja, a sve u cilju svođenja potencijalnog rizika na najmanju moguću meru.

Kvalitetom finansijskih sredstava Agencija upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Sledeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava obezbeđenja koji se nalaze u bilansu stanja, zasnovanim na sistemu klasifikacije Agencije:

Sredstvo obezbeđenja	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija kredita	Procenat
Hipoteka	1.513.849	12.919.694	7	29,93%
Menice preduzeća	1.123.783	9.590.744	22	22,22%
Zaloga na robi	1.034.363	8.827.607	19	20,45%
Menice jemca	575.423	4.910.857	9	11,38%
Zaloga na opremi	507.942	4.334.949	11	10,04%
Lične menice	185.430	1.582.522	15	3,67%
Korporativna garancija	117.174	1.000.000	1	2,32%
Ukupno	5.057.964	43.166.373	84	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

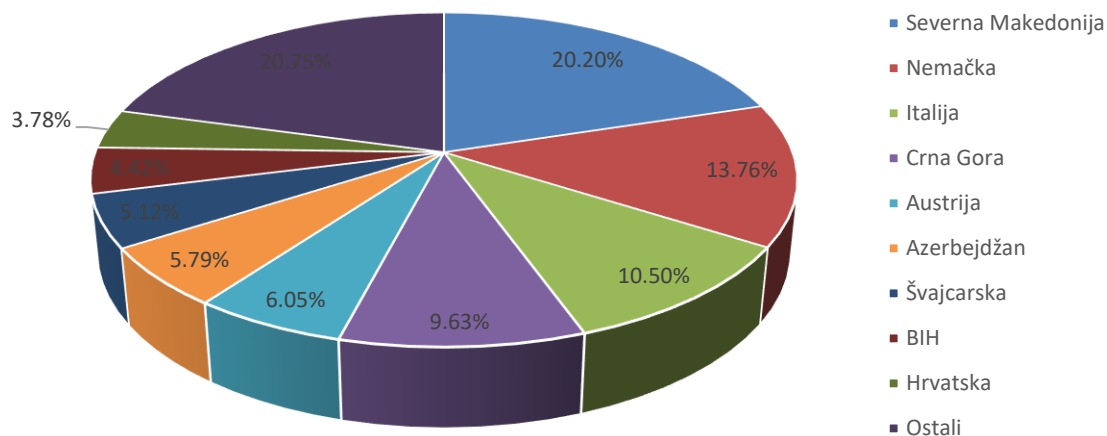
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

U nastavku je dat pregled plasiranih kredita po zemljama izvoza klijenta.

Zemlja izvoza	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija kredita	Procenat
Severna Makedonija	1.021.484	8.717.695	4	20,20%
Nemačka	696.194	5.941.553	18	13,76%
Italija	531.240	4.533.780	7	10,50%
Crna Gora	486.854	4.154.975	3	9,63%
Austrija	305.958	2.611.147	4	6,05%
Azerbejdžan	292.934	2.500.000	1	5,79%
Švajcarska	258.953	2.209.994	3	5,12%
BIH	223.769	1.909.717	7	4,42%
Hrvatska	191.261	1.632.286	6	3,78%
Ostali	1.049.317	8.955.226	31	20,75%
Ukupno	5.057.964	43.166.373	84	100%

Diversifikacija portfolija kredita prema zemljama izvoza

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.3. Kreditni rizik (Nastavak)***Izloženost kreditnom riziku - krediti*

Starosna struktura celokupnog portfolija datih kredita u zemlji (kratkoročnih, onih koji dospevaju posle 31. decembra 2023. godine, kao i onih koji su obuhvaćeni UPPR-om), koji su u stanju na dan 31. decembra 2023. godine data je u sledećoj tabeli:

	<u>Iznos u EUR</u>	<u>Iznos u RSD hiljada</u>
Kratkoročni krediti u zemlji		
nedospelo	39.130.545	4.585.071
do 30 dana	1.031.926	120.915
31-60	743.690	87.141
61-90	675.060	79.099
91-180	782.031	91.633
preko 180	803.121	94.105
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>43.166.373</u>	<u>5.057.964</u>

Izloženost kreditnom riziku -međunarodni i unutrašnji faktoring

Starosna struktura bruto potraživanja iz međunarodnog faktoringa data je u sledećoj tabeli:

Potraživanja iz međunarodnog faktoringa (Napomena 21)	<u>Iznos u EUR</u>	<u>Iznos u hiljadama RSD</u>
nedospelo	2.507.901	293.860
do 30	2.471.732	289.622
31-60	699.585	81.973
61-90	211.993	24.840
91-180	0	0
Preko 180	0	0
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>5.891.211</u>	<u>690.295</u>

Starosna struktura bruto potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa data je u sledećoj tabeli:

Potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa i eskont menica (Napomena 21 i 23)	<u>Iznos u RSD hiljada</u>
nedospelo	427.265
do 30	140.604
31-60	11.955
61-90	
91-180	
preko 180	
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>579.824</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.3. Kreditni rizik (Nastavak)***Izloženost kreditnom riziku - unutrašnji i međunarodni faktoring (Nastavak)*

U periodu od 01. januara do 31. decembra 2023. godine u Agenciji kroz poslove faktoringa otkupljena su potraživanja u iznosu od 47,85 miliona EUR, što predstavlja gotovo isti nivo prometa kao i prošle godine. Fokus Agencije je ostao na sektoru malih i srednjih preduzeća koja su izvozno orjentisana.

U međunarodnom faktoringu otkupljena su potraživanja u iznosu od 32,38 miliona EUR što predstavlja smanjenje od 13,37% u odnosu na isti period 2022. godine. Učešće međunarodnog prometa u ukupnom prometu iznosi 67,66%.

Kroz dvofaktorski sistem rada u navedenom periodu 2023. godine ostvaren je skroman promet u iznosu od EUR 377.118. Učešće međunarodnog dvofaktorskog faktoringa u ukupnom međunarodnom prometu je na značajno nižem nivou, a u skladu sa internim planom Agencije.

U domaćem faktoringu ostvaren je promet od 1,813 miliona RSD odnosno 15,47 miliona EUR (konverzija vršena po srednjem kursu na dan isplate ustupljenog potraživanja za 1 EUR = 117,2). Učešće domaćeg faktoringa u ukupnom prometu iznosi 32,34% i beleži povećanje od 46% u odnosu na 2022. godinu.

Stopa provizije se kreće u rasponu od 0,15% - 0,7% za otkup domaćih i međunarodnih potraživanja. Kod otkupa međunarodnih potraživanja u dvofaktorskom sistemu cena će biti iskazana kao jedinstven iznos a obuhvata proviziju Agencije i proviziju inofaktora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.4. Upravljanje rizikom kapitala**

Agencija se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica. Agencija je po načinu osnivanja zatvoreno akcionarsko društvo.

Cilj upravljanja kapitalom je da Agencija zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Obaveze po kreditima - ukupno	1.327.969	1.454.798	1.701.021
Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 24)	527.460	991.592	1.230.677
Neto dugovanja (potraživanja)	<u>800.509</u>	<u>463.206</u>	<u>470.344</u>
Osnovni kapital	<u>6.529.330</u>	<u>6.217.181</u>	<u>6.932.837</u>
Kapital - ukupno	<u>7.500.933</u>	<u>7.106.293</u>	<u>8.466.623</u>
Koeficijent zaduženosti (neto dugovanja/osnovni kapital)	<u>0,12</u>	<u>0,07</u>	<u>0,07</u>
Koeficijent zaduženosti (neto dugovanja/kapital-ukupno)	<u>0,11</u>	<u>0,07</u>	<u>0,06</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**4.5. Rizik osiguranja**

Rizik bilo kojeg ugovora o osiguranju je mogućnost da će se desiti određena situacija i neizvesnost iznosa isplate za napravljenu štetu. Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. U 2023. godini Agencija je sklapala ugovore o osiguranju naplate potraživanja čime je preuzela određene iznose rizika definisane ugovorima o osiguranju. Agencija preuzima rizike koristeći različite tehnike koje uključuju diversifikaciju rizika.

Osnovna metoda diversifikacije rizika osiguranja je transfer rizika na reosiguranje. Svake godine Agencija sklapa ugovor o reosiguranju sa panelom reosiguravača, kojim se definišu principi preuzimanja rizika u osiguranju i prenos rizika u reosiguranje po kome se određeni procenat rizika prenosi na reosiguravače. Adekvatnim procedurama za tarifiranje različitih rizika, Agencija se štiti od rizika neproporcionalno velikog nivoa šteta u slučaju izostanka naplate osiguranih potraživanja.

Razvijanjem poslova osiguranja i formiranjem adekvatne statistike poslovanja iz koje se na odgovarajući može izvršiti kvantifikovanje rizika i praćenje njegovog kretanja u budućnosti došlo se do Politika i procedura za upravljanje kreditnim rizikom.

Upravljanje rizikom po poslovima osiguranja utvrđuje se, počev od finansijskih izveštaja za 2010. godinu, na osnovu statistika merodavnih tehničkih rezultata poslovanja u prethodnim godinama i to, kako kretanja tehničkih premija, tako i stanja isplaćenih i rezervisanih šteta.

Metodologija rezervisanja za poslove osiguranja sastoji se iz sledećih segmenata:

- prijavljene, neisplaćene štete,
- nastale, neprijavljene štete,
- rezervisanja za izravnaje rizika i
- prenosna premija.

Načini obračunavanja prijavljenih, neisplaćenih šteta i nastalih, neprijavljenih šteta regulisani su Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračuna rezervisanih šteta. Obračun rezervi za izravnaje rizika definisan je Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervisanja za izravnaje rizika. Iznos prenosnih premija predviđen je Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija.

U vanbilansnim pozicijama vodi se evidencija o maksimalno mogućoj izloženosti Agencije po osnovu odobrenih limita po svakoj polisi. Ovaj iznos dobija se kada se od ukupno odobrenih limita odbije iznos samopridržaja osiguranika i iznos prenesen u reosiguranje.

Ovakav način obračuna rezervisanja za rizike iz poslova osiguranja u skladu je sa praksom koju koriste ostali kreditni osiguravači, a u potpunosti je u saglasnosti sa Zakonom o osiguranju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)**

U nastavku je dato objašnjenje u vezi sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta, kojim se reguliše način, kriterijumi i merila za utvrđivanje dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete) osiguranicima ili korisnicima osiguranja.

Rezervisanim štetama smatraju se:

1. Nastale prijavljene a neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.
2. Nastale a neneprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.

Agencija je dužna da na ime izmirenja obaveza i za nastale prijavljene a nerešene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda i za nastale neprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda obezbedi dovoljan iznos sredstava.

Poslednjeg dana obračunskog perioda (31. decembra) se rezerviše deo tehničke premije osiguranja za isplatu prijavljenih, a neisplaćenih i nastalih, a neprijavljenih šteta. Pod prijavljenim, a neisplaćenim štetama podrazumevaju se štete koje su Agenciji prijavljene, a nisu obračunate i isplaćene do kraja obračunskog perioda. Pod nastalim, a neprijavljenim štetama podrazumevaju se štete koje su nastale, a Agenciji nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda. Iznos rezervisanja prijavljenih šteta utvrđuje se za svaku pojedinačnu štetu. Štete koje su bile prijavljene i rezervisane krajem prethodne poslovne godine, a u tekućoj godini nisu konačno likvidirane, ponovo se rezervišu. Analizu iznosa rezervacija vrši Odeljenje likvidacija šteta.

Prilikom utvrđivanja iznosa za rezervisanje po prijavljenim a neisplaćenim štetama uzima se uzeti u obzir:

- vrstu zaključenog ugovora o osiguranju,
- ugovorne obaveze Agencije,
- uzrok nastanka štetnog slučaja,
- visinu naknade,
- učešće reosiguravača,
- kao i druge elemente koji utiču na obim obaveze Agencije.

Kod utvrđivanja rezervisanja iznosa štete neophodno je proceniti iznos regresa u deviznom iznosu koji je moguće naplatiti i roka u kome se on može realizovati. U svim drugim slučajevima utvrđivanja dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza neophodno je da se proceni i odredi iznos za rezervaciju svih relevantnih kriterijuma i merila kako bi se dobio iznos stvarne obaveze. Visina učešća reosiguravača i saosiguravača u rezervisanim štetama utvrđuje se na bazi potpisanih ugovora i učešća u premiji.

Visina iznosa rezervisanih šteta na kraju obračunskog perioda kraćeg od jedne godine utvrđuje se:

- za neisplaćene ili delimično isplaćene štete rezervisane sa stanjem na dan 31. decembar prethodne godine.
- za neisplaćene ili delimično isplaćene štete prijavljene u periodu od 01. januara tekuće godine do kraja obračunskog perioda.
- za nastale a neprijavljene štete.

Rezervisani iznos šteta po periodičnom računu utvrđuje se pojedinačnom procenom svake štete na način propisan ovim pravilnikom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)**

Izuzetno rezervisani iznos za štete prijavljene od 01. januara do kraja obračunskog perioda može se utvrditi množenjem broja ovih šteta sa prosečnim iznosom svih isplaćenih šteta od 01. januara do kraja obračunskog perioda, a za neisplaćene a rezervisane štete na dan 31. decembar prethodne godine u visini rezervisanog iznosa na dan 31. decembar prethodne godine.

Nastale a neprijavljene štete su obaveze Agencije koje su nastale do 31. decembra tekuće godine, odnosno nekog prethodnog perioda, a koje nisu prijavljene i po kojima Agencija ima obavezu naknade. Rezervacija ovih šteta vrši se na bazi podataka o rešenim i rezervisanim nastalim, prijavljenim a nerešenim štetama kao i primenom priznatih aktuarskih metoda.

Visina rezervisanog iznosa nastalih a neprijavljenih šteta po periodičnom računu utvrđuje se množenjem ukupnog iznosa rezervisanih prijavljenih šteta koeficijentom učešća nastalih a neprijavljenih šteta u ukupnoj rezervi na dan 31. decembar prethodne godine. Obračun se vrši na bazi sledećeg obrasca:

$$Rt\ ibnr = at \times (St + Rt), \text{ pri čemu je}$$

Rt ibnr - iznos nastalih neprijavljenih šteta

at - koeficijent za obračun nastalih neprijavljenih šteta

St - iznos rešenih šteta u samopridržaju u tekućoj godini

Rt - iznos rezervisanih šteta u samopridržaju za nastale prijavljene a nerešene štete

Koeficijent za obračun nastalih a neprijavljenih šteta *at* se utvrđuje na osnovu analize verovatnoće ostvarenja preuzetih rizika i/ili statističkih pokazatelja drugih institucija koje se bave ovom vrstom osiguranja. Statistika za obračun ovog koeficijenta se formira na dan 31. decembar tekuće godine kada se koeficijent izračunava kao aritmetička sredina koeficijenata *ki* za poslednje obračunske periode. Kada je koeficijent manji od 0.1, pri obračunu rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se umesto tog koeficijenta koristi minimalan iznos od 0,1.

Kada je reč o rezervama za izravnjanje rizika, regulisana su Pravilnikom o načinu obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika, kojim se propisuju bliži kriterijumi i način obračunavanja rezervi za izravnjanje rizika, odnosno izračunavanje gornje granice obaveze za formiranje tih rezervi, obračun iznosa, kao i povećanje i smanjenje ovih rezervi, osnovni podaci za izračunavanje godišnjih merodavnih tehničkih rezultata i standardnih odstupanja tih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata posmatranog perioda.

Pre svega, definisani su pojedini izrazi koji imaju sledeća značenja:

1) **posmatrani period** je period za koji se utvrđuju tehnički rezultati i standardno odstupanje tih rezultata od prosečnog tehničkog rezultata u pojedinoj vrsti neživotnih osiguranja. Posmatrani period obuhvata rezultate od osnivanja Agencije do dana obračuna rezervi za izravnjanje rizika s tim da se za svaki naredni obračun posmatrani period uvećava za po jednu godinu do perioda do deset ili više godina;

2) **godišnji merodavni tehnički rezultat** jeste količnik merodavnih šteta i merodavnih tehničkih premija u samopridržaju u toj godini, iskazan kao decimalni broj zaokružen na četiri decimale;

3) **prosečni merodavni tehnički rezultat u posmatranom periodu** je aritmetička sredina godišnjih merodavnih tehničkih rezultata u posmatranom periodu;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)**

4) **merodavna tehnička premija u samopridržaju**, i to u svakoj vrsti neživotnih osiguranja i ukupno za sve vrste, jeste tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini, uvećana za iznos tehničke prenosne premije u samopridržaju obračunate na kraju prethodne godine i umanjena za iznos tehničke prenosne premije u samopridržaju obračunate na kraju tekuće godine;

5) **merodavne štete u samopridržaju**, i to u svakoj vrsti neživotnih osiguranja i ukupno za sve vrste, jesu ukupno rešene štete u samopridržaju u toku tekuće godine, uvećane za iznos ukupno rezervisanih šteta u samopridržaju na kraju tekuće godine i umanjene za iznos rezervisanih šteta u samopridržaju na kraju prethodne godine i za iznos naplaćenih regresa u toku tekuće godine. Merodavne štete sadrže i troškove u vezi s rešavanjem i isplatom tih šteta;

6) **tehnička premija u samopridržaju** je tehnička premija sopstvenog portfelja, uvećana za tehničku premiju koja se odnosi na premiju primljenu u saosiguranje i umanjena za tehničku premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje;

7) **štete u samopridržaju** su štete sopstvenog portfelja, uvećane za štete po osnovu primljenih saosiguranja i umanjene za štete prenete u saosiguranje i reosiguranje;

8) **tekuća godina** je period od 1. januara do 31. decembra godine za koju se vrši obračun rezervi za izravnaje rizika.

Rezerve za izravnaje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih merodavnih tehničkih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu - za svaku vrstu neživotnih osiguranja (u daljem tekstu: standardno odstupanje).

Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravnaje rizika čini proizvod tehničke premije u samopridržaju ostvaren u tekućoj godini i standardno odstupanje.

Agencija je dužna je da obrazuje rezerve za izravnaje rizika u skladu sa čl. 6. i 7. ovog pravilnika, ako je standardno odstupanje najmanje 0,05 ili je godišnji merodavni tehnički rezultat u tom periodu za tu vrstu osiguranja najmanje jedanput bio veći od 1.

Ako u datoj vrsti osiguranja nije ispunjen nijedan od uslova iz stava 1. ove tačke, rezerve za izravnaje rizika te vrste osiguranja obrazovane u skladu sa ovim pravilnikom društvo smanjuje za po jednu petinu na kraju svake godine u narednih pet godina, uključujući i godinu u kojoj je utvrđeno da nije ispunjen nijedan uslov iz tog stava.

Rezerve za izravnaje rizika obračunavaju se sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)**

Prosečan merodavni tehnički rezultat i standardno odstupanje izračunavaju se primenom sledeće statističke formule za aritmetičku sredinu, odnosno za standardno odstupanje:

$$\bar{x}_j = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_{ij}, \text{ odnosno } S_{(x_{ij})_j} = \sqrt{\frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_{ij} - \bar{x}_j)^2}, \text{ pri čemu je}$$

j - vrsta osiguranja ($j=1,2,3,\dots,19$),

n - posmatrani period ($i=1,2,3,\dots,n$),

x_{ij} - prosečan merodavni tehnički rezultat u vrsti osiguranja j u posmatranom periodu,

s_{xij} - standardno odstupanje zasnovano na uzorku,

x_{ij} - godišnji merodavni tehnički rezultat u vrsti osiguranja j u godini i .

Prosečan merodavni tehnički rezultat i standardno odstupanje iskazuju se kao decimalni brojevi, zaokruženi na četiri decimale.

Godišnji i prosečni merodavni tehnički rezultati i odgovarajuća standardna odstupanja utvrđuju se samo 31. decembra u godinama posmatranog perioda.

Gornja granica obaveze obrazovanja rezervi za izravnjanje rizika kod osiguranja kredita, osiguranja jemstva i osiguranja finansijskih gubitaka, kao i kod ostalih osiguranja imovine - proizvod trostrukog standardnog odstupanja i odgovarajuće godišnje tehničke premije u samoprdržaju ostvarene u tekućoj godini.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna povećava rezerve za izravnjanje rizika za 3,5% gornje granice dobijene na gore opisan način sve dok se ne dostigne gornja granica.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna dodatno povećava rezerve za izravnjanje rizika ukoliko je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini manji od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu.

Dodatno povećanje rezervi za izravnjanje rizika izračunava se kao proizvod razlike između prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata tekuće godine, sa jedne strane, i tehničke premije u samoprdržaju ostvarene u tekućoj godini sa druge strane.

U slučaju da je razlika prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini veća od 0,07, dodatno povećanje se izračunava tako što se tehnička premija u samoprdržaju ostvarena u tekućoj godini pomnoži sa 0,07.

Agencija je obavezna da kod obračuna smanji rezerve za izravnjanje rizika ako je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini veći od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu.

Smanjenje se izračunava tako što se razlika između godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini i prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu pomnoži sa tehničkom premijom u samoprdržaju ostvarenoj u tekućoj godini za datu vrstu osiguranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)**

Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija Agencija utvrđuje bliže kriterijume i načine obračunavanja prenosnih premija i visine dela premije osiguranja koja se odnosi na naredni vremenski period, kao i učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama.

Pod obračunskim periodom u smislu odredaba iz prethodnog stava smatraju se godišnji obračun i periodični obračuni propisani zakonom.

Pod prenosnom premijom podrazumeva se deo premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu.

Osnovica za formiranje i obračunavanje prenosnih premija je fakturisana bruto premija osiguranja.

Obračun prenosne premije vrši se prema broju dana trajanja osiguranja u narednim obračunskim periodima (pro rata temporis), odnosno, tako što se osnovica za obračun premije osiguranja pomnoži sa brojem dana koliko će osiguranje trajati u narednom obračunskom periodu, pa se dobijeni rezultat podeli sa ukupnim brojem dana trajanja osiguranja. Trajanje osiguranja kod osiguranja potraživanja je ugovoreni rok plaćanja po svakom kupcu u okviru svake polise osiguranja na bazi prijavljenih podataka o prometu i rokovima dospeća koji su u tome sadržani

$$PP = \frac{P \times d}{D}$$

PP = prenosna premija pojedinačnog osiguranja,

P = ukupna premija pojedinačnog osiguranja,

d = broj dana trajanja osiguranja posle isteka obračunskog perioda,

D = ukupan broj dana trajanja pojedinačnog osiguranja.

Kod ugovora o osiguranju kod kojih se visina pokrića menja u toku trajanja osiguranja metod obračuna se primenjuje u skladu s promenom visine pokrića u toku trajanja osiguranja.

Ukupna prenosna premija svih osiguranja određene vrste osiguranja dobija se kao zbir prenosnih premija pojedinačnih osiguranja.

Prenosna premija u samopridržaju društva koje obavlja poslove osiguranja obračunava se tako što se zbir prenosne premije osiguranja sopstvenog portfelja i prenosne premije primljenih saosiguranja umanjuje za zbir prenosne premije prenete u saosiguranje i reosiguranje. Učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama utvrđuje se na bazi odnosa ugovorenih ugovorima o reosiguranju i saosiguranju.

4.6. Procena fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Agencije predstavlja tekuću cenu ponude.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)****4.6. Procena fer vrednosti (Nastavak)**

Knjigovodstvena vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Agenciji na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

5. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Oprema manje vrednosti	975	1.231
Troškovi kancelarijskog materijala	834	2.252
Ostali troškovi	<u>558</u>	<u>552</u>
Ukupno troškovi materijala	2.367	4.035
Ukupno troškovi goriva	<u>3.868</u>	<u>3.377</u>
Ukupno troškovi materijala, goriva i energije	<u><u>6.235</u></u>	<u><u>7.412</u></u>

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	255.975	227.716
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	38.055	36.120
Troškovi naknada članovima Upravnog odbora	26.913	22.720
Trošk. nakn. po ugovoru o priv. i pov. poslovima	15.131	7.037
Ostali lični rashodi i naknade	8.856	5.235
Troškovi naknada po ugovoru o delu	4.350	3.578
Troškovi prevoza radnika na posao i s posla	<u>3.231</u>	<u>2.778</u>
Ukupno	<u><u>352.511</u></u>	<u><u>305.184</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***7. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Održavanje osnovnih sredstava	34.261	29.974
Mobilna telefonija i PTT usluge	2.598	2.068
Internet	1.515	1.503
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	939	
Organizacija poslovnih skupova	222	
Reklama i propaganda	141	4.437
Troškovi prevođenja	136	757
Ostali troškovi proizvodnih usluga		165
Ukupno	<u>39.812</u>	<u>38.904</u>

8. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	63.177	32.055
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	25.230	26.290
Ukupno troškovi amortizacije	<u>88.407</u>	<u>58.345</u>

9. TROŠKOVI REZERVISANJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rezervisanja za date garancije (Napomena 27)	9.452	41.797
Rezervisanja za nastale prijavljene štete (Napomena 27)	1.163	
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete (Napomena 27)	1.124	9.170
Rezervisanja za otpremnine	924	547
Rezervisanja za gubitke po sudskim sporovima (Napomena 27)	329	
Rezervisanja za neiskorišćene okvire datih garancija (Napomena 27)		186
Rezervisanja za neiskorišćene okvire za revolving kredite (Napomena 27)		187
Ukupno	<u>12.992</u>	<u>51.887</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***10. NEMATERIJALNI TROŠKOVI**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Troškovi premije reosiguranja i drugi rashodi po osnovu osiguranja (a)	161.924	177.465
Troškovi konsultantskih usluga	61.264	92.387
Ostale neproizvodne usluge	21.616	11.029
Troškovi licenci i dorade softvera	20.235	3.103
Ostali nematerijalni troškovi	18.603	7.897
Troškovi usluga izrade boniteta (c)	14.539	15.652
Troškovi reprezentacije	7.588	9.876
Troškovi platnog prometa (d)	7.311	10.338
Troškovi sudskih i administrativnih taksi	2.527	4.461
Troškovi članarina	2.039	2.654
Troškovi poreza (b)	1.857	1.681
Troškovi advokatskih usluga	1.496	1.111
Troškovi doprinosa	516	6.763
Ukupno nematerijalni troškovi	<u>321.514</u>	<u>344.418</u>

(a) Troškovi premije reosiguranja nastali su po osnovu ugovora:

- Ugovor o reosiguranju sa GUY Carpenter, Velika Britanija od 27. februara 2019. godine,
- Ugovor o reosiguranju sa Sinasure, Kina od 20. juna 2018. godine.

11. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od kamata po kreditima	332.143	251.668
Prihodi od kamata na HOV	56.148	86.752
Prihodi od kamata po faktoringu	54.636	39.095
Prihodi od kamata po depozitima	12.262	3.649
Prihodi od kamata po garancijama	378	8.385
Ukupno prihodi od kamata	<u>455.567</u>	<u>389.548</u>
Ukupno pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule (prema trećim licima)	<u>13.831</u>	<u>27.494</u>
Prihodi od premija osiguranja	265.558	331.059
Prihodi od naknada po garancijama	93.851	49.424
Prihodi po osnovu potraživanja za isplaćene štete po regresnom pravu	38.516	33.275
Prihodi po osnovu reosiguranja	26.367	45.709
Prihodi od naknada po faktoringu	19.008	17.802
Ostali nepomenuti finansijski prihodi	15.875	15.209
Prihodi od naknada po kreditima	14.139	14.498
Ukupno ostali finansijski prihodi	<u>473.314</u>	<u>506.976</u>
Ukupno finansijski prihodi	<u>942.712</u>	<u>924.018</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. FINANSIJSKI PRIHODI (Nastavak)

U nastavku je data tabela ukupnih finansijskih prihoda koja prikazuje deo tih prihoda koji predstavlja prihode iz osnovne delatnosti Agencije.

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi iz osnovne delatnosti Agencije:		
Prihodi od kamata na:		
- kratkoročne kredite	332.143	251.668
- faktoring poslove	54.636	39.095
- garancije	378	8.385
Ukupno prihodi od kamata iz osnovne delatnosti	387.157	299.148
Prihodi po osnovu naknada i provizija na:		
- garancije	93.851	49.424
- faktoring poslove	19.008	17.802
- kratkoročne kredite	14.139	14.498
Ukupno prihodi od naknada iz osnovne delatnosti	126.998	81.724
Prihodi od premija osiguranja	265.557	331.059
Ukupno prihodi iz osnovne delatnosti	779.712	711.931
Ostali finansijski prihodi:		
Prihod od kamata po HOV Obveznice RS	56.149	86.751
Prihodi po osnovu potraživanja za isplaćene štete po regresnom pravu	38.516	33.275
Prihodi po osnovu reosiguranja	26.367	45.709
Prihodi po osnovu prefakturisanih usluga boniteta	15.097	14.493
Pozitivne kursne razlike	13.831	27.494
Prihodi od kamata na oročene depozite	12.262	3.649
Ostali finansijski prihodi	778	716
Prihodi po Ugovoru o garanciji		
Ukupno ostali finansijski prihodi	163.000	212.087
Ukupno finansijski prihodi	942.712	924.018

- a) Prihodi od kamata na odobrene kredite se odnose na prihode koje Agencija ostvaruje iz svoje delatnosti kreditiranja. Kamata se obračunava primenom fiksnih kamatnih stopa u rasponu od 2% do 6% na godišnjem nivou za kredite sa planom otplate i u rasponu od 3% do 6% za revolving kredite. Na obračunate redovne kamate na kredite odnosi se 229,892 hiljade dinara, a na zatezne 89,297 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***11. FINANSIJSKI PRIHODI (Nastavak)**

- b) Prihodi od kamata po osnovu faktoring poslova, obračunavaju se po kamatnoj stopi primenom proporcionalne metode na bazi stvarnog broja dana na iznos dnevnog negativnog salda. Prihod od kamata po osnovu domaćeg faktoringa obračunava se primenom kamatne stope koja se kreće u rasponu od 3,5% - 9%, dok se prihod od kamata po osnovu međunarodnog faktoringa obračunava primenom kamatne stope koja se kreće u rasponu od 3% - 7% u poslovima jednofaktorskog sistema rada i od 2% - 5% (EUR) u dvofaktorskom sistemu rada, odnosno od 2%-4% u dvofaktorskom sistemu, ako su sredstva obezbeđena iz izvora inofaktora. Na kamate po poslovima unutrašnjeg faktoringa odnosi se 22,075 hiljada dinara, a na poslove međunarodnog faktoringa 32,561 hiljada dinara.
- c) Prihodi od naknada na izdate garancije se odnose na prihode koje Agencija ostvaruje iz svoje delatnosti garantovanja. Periodična naknada se obračunava primenom fiksnih naknada kvartalno unapred u rasponu od 0,1% do 1% za sve vrste garancija. Za obradu zahteva za izdavanje garancija Agencija naplaćuje jednokratno proviziju u rasponu od 0,1% do 1% za sve vrste garancija. Za aneksiranje zaključenog ugovora o garanciji naplaćuje proviziju u rasponu od 0,1% do 1%.
- d) Za obradu zahteva za odobravanje kredita Agencija naplaćuje proviziju u rasponu od 0,2% do 0,7% za kredite sa planom otplate i u rasponu od 0,3% do 0,9% za revolving kredite. Za aneksiranje zaključenog ugovora o kreditu, ko i za zaključenje sporazuma o regulisanju plaćanja dospelih obaveza naplaćuje proviziju u rasponu od 0,2% do 0,7%. Provizija se obračunava i naplaćuje pre puštanja kredita u tečaj.
- e) Stopa provizije se kreće u rasponu od 0,15% - 0,7% za otkup domaćih i međunarodnih potraživanja i od 0,3% - 0,5% za otkup međunarodnih potraživanja u dvofaktorskom sistemu kada su sredstva obezbeđena iz izvora inofaktora (uključuje i proviziju inofaktora).
- f) Prihod od kamata po HOV Obveznice RS u iznosu od 56,148 hiljada dinara odnosi se na pripisanu kamatu po dospeću kao i razgraničenu kamatu po osnovu obveznica emitovanih od strane Republike Srbije koje Agencija ima u posedu, za period od datuma kupovine ili poslednjeg dospeća obveznica do datuma bilansa. U nastavku su podaci o obveznicama RS kojima Agencija raspolaže na dan bilansa.

ISIN broj	Količina	Nominalna vrednost po komadu	Ukupna nominalna vrednost u 000	Kuponska stopa (godišnja)	Datum dospeća
RSMFRSD89592	74.800	10,000.00 Din.	748.000 Din.	4,500%	11.01.2026
UKUPNO RSD OBVEZNICE			748.000 Din.		
RSMFRSD68802	500	1.000,00 EUR	500 EUR	3,75%	08.09.2032
XS2170186923	3.000	1.000,00 EUR	3.000 EUR	3,125%	15.05.2027
UKUPNO EUR OBVEZNICE			3.500 EUR		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Rashodi kamata	<u>77.946</u>	<u>37.380</u>
Rashodi po osnovu isplaćenih šteta	38.894	25.608
Ostali troškovi po osnovu ugovora o osiguranju	27.838	19.586
Rashodi naknade za obradu kredita	1.465	384
Rashodi za provizije iz dvofaktorskog sistema	<u>150</u>	<u>557</u>
Ukupno ostali finansijski rashodi	<u>68.347</u>	<u>46.135</u>
Ukupno negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	<u>22.799</u>	<u>44.221</u>
Ukupno finansijski rashodi	<u>169.092</u>	<u>127.736</u>

13. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti za potraživanja iz:</i>		
- kredita	56.260	38.136
- ostalih potraživanja	4.362	15.225
- unutrašnjeg faktoringa	440	34
- međunarodnog faktoringa	2	544
- naplaćenih regresa iz osiguranja	<u> </u>	<u>3.416</u>
Ukupno prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>61.064</u>	<u>57.355</u>

U okviru ove pozicije iskazani su prihodi kao rezultat obračuna i ukidanja (smanjenja) ispravki vrednosti po osnovu kredita, garancija, faktoringa, regresnih potraživanja iz osiguranja, kao i ostalih potraživanja u skladu sa internim aktima Agencije koja regulišu ove obračune.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<i>Rashodi od usklađivanja vrednosti za potraživanja iz:</i>		
- regresnog prava po isplaćenim štetama	29.907	-
- kredita	16.590	-
- ostalih potraživanja	1.159	-
- međunarodnog faktoringa	500	-
- unutrašnjeg faktoringa	6	-
	<u>48.162</u>	<u>-</u>
Ukupno rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>48.162</u>	<u>-</u>

U okviru ove pozicije iskazani su rashodi kao rezultat obračuna i formiranja novih ispravki vrednosti (povećanja) po osnovu kredita, faktoringa i garancija, kao i ostalih potraživanja u skladu sa internim aktima Agencije koja regulišu ove obračune.

Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Dugoročni finansijski plasmani (Napomena 20)	Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 21)	Druga potraživanja (Napomena 22)	Kratkoročni finansijski plasmani (Napomena 23)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	360.410	391.365	406.445	3.840.723	4.998.943
Nove ispravke u toku godine (Napomena 14)		500	5.270	42.392	48.162
Ukidanje ispravki vrednosti (Napomena 13)	(2.512)		(3)	(58.549)	(61.064)
Kursne razlike					-
Otpis		(1.384)	(61)	(4.115)	(5.560)
Reklasifikacija					-
Ostale promene	<u>(314.561)</u>	<u>(386.603)</u>	<u>(402.209)</u>	<u>(2.973.413)</u>	<u>(4.076.786)</u>
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	<u>43.337</u>	<u>3.878</u>	<u>9.442</u>	<u>847.038</u>	<u>903.695</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

15. OSTALI PRIHODI I OSTALI RASHODI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobici od prodaje obveznica Republike Srbije	74.996	2.716
Prihodi od smanjenja obaveza	34.794	
Naplaćena otpisana potraživanja	26.648	
Prihodi od ukidanja rezervisanja	11.797	10.836
Ostali nepomenuti prihodi	<u>4.463</u>	<u>115</u>
Ukupno ostali prihodi	<u>152.698</u>	<u>13.667</u>
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<i>Prihodi od ukidanja rezervisanja po osnovu:</i>		
- izravnanja rizika	11.611	1.810
- neiskorišćenih okvira za date garancije	186	
- prijavljenih nelikvidiranih šteta iz osiguranja		7.396
- sudskih sporova		<u>1.630</u>
Ukupno prihodi od ukidanja rezervisanja	<u>11.797</u>	<u>10.836</u>
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Gubici od prodaje potraživanja	107.616	
Izdaci u humanitarne, kulturne i druge svrhe	3.952	1.450
Gubici od prodaje obveznica Republike Srbije	530	
Ostali nepomenuti gubici	<u>1.052</u>	<u>1.163</u>
Ukupno ostali rashodi	<u>113.150</u>	<u>2.613</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***16. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE, ISPRAVKE GREŠAKA RANIJIH PERIODA**

Tokom 2023. i 2022. godine nije bilo pomenutih promena.

17. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobitak**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Tekući porez	0	0
Odloženi poreski rashod/(prihod)	<u>265</u>	<u>(922)</u>
	<u>265</u>	<u>(922)</u>

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobit pre oporezivanja	690	8.017
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi - 15%	4.599	53.449
Neoporezivi prihodi	56.148	86.752
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	3.725	4.913
Korišćenje prethodno nepriznatih poreskih gubitaka	-	-
Poreski gubici za koje nisu priznata odložena poreska sredstva	-	-
	<u>(47.824)</u>	<u>(28.389)</u>
Oporeziva dobit nakon usklađivanja	(47.824)	(28.389)
Tekući porez na dobit po poreskom bilansu	-	-
Efektivna poreska stopa	<u>0%</u>	<u>0%</u>

c) Odloženi porezi

Odložena poreska sredstva na dan 31. decembar 2023. godine iznose 20,308 hiljada dinara (31. decembra 2022. godine, odložene poreska sredstva iznose 26,820 hiljada dinara), a nastale su u najvećem delu kao efekat privremenih razlika (odloženih poreskih prihoda) po osnovu promene fer vrednosti hartija raspoloživih za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST					
1. januara 2022. godine	-	243.724	-	-	243.724
Nabavke		8.053		105.108	113.161
Aktiviranja					-
Otuđenja i rashodovanja					-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	251.777	-	105.108	356.885
Nabavke		363.898		94.389	458.287
Aktiviranja					-
Otuđenja i rashodovanja				(31.020)	(31.020)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	-	615.675	-	168.477	784.152
ISPRAVKA VREDNOSTI					
1. januara 2022. godine	-	(98.411)	-	-	(98.411)
Amortizacija (Napomena 8)		(32.055)			(32.055)
Otuđenja i rashodovanja					-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	(130.466)	-	-	(130.466)
Amortizacija (Napomena 8)		(59.372)			(59.372)
Otuđenja i rashodovanja					-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	-	(189.838)	-	-	(189.838)
NEOTPISANA VREDNOST:					
- 31. decembra 2022. godine	-	121.311	-	105.108	226.419
- 31. decembra 2023. godine	-	425.837	-	168.477	594.314

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U tabeli u nastavku prikazane su promene na računima nekretnina, postrojenja i opreme u toku 2022. i 2023. godine:

	Zemljište	Građevinski	Postrojenja i	Ulaganja u	NPO u	Avansi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	-	-	87.232	278	-	-	87.510
Nabavke			3.446				3.446
Prenos sa/na							-
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji							-
Otuđenja i rashodovanja							-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	-	-	90.678	278	-	-	90.956
Nabavke			54.541				54.541
Prenos sa/na							-
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							-
Otuđenja i rashodovanja			(2.040)				(2.040)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	-	-	143.179	278	-	-	143.457
ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	-	-	(40.705)	-	-	-	(40.705)
Amortizacija (Napomena 8)			(24.239)				(24.239)
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							-
Otuđenja i rashodovanja							-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	-	-	(64.944)	-	-	-	(64.944)
Amortizacija (Napomena 8)			(9.016)				(9.016)
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							-
Otuđenja i rashodovanja			23.335				23.335
Stanje na dan 31. decembra 2023.	-	-	(50.625)	-	-	-	(50.625)
NEOTPISANA VREDNOST:							
- 31. decembra 2022. godine	-	-	25.734	278	-	-	26.012
- 31. decembra 2023. godine	-	-	92.554	278	-	-	92.832

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)**

Sadašnja vrednost opreme koju je Agencija uzela u lizing iznosi 56,644 hiljade dinara. Zakup opreme uzete u lizing obuhvata nekretnine i službene automobile. Amortizacija po ovom osnovu u 2023. godini iznosi 25,230 hiljada dinara, dok troškovi kamate u vezi sa lizingom iznose 1,359 hiljada dinara.

20. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
HOV raspoložive za prodaju (a)	1.158.108	2.025.491	2.585.680
Deo datih kredita sa dospećem preko godinu dana	1.135.786	171.143	1.198.850
Učešća u kapitalu	<u>93.905</u>	<u>93.905</u>	<u>93.905</u>
Ukupno dugoročni finansijski plasmani	2.387.799	2.290.539	3.878.435
Ispravka vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana	<u>(43.337)</u>	<u>(360.410)</u>	<u>(243.172)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>2.344.462</u></u>	<u><u>1.930.129</u></u>	<u><u>3.635.263</u></u>

(a) U okviru pozicije HOV raspoloživih za prodaju, iskazane su obveznice RS raspoložive za prodaju, čija je detaljna struktura po vrsti obveznice prikazana u Napomeni 11.

Promena krajnjeg stanja u odnosu na početno stanje revalorizacionih rezervi odnosno nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat prikazan je u narednoj tabeli.

	<u>Stanje na dan 01. januar 2023. godine</u>	<u>Stanje na dan 31. decembar 2023. godine</u>	<u>Efekat promene</u>
Nerealizovani dobitci	63.885	77.827	13.942
Nerealizovani gubici	(183.985)	(8.054)	175.931

21. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Potraživanja od inodužnika po poslovima faktoringa (Napomena 4.3)	690.294	590.582	602.129
Potraživanja od nalogodavca garancije RSD	142.835	336.050	336.466
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa iz ugovora o faktoringu - SMECA (Napomena 4.3)		94.969	95.092
Regresna potraživanja iz međunarodnog faktoringa (Napomena 4.3)		58.140	58.269
Potraživanja po osnovu unutrašnjeg faktoringa u UPPR-u		30.946	31.014
Regresna potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa (Napomena 4.3)		<u>10.716</u>	<u>10.716</u>
Ukupno potraživanja iz specifičnih poslova	833.129	1.121.403	1.133.686
Ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova	<u>(3.878)</u>	<u>(391.365)</u>	<u>(232.413)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>829.251</u></u>	<u><u>730.038</u></u>	<u><u>901.273</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
<i>Potraživanja po osnovu:</i>			
Više plaćenog poreza na dobit	94.569	94.569	94.528
Kamate po osnovu garancija	53.183	66.238	57.896
Redovnih kamata po kreditima	24.565	99.842	90.063
Premije osiguranja	18.781	16.265	29.626
Zatezних kamata po kreditima	10.080	221.583	144.942
Kamata po međunarodnom faktoringu	5.027	29.915	29.095
Kamata po unutrašnjem faktoringu	3.363	62.358	56.538
Ostalo	3.114	1.481	2.200
Naknade po garancijama	1.561	1.655	1.548
Prefakturisanih usluga izrade boniteta	1.005	996	1.387
Kamata na dinarske depozite	268	453	162
Kursne razlike po članu 2. ugovora o kreditima		-	5.000
Ukupno druga potraživanja	215.516	595.355	512.985
Ispravka vrednosti (Napomena 12)	(9.442)	(406.445)	(246.408)
Stanje na dan 31. decembra	206.074	188.910	266.577

23. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
<i>Kratkoročni finansijski plasmani po osnovu:</i>			
Kratkoročnih kredita	3.922.178	6.218.535	5.331.389
Unutrašnjeg faktoringa	579.824	312.374	89.144
Kratkoročnih kredita prijavljenih u stečaj	536.671	1.357.914	1.740.866
Regresa po poslovima osiguranja	368.469	337.892	339.660
Potraživanja od banaka u stečaju	210.444	214.806	228.954
Ostalo	69	4.496	4.496
Kredit u UPPR/SFR		148.973	193.310
Eskonta menica u unutrašnjem faktoringu		61.000	61.000
Dinarskih oročenih depozita		250.000	
Potraživanja po osnovu faktoringa prijavljenih u stečaj		147.569	147.569
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	5.617.655	9.053.559	8.136.388
Ispravka vrednosti (Napomena 12)	(847.038)	(3.840.723)	(3.500.905)
Stanje na dan 31. decembra	4.770.617	5.212.836	4.635.483

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***24. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Devizni računi kod poslovnih banaka	321.307	628.335	668.001
Tekući računi	206.118	363.246	562.661
Dinarska blagajna	<u>35</u>	<u>11</u>	<u>15</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>527.460</u>	<u>991.592</u>	<u>1.230.677</u>

25. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Potraživanja za nefakturisani prihod	60.040	84.677	109.583
Unapred plaćeni troškovi	<u>7.943</u>	<u>1.256</u>	<u>2.711</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>67.983</u>	<u>85.933</u>	<u>112.294</u>

U okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, naznačajniji iznosi se odnosi na potraživanje za prihode od kamata na obveznice RS tokom 2023. godine čiji se pripis očekuje u narednoj godini u iznosu od 40,254 hiljade dinara, kao i na razgraničene prihode po osnovu obračuna premija osiguranja za promet koji se odnosi na decembar mesec tekuće godine, a čija se prijava u osiguranje, a nakon toga i fakturisanje premije izvrši tokom januara naredne godine i to u iznosu od 19,786 hiljada dinara.

26. KAPITAL**26.1. Osnovni kapital**

Osnovni kapital Agencije na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 6,529,330 hiljada dinara (31. decembra 2022. 6.217.181 hiljadu dinara), dok emisione rezerve iznose 296,082 hiljada dinara (31. decembra 2022. 258.309 hiljada dinara). Povećanje kapitala izvršeno je na osnovu Zaključka Vlade 05 broj 401-4725/2023-1 od 01. juna 2023. godine, dok je smanjenje kapitala izvršeno na osnovu Zaključka Vlade 05 broj 023-4261/2023 od 18. maja 2023. godine i Zaključka Vlade 05 broj 023-441/2023 od 01. juna 2023. godine.

Akcijski kapital Agencije na dan 31. decembra 2023. godine se sastoji od 63,159 običnih akcija.

26.2. Rezerve

U okviru pozicije rezervi iskazane su statutarne i druge rezerve za pokriće budućih gubitaka u iznosu od 722,171 hiljadu dinara (31. decembar 2022. godine: 693,284 hiljade dinara).

26.3. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici

Nerealizovani dobici u iznosu od 77,827 hiljada dinara su rezultat pozitivnih efekata procenjenih vrednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, a čiji se pozitivni efekti promena fer vrednosti iskazuju u kapitalu. Nerealizovani gubici po osnovu HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat u iznosu 8,054 hiljada dinara predstavljaju negativan efekat koji se nije mogao pokriti pozitivnim efektima promene fer vrednosti konkretne HOV.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***26. KAPITAL (Nastavak)****26.4. Neraspoređeni dobitak**

Neraspoređeni dobitak na kraju 2023. godine iznosi 4,864 hiljade dinara (31. decembar 2022. godine: 57,619 hiljada dinara) i u celini se odnosi na neraspoređeni dobitak iz prethodne godine.

Osnovna zarada po akciji	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobit koja pripada akcionarima Agencije (A)	4.864	57.619	9.935
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku perioda (B)	<u>63.159</u>	<u>63.159</u>	<u>63.159</u>
Osnovna zarada po akciji (A/B)	<u>0,08</u>	<u>0,91</u>	<u>0,16</u>

27. DUGOROČNA REZERVISANJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Rezervisanja za potencijalne obaveze			
- osiguranje (a)	79.411	88.735	88.771
- date garancije	67.925	58.473	16.677
- otpremnine zaposlenih	5.929	3.817	6.005
- sudske sporove	1.992	1.663	3.292
- neiskorišćeni okvir revolving kredita	877	877	690
- neiskorišćeni okvir datih garancija		<u>187</u>	<u>0</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>156.134</u>	<u>153.752</u>	<u>115.435</u>

a) Rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu osiguranja se sastoje od:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Rezervisanja za izravnanje rizika	50.255	61.867	63.677
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete	14.699	13.575	4.405
Rezervisanja za nastale prijavljene štete	<u>14.457</u>	<u>13.293</u>	<u>20.689</u>
Ukupno	<u>79.411</u>	<u>88.735</u>	<u>88.771</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. DUGOROČNA REZERVISANJA (Nastavak)

Promene na računima rezervisanja su prikazane u tabeli ispod:

	Osiguranje	Otpremnine za odlazak u penziju	Sudski sporovi	Garancije	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2022. godine	88.771	6.005	3.292	16.677	690	115.435
Povećanja u toku godine (Napomena 9)	9.171	546		41.983	187	51.887
Smanjenje u toku godine (Napomena 15)	(9.207)		(1.629)			(10.836)
Ostalo		(2.734)				(2.734)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	88.735	3.817	1.663	58.660	877	153.752
Povećanja u toku godine (Napomena 9)	2.287	925	329	9.451		12.992
Smanjenje u toku godine (Napomena 15)	(11.611)			(186)		(11.797)
Ostalo		1.187				1.187
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	79.411	5.929	1.992	67.925	877	156.134

28. DUGOROČNE OBAVEZE

	2023	2022	2021
Dugoročni krediti (a)	968.636	1.212.332	1.458.018
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		250.000	250.000
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	33.702	6.265	15.432
Stanje na dan 31. Decembra	1.002.338	1.468.597	1.723.450

(a) Dana 19. jula 2018. godine zaključen je Ugovor o kreditu sa OESTERREICHISCHE ENTWICKLUNGSBANK AG, Beč, Austrija, na iznos od 15,500,000 EUR uz otplatu na 15 rata sa rokom dospeća prve rate 2021. godine. Na poziciji dugoročnih kredita iskazana je obaveza na dan 31. decembar 2023. godine po tom osnovu, za sve rate koje dospevaju nakon 31. decembra 2024. godine, što je iznos od 8,266,669 EUR.

(b) Agencija dužna da obezbedi svoju usaglašenost sa sledećim finansijskim obavezama: a) učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) - da ne prelaze 10% i b) koeficijent kapitala - najmanje 30%. Na dan 31. decembra 2023. godine, prema obračunu Agencije, učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) iznosilo je 6,52%, dok je koeficijent kapitala iznosio 79,33%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***29. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE**

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 28)	242.159	242.466	243.003
Ostale kratkoročne finansijske obaveze (a)	240.560	223.752	223.752
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine - lizing (Napomena 28)	<u>23.598</u>	<u>12.682</u>	<u>22.113</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>506.317</u>	<u>478.900</u>	<u>488.868</u>

(a) U okviru ostalih kratkoročnih finansijskih obaveza, iskazan je deo kratkoročnog revolving kredita kod Unicredit banke u iznosu od 1,000,000 EUR za koji su kao zaloga date obveznice sa sledecim elementima: 65,700 komada, ISIN broj RSMFRSD89592, nominalna vrednost RSMFRSD89592.

30. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobavljači u zemlji	9.599	5.431	5.699
Dobavljači u inostranstvu	<u>41</u>	<u>868</u>	<u>7</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>9.640</u>	<u>6.299</u>	<u>5.706</u>

31. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Obaveze iz specifičnih poslova			
- međunarodni faktoring	85.154	117.696	146.011
- unutrašnji faktoring	70.032	40.958	10.790
Ostale kratkoročne obaveze	<u>2.279</u>	<u>3</u>	<u>2.547</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>157.465</u>	<u>158.657</u>	<u>159.348</u>

32. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Obračunati prihodi budućeg perioda	73.831	16.304	53.257
Unapred obračunati troškovi	<u>35.886</u>	<u>40.464</u>	<u>19.172</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>109.717</u>	<u>56.768</u>	<u>72.429</u>

33. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Agencija je u skladu sa Članom 22 važećeg Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, kao i sa poslovnim bankama, na dan 30. novembra i 31. decembra 2023. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

*Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno***33. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA (Nastavak)**

Na osnovu verodostojnih isprava razmenjenih sa klijentima, od ukupno 14,740,482 hiljadu dinara potraživanja i plasmana koji su bili predmet usaglašavanja, usaglašeno je 88,87% ukupne vrednosti potraživanja. Iznos neusaglašanih potraživanja na dan 31. decembar 2023. godine iznosi 1,641,001 hiljadu dinara (11,13%).

34. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
<i>Vanbilansna evidencija po osnovu:</i>			
- odobrenih limita u osiguranju	29.794.502	29.832.313	29.898.348
- datih garancija	7.339.229	5.424.105	1.790.750
- primljenih jemstava	4.475.466	4.478.545	3.344.973
- neiskorišćenih okvira za revolving kredite	<u>108.386</u>	<u>439.242</u>	<u>231.817</u>
Ukupno vanbilansna evidencija	<u>41.717.583</u>	<u>40.174.205</u>	<u>35.265.888</u>

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Agencija je zatvoreno akcionarsko društvo čije su akcije u 100% vlasništvu Republike Srbije. Agencija nema povezanih lica. Zarade i ostala primanja članova Upravnog odbora obelodanjena su u okviru Napomene 6. uz finansijske izveštaje.

36. POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Sudski sporovi**

Agencija je tokom 2023. godine imala 41 spor u toku kao tužilac. Protiv Agencije je u toku jedan radni spor.

Rukovodstvo Agencije procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Rukovodstvo Agencije smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

(c) Ostale potencijalne obaveze

Agencija na dan 31. decembar 2023. godine ima 21 izdatu menicu u korist poverilaca, što su menice izdate prilikom otvaranja računa banaka. Procena rukovodstva Agencije je da je verovatnoća odliva po tom osnovu veoma mala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Period posmatranja naplate za svrhu korektivnih knjiženja ukidanja ispravke vrednosti potraživanja je od 01. januara do 29. feburara 2024. godine. Za naplatu u tom periodu izvršeno je ukidanje ispravke vrednosti u ukupnom iznosu od 23,017 hiljada dinara.

38. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne Banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija na dan 31. decembra 2023, 2022. i 2021. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>	<u>U dinarima 2021.</u>
EUR	117,1737	117,3224	117,5821
USD	105,8671	110,1515	103,9262
GBP	135,0550	132,7026	140,2626

Zakonski zastupnik

Dejan Vukotić

AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA
REPUBLIKE SRBIJE a.d.

**ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ
ЗА
2023. ГОДИНУ**

1. Уводне напомене

Извештај о пословању Агенције за осигурање и финансирање извоза ад Ужице (у даљем тексту "Агенција") обухвата период пословања Агенције од 01. јануара до 31. децембра 2023. године (у даљем тексту: извештајни период) и има за циљ анализу и оцену профитабилности и продуктивности пословања Агенције, као и анализу стања и динамике вредности њене пословне имовине и извора финансирања током извештајног периода.

Основу за анализу чинили су појединачни извештаји о пословању организационих целина и рачуноводствени подаци преузети из главне књиге Агенције.

2. Оснивање и делатност

Агенција је основана 26. јула 2005. године са неограниченим временом трајања. Подаци о Агенцији су регистровани у Регистар привредних субјеката 16. августа 2005. године, чиме је Агенција стекла својство правног лица. Правна форма Агенције је затворено акционарско друштво које је основано од стране Републике Србије, са уписаним капиталом од ЕУР 25,000,000.00 од чега је у 2005. години било уплаћено ЕУР 12,507,469.50 (50.03% од укупно уписаног капитала) а остатак је уплаћен у 2006. години у динарској противвредности по средњем курсу важећем на дан уплате.

Оснивање Агенције је спроведено у складу са посебним Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије.

Платни промет везан за обављање делатности Агенције се спроводи преко подрачуна (подрачун за редовно пословање и подрачун за сопствене приходе) отворених у оквиру консолидованог рачуна трезора који се води у Управи за трезор. Спајањем Фонда СМЕЦА 22. маја 2009. године преузети су и динарски и девизни рачуни код пословних банака које је Фонд имао отворене у тренутку спајања.

Изменама и допунама Закона о Агенцији (Службени Гласник Републике Србије бр. 88/10) од 01. децембра 2010. године дошло је до измена и допуна и делатности Агенције.

Основна регистрована делатност Агенције су остала осигурања, што обухвата:

- Осигурање и реосигурање извозних послова и инвестиција у иностранству домаћих правних лица и предузетника од комерцијалних и некомерцијалних ризика као и осигурања наплате потраживања извозника на домаћем тржишту највише до износа вредности извозног посла, и то самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;
- Финансирање извозних послова домаћих правних лица и предузетника, суфинансирање извозних послова са комерцијалним банкама и другим финансијским организацијама, рефинансирање извозних кредитних комерцијалних банака;
- Финансирање припремних извоза домаћих правних лица и предузетника по закљученом уговору о извозу;

- Финансирање инвестиција домаћих правних лица и предузетника на иностраним тржиштима ради подстицања извоза;
- Осигурање припреме извоза домаћих правних лица и предузетника од некомерцијалних и комерцијалних ризика по закљученом уговору о извозу, самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;
- Финансирање страног купца или његове банке у вези са извозом домаћег правног лица или предузетника;
- Осигурање домаћих банака у вези са кредитима и гаранцијама по извозним пословима и инвестицијама у иностранству и закљученим кредитним линијама са страним банкама;
- Издавање гаранција и других јемства по извозним пословима и инвестицијама у иностранству;
- Пружање других услуга у вези са финансирањем, гарантовањем и осигурањем извозних послова и инвестиција на домаћем и иностраном тржишту.
- Остале регистроване делатности које Агенција може обављати су: давање и узимање кредита (кредитни послови), куповина и продаја хартија од вредности (послови са ефектима и емисиони послови), откуп потраживања и пружања других финансијских услуга.

Седиште Агенције је у Ужицу, Љубе Стојановића 5.

Матични број Агенције је 20069244.

Порески идентификациони број Агенције је 103982111.

3. Макроекономско окружење

Процењено је да је укупна економска активност у Републици Србији у 2023. години, мерена реалним кретањем бруто домаћег производа, забележила раст од 2,5% у односу на 2022. годину. Износ БДП у 2023. години је био 69 млрд евра. Бруто инвестиције у основна средства у 2023. години, мерене стопама реалног раста, забележиле су раст од 3,5% у односу на претходну годину. Пољопривредна производња остварила је у 2023. години раст физичког обима од 9,0%. У истом периоду индустријска производња забележила је раст од 2,4%, а прерађивачка индустрија раст од 0,5%.

Вредност изведених радова у грађевинарству у 2023. години бележи реални раст од 8,9% у односу на претходну годину. Промет у трговини на мало остварио је реални пад од 1,8%, док је промет у трговини на велико номинално мањи за 1,0%. Спољнотрговинска робна размена, у еврима, у 2023. години, у односу на 2022. годину, показује раст извоза за 4,0% и пад увоза за 6,0%. У оквиру сектора Услуге смештаја и исхране у 2023. години процењен је реални раст угоститељства од 8,8%, док је број ноћења туриста повећан за 1,9%. У 2023. години у односу на 2022. годину, регистровано је повећање физичког обима саобраћаја од 21,3% и пад физичког обима телекомуникација за 0,5%.

Посматрано са производне стране, економски раст у четвртном кварталу 2023. године, према процени Министарства финансија, био је вођен такође убрзањем у услужном сектору. Економска активности у овом сектору је повећана у свим делатностима, уз најзначајнији

допринос трговине, саобраћаја и туризма, као и ИКТ услуга и услуга са доминантно државним учешћем (образовање, здравство, државна управа). Иначе, сектор за информационо-комуникационе технологије (ИКТ) највећа је нето извозна грана и оборен је рекорд 2023. године, када је извоз достигао 3,5 милијарди евра, што је за око 27% више него годину раније. Највише се извози у САД, Швајцарску, Енглеску, а у питању је извоз софтвера који се у Србији осмишљава и прави.

Индустрија је остварила раст БДП-а од 2,7% међугодишње, као резултат веће производње прерађивачке индустрије и електричне енергије, док је допринос рударства био негативан. Грађевинарство је наставило солидну динамику, забележивши повећање економске активности од 8,7% међугодишње. Пољопривреда је остварила повећање од око 9% међугодишње, услед доброг рода житарица и индустријског биља, док је негативан допринос потекао од производње воћа и поврћа, али овај високи раст је првенствено последица поређења са врло слабом сезоном у прошлогодишњој сушној години.

Током 2023. године на тржишту рада нису забележени велики потреси, тако да је крајем 2023. године стопа незапослености износила 9,5%, што је на нивоу претходне године, док је стопа запослености благо порасла и износила је 50,3%. Раст запослености је превасходно присутан код стручних и научних делатности, у здравству и у ИКТ. Просечне зараде без пореза и доприноса у 2023. години, у односу на претходну годину, номинално су веће за 15,0%, а реално за 2,6%.

Укупан обим спољнотрговинске робне размене у 2023. години је износио 65.491 млрд евра и био је за 1,7% мањи у односу на претходну годину. Трговинска размена у доларима је у том периоду порасла за 0,8% и износила је 70.772 млрд долара. Остварен дефицит спољнотрговинске размене је износио 8.227 млрд евра, што је смањење од 27,9% у поређењу са истим периодом претходне године. Дефицит изражен у доларима је износио 8.902,9 млрд и представља смањење од 26,4% у односу на исти период претходне године. У 2023. години остварено је повећање извоза за 3,7% на вредност од 28.631 млрд евра, док је увоз смањен за 5,5% и износи 36.859 млрд евра. Извоз робе, изражен у доларима у 2023. години је износио 30.934,8 млрд, што је раст од 6,5% у односу на исти период претходне године, док је увоз робе износио 39.837,7 млрд долара, што је смањење за 3,2% у односу на исти период претходне године. Највећи утицај на раст извоза је имао пораст извоза у сектору прерађивачке индустрије од 5,4%, обзиром да прерађивачка индустрија учествује са 86,2% у укупном извозу, као и раст од 48,8% извоза електричне енергије и гаса, који чине 4,5% укупног извоза у 2023. години. На кретање укупног увоза највише су утицали пад од 4,7% у увозу сектора прерађивачке индустрије, који чини 71,6% укупног увоза и раст од 9,8% увоза сектора неklasификованих производа по намени ЕУ, који чини 12,4% укупног увоза у 2023. години.

Покривеност увоза извозом у 2023. години износила је 77,7% и већа је од покривености у истом периоду претходне године када је износила 70,6%. Главни спољнотрговински партнери Србије су Немачка, Италија, БИХ, Мађарска и Румунија у извозу, а у увозу Кина, Немачка, Русија, Италија и Турска. Наш други по важности партнер јесу земље ЦЕФТА, са којима имамо суфицит у размени од 2,939 милијарди долара, који је резултат углавном извоза електричне енергије, житарица и производа од њих, нафте и нафтних деривата, пића и друмских возила. Посматрано регионално, највеће учешће у извозу Србије имао је регион Војводине са 33,4%, следи Београдски регион са 24,2%, регион Шумадије и Западне Србије са 20,8%, регион Јужне и Источне Србије са 19,4%, а око 2,3% извоза је неразврстано по територијама. Највеће учешће у увозу Србије имао је Београдски регион са 43,3%, затим следе регион Војводине са 33,1%, Шумадије и Западне Србије 13,3%, регион Јужне и Источне Србије 8,3%, док око 2% увоза није разврстано по територијама. У структури извоза по намени производа (принцип претежности) највише су заступљени производи за репродукцију са

61,7% (19.092 млрд долара), затим sledi roba za široku potroshnju sa 25,8% (7.995 млрд) i oprema 12,4% (3.845 млрд), a neklasifikovana roba po nameni je 0% ili 1,2 miliona dolara. U strukturi uvoza po nameni proizvoda najvise su zastupljeni proizvodi za reprodukciju 55,5% (22.115 млрд dolara), roba za široku potroshnju 19,8% (7.884 млрд) i oprema 12,1% (4.835 млрд), dok neklasifikovana roba po nameni iznosi 12,6% ili 5.002 млрд dolara. Spoljnotrgovinska robna razmena bila je najveća sa zemljama sa kojima Srbija ima potpisane sporazume o slobodnoj trgovini, dok su zemlje članice Evropske unije činile 59,7 % ukupne razmene.

Deficit tekućeg računa u 2023. godini je značajno smanjen sa 4,2 млрд evra u 2022. godini (6,9% БДП-а) na 1,8 млрд evra (2,6% БДП-а), што представља рекордно ниску вредност учешћа дефицита у БДП-у, првенствено услед снажног раста извоза и нижег увоза. Робни извоз је наставио да расте и у 2023. години је повећан за 3,7%, док је извоз услуга повећан за 18,1%. Робни увоз је смањен за 5,5%, при чему је највећи допринос смањењу потекао од мањег увоза средстава за репродукцију у које спадају и енергенти (смањен увоз енергената за 1,7 млрд evra у односу на 2022. годину), док је увоз услуга у 2023. години повећан за око 15%. Текући дефицит је у пуној мери био покривен нето приливом страних директних инвестиција – укупан прилив страних директних инвестиција у Србију износио је 4,5 млрд evra, а нето прилив 4,2 млрд evra. Прилив страних инвестиција је био географски диверсификован с растућим учешћем земаља из азијског региона, поред ЕУ, која је главни спољнотрговински партнер.

На крају 2023. године дефицит буџета сектора државе износио је 179,3 млрд динара, што је 2,2% бруто домаћег производа (-2,2% БДП-а) и био је нижи у односу на план из ревидиране Фискалне стратегије (2,8% БДП-а), пре свега као резултат мањих текућих расхода. Учешће капиталних расхода је задржано на око 7% БДП-а. Остварени су приходи од 1.889,1 млрд динара и извршени су расходи у износу од 2.068,4 млрд динара. У 2023. години остварен је фискални дефицит у износу од 181,1 млрд динара, тј. 2,2% БДП-а. Јавни дуг на крају 2023. године је износио 35,15 млрд evra, што је 52,3% бруто домаћег производа и смањено је за 3,1 п.п. у односу на стање на крају 2022. године.

Процењена годишња стопа инфлације 2023. године је износила 7,6%. Успоравање инфлације је резултат ефеката досадашњег заоштравања монетарне политике, смањења увозне инфлације, пада инфлационих очекивања, као и ублажавања трошkových притисака. Трошkovни притисци слабе услед пада цена примарних пољопривредних производа и појединих индустријских сировина. Дезинфлаторно дејство има и ниска агрегатна тражња, пре свега због спорог глобалног привредног раста. Да би ублажила раст цена и инфлациона очекивања, НБС је почев доносила одлуку о повећању рестриктивности монетарне политике. Повећањем референтне каматне стопе до 6,5% на ком нивоу се задржала већ неко време, НБС је настојала да реагује на тржишне притиске, као и на део притисака који долазе са стране тражње, како би допринела да се инфлација у Србији нађе на опадајућој путањи и врати у границе дозвољеног одступања од циља до краја периода пројекције. Опрезност је потребна и поред успоравања глобалне инфлације и због раста цена нафте на светском тржишту услед одлуке земаља ОПЕЦ да ограниче понуду у условима изражених геополитичких тензија, дужих транспортних рута и већих логистичких трошкова.

Заоштравање монетарне политике преносило се на динарске каматне стопе на тржишту новца, кредите и штедњу. Наставак нормализације монетарне политике довео је до стабилизације каматних стопа на крају 2023. године. Кредити привреди су на крају 2023. благо повећани за 0,9%, посебно инвестициони кредити и кредити за ликвидност и обртна средства, а кредити становништву су повећани за 1,2%. Учешће проблематичних кредита у укупним кредитима је спуштена на 2,1% код кредита привреди и на 4,4% код кредита становништву у децембру 2023. године, што указује на то да раст трошкова отплате кредита није погоршао квалитет активе банака и да је очувана финансијска стабилност банкарског система.

Кретање курса динара је остало стабилно услед позитивних оцена ММФ-а по питању спровођења потписаног “stand by“ аранжмана са Владом Републике Србије, одржаног кредитног рејтинга земље (агенције Moodys, S&P, Fitch), поверења страних инвеститора и раста инвестиција у хартије од вредности Републике Србије. И у 2023. години агенције Fitch и S&P су потврдиле кредитни рејтинг Србије на нивоу ББ+.

4. Активност Скупштине, Управног и Извршног одбора у извештајном периоду

4.1 Скупштина Агенције

Надлежности Скупштине Агенције су утврђене Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије и статутом Агенције.

Чланови скупштине АОФИ на дан 31.12.2023. године		
Име и презиме	Функција	Акционар кога представља
Никола Николоски	Председник	Република Србија
Љубиша Ђуровић	Члан	Република Србија
Тања Наупарац	Члан	Република Србија
Верица Лазић	Члан	Република Србија
Драгана Блажић	Члан	Република Србија

Скупштина је у 2023. години одржала 18 седница и донела 53 одлуке из своје надлежности. Најважније донете одлуке су Усвајање Извештаја о раду Извршног и Управног одбора и Извештаја о пословању Агенције за 2022. годину, Усвајање Финансијских извештаја Агенције за 2022. годину са ревизорским извештајем за 2022. годину, као и одобравање посебно значајних аранжмана из делатности Агенције.

4.2 Управни одбор Агенције

Надлежности Управног одбора Агенције су утврђене Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије и статутом Агенције.

Чланови Управног одбора АОФИ на дан 31.12.2023. године			
Име и презиме	Функција	Акционар кога представља	Референце
Раде Петровић	Председник	Република Србија	НБС, заменик генералног директора Дирекције за опште послове
Никола Вељић	Заменик председника	Република Србија	ЕМС

Никола Рабреновић	Члан	Република Србија	Градски секретаријат за опште послове
Горан Николић	Члан	Република Србија	Институт за европске студије, виши научни сарадник
Ђорђе Јоксић	Члан	Република Србија	С Медија, финансијски директор

Управни одбор Агенције је у периоду од 1. јануара 2023. године до 31. децембра 2023. године одржао 18 седница и донео 55 одлука из своје надлежности. Најважније донете одлуке су доношење Програма пословања, Финансијског плана и Плана јавних набавки за 2024. годину, усвајање Извештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2023. године, доношење појединих општих интерних аката Агенције, као и предлагање Скупштини Агенције одобравања посебно значајних аранжмана из делатности Агенције.

4.3. Извршни одбор Агенције

Надлежности Извршног одбора Агенције су утврђене Статутом Агенције. Пословне активности Извршног одбора Агенције током 2023. године биле су усмерене на подршку извозу Републике Србије, као и на одржавање ликвидности и профитабилности пословања, јачање економског положаја и раст тржишног учешћа Агенције. У посматраном периоду одбор Агенције је радио у следећем саставу:

Име и презиме	Функција
Дејан Вукотић	Председник
Данило Ћирковић	Члан
Никола Тегелтија	Члан

У периоду од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године Извршни одбор Агенције одржао је 91 седницу и донео укупно 785 одлука из своје надлежности.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену кредитне активности:

Од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године у АОФИ је поднето 81 захтева за финансирање извозних пројеката у укупном износу од ЕУР 41.176.081,95. Реализовано је 68 кредитних партија у износу од ЕУР 32.035.000,00.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену издавања гаранција:

Од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године АОФИ је издао 27 чинидбених и 6 плативих гаранција, у укупном износу од ЕУР 42.236.300,97, као и 3 оквирне гарантне линије у укупном износу од ЕУР 9.822.011,28 милиона. На дан 31.12.2023. године број гаранција у течају у АОФИ је 30 и то у укупном износу од ЕУР 60.606.650,00.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену обављања послова факторинга:

У периоду од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године у Агенцији кроз послове факторинга откупљена су потраживања у износу од ЕУР 47.847.587, што представља готово исти ниво промета као и прошле године. Број реално активних уговора у наведеном периоду износио је

38 и то 26 уговора у међународном промету и 12 уговора у домаћем. Откупљена су потраживања од 34 клијента за 70 дужника, од којих је 27 дужника из Србије и 43 ино-дужника из 21 земаља, претежно ЕУ.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену осигурања потраживања из иностранства:

На дан 31.12.2023. године по основном портфолију активно је 80 полиса и 3.349 лимита. Портфолио је диверсификован на 63 земље. Осигурани промет за наведени период је 1,095 милијарди евра, док је у истом периоду претходне године био 1,396 милијарди евра.

АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА

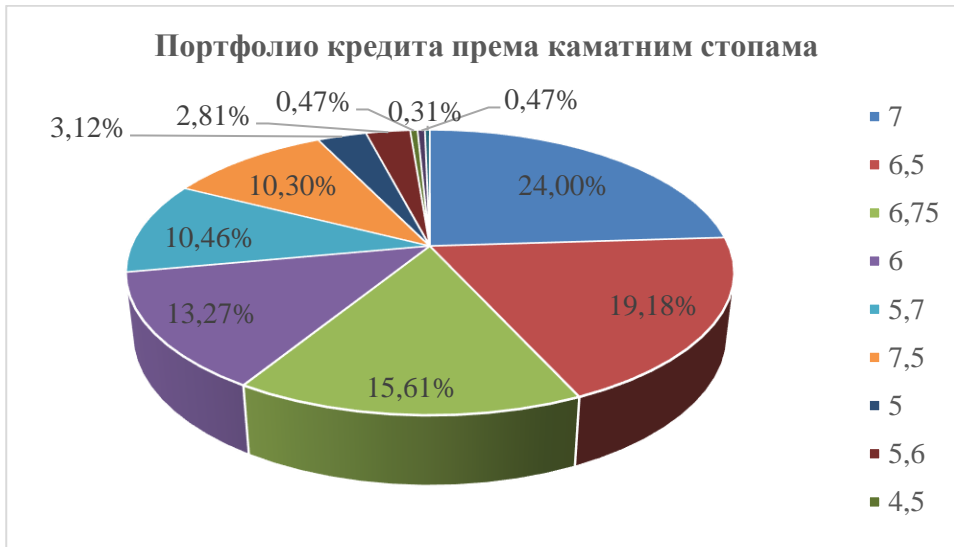
КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

Од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године у АОФИ је поднето 81 захтева за финансирање извозних пројеката у укупном износу од ЕУР 41.176.081,95. Реализовано је 68 кредитних партија у износу од ЕУР 32.035.000,00.

Просечна пондерисана каматна стопа на кредите у 2023. години је била 6,54%.

Преглед реализованих кредита по висини каматне стопе:

Каматна стопа	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
7	22	7.690.000,00	24,00%
6,5	16	6.145.000,00	19,18%
6,75	2	5.000.000,00	15,61%
6	9	4.250.000,00	13,27%
5,7	3	3.350.000,00	10,46%
7,5	11	3.300.000,00	10,30%
5	1	1.000.000,00	3,12%
5,6	1	900.000,00	2,81%
4,5	1	150.000,00	0,47%
6,7	1	150.000,00	0,47%
8	1	100.000,00	0,31%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

Кредити у износу од ЕУР 32.035.000,00 су дати директно корисницима уз обезбеђења потраживања у широком дијапазону од сопствених меница зајмотражиоца и јемстава других бонитетних предузећа и личних меница власника предузећа, хипотека, залога на опреми или роби, у зависности од процене ризика пласмана на основу оцене бонитета зајмотражиоца.

Преглед реализованих кредита по средствима обезбеђења:

Средства обезбеђења	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Менице предузећа	22	9.930.000,00	31,00%
Залога на роби	14	9.065.000,00	28,30%
Менице јемца	8	4.550.000,00	14,20%
Залога на опреми	9	3.350.000,00	10,46%
Хипотека	3	2.650.000,00	8,27%
Личне менице	11	1.490.000,00	4,65%
Корпоративна гаранција	1	1.000.000,00	3,12%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

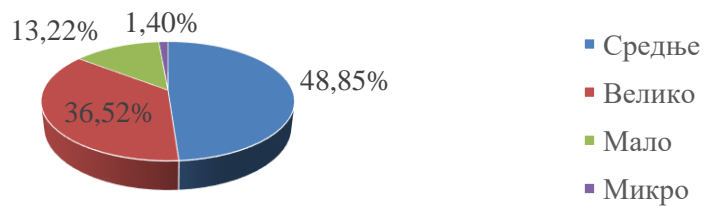

У току 2023. године у АОФИ је реализован 1 кредит у износу од ЕУР 450.000,00 извозницима који спадају у микро предузећа, 27 кредита у износу од ЕУР 4.235.000,00 извозницима – малим предузећима, 33 кредита у износу од ЕУР 15.650.000,00 извозницима – средњим предузећима и 7 кредита у износу од ЕУР 11.700.000,00 извозницима – великим предузећима.

Преглед реализованих кредита по величини предузећа:

Величина предузећа	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Средње	33	15.650.000,00	48,85%
Велико	7	11.700.000,00	36,52%
Мало	27	4.235.000,00	13,22%
Микро	1	450.000,00	1,40%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

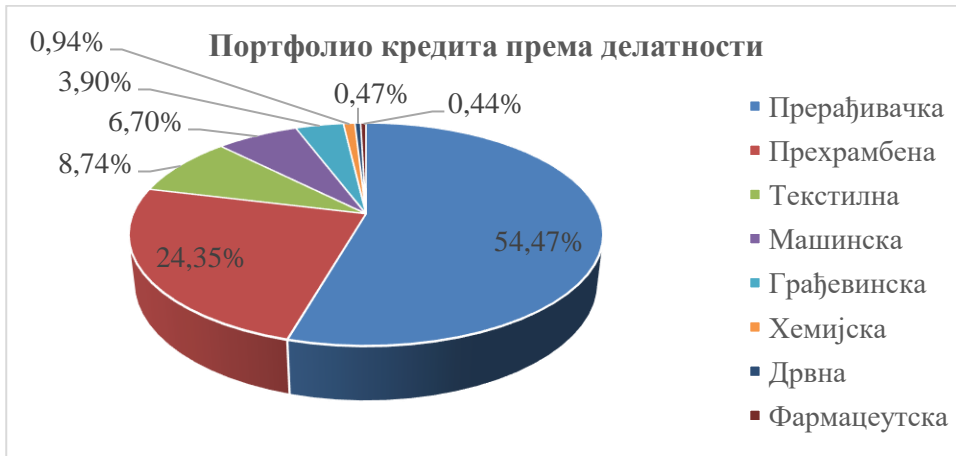
Портфолио кредита према величини предузећа

Највећу заступљеност у коришћењу краткорочних кредита АОФИ имала су предузећа која послују у прерађивачкој индустрији, у износу од ЕУР 17.450.000,00 што представља 54,47% свих пласмана. Предузећа прехранбене индустрије су такође имала значајније учешће од 24,35% у кредитном портфолију АОФИ.

Кредити су додељени извозницима из следећих делатности:

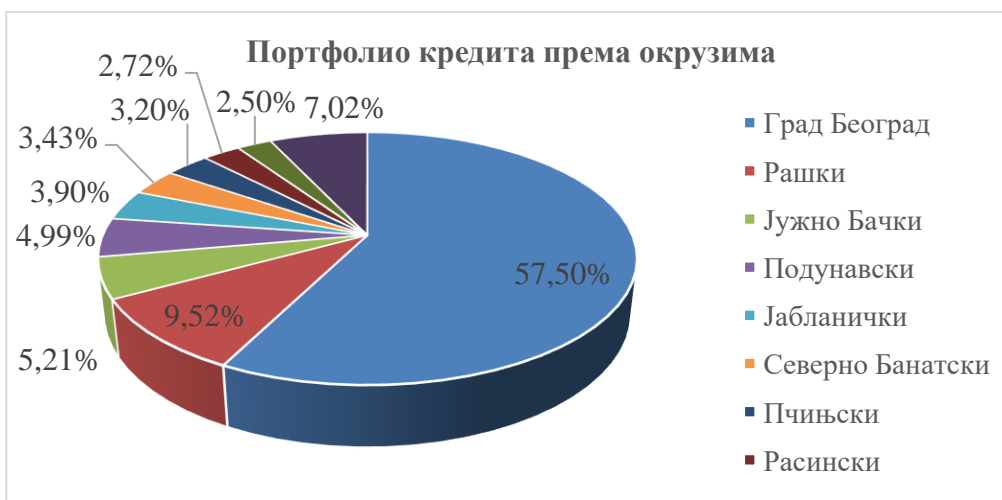
Делатност	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Прерађивачка	34	17.450.000,00	54,47%
Прехрамбена	17	7.800.000,00	24,35%
Текстилна	2	2.800.000,00	8,74%
Машинска	7	2.145.000,00	6,70%
Грађевинска	4	1.250.000,00	3,90%
Хемијска	2	300.000,00	0,94%
Дрвна	1	150.000,00	0,47%
Фармацеутска	1	140.000,00	0,44%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

АОФИ је у досадашњем раду кредитирао предузећа из свих региона Србије осим са подручја Косова и Метохије. Сам регионални распоред реализованих кредита је био концентрисан према регионима који су имали највиши раст извозних активности.

Кредити су додељени извозницима из следећих округа:

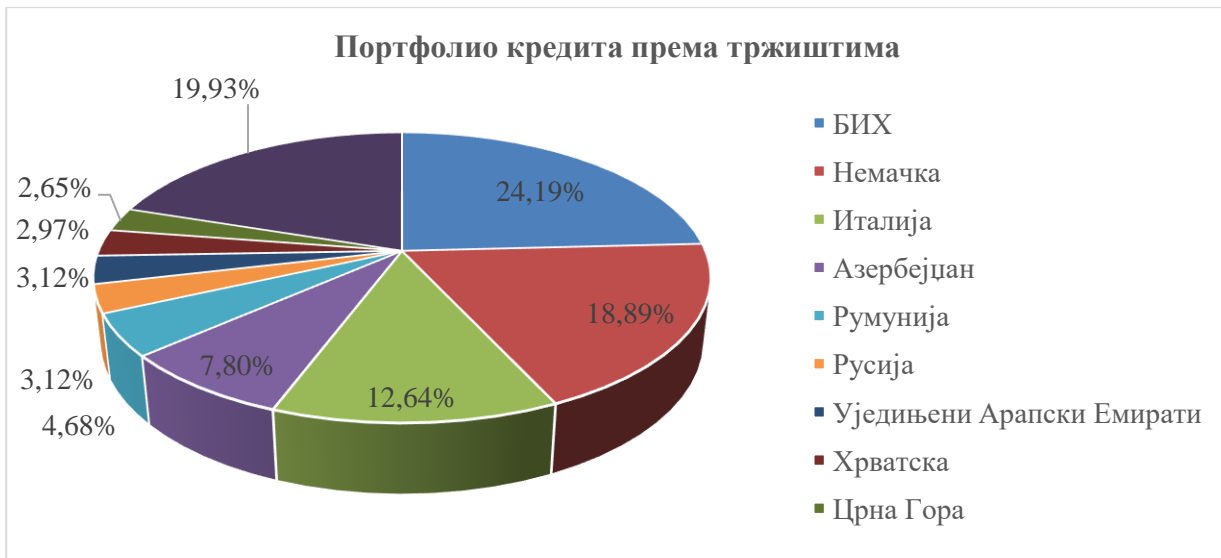
Округ	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Град Београд	27	18.420.000,00	57,50%
Рашки	3	3.050.000,00	9,52%
Јужно Бачки	5	1.670.000,00	5,21%
Подунавски	2	1.600.000,00	4,99%
Јабланички	3	1.250.000,00	3,90%
Северно Банатски	5	1.100.000,00	3,43%
Пчињски	2	1.025.000,00	3,20%
Расински	7	870.000,00	2,72%
Колубарски	1	800.000,00	2,50%
Остало	13	2.250.000,00	7,02%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

У структури кредитираних извозних послова предњаче послови са државама ЕУ и бившим југословенским републикама као и извозни послови према Руској федерацији.

Кредити су одобрени предузећима за извоз роба у следеће државе:

Тржиште	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
БИХ	10	7.750.000,00	24,19%
Немачка	11	6.050.000,00	18,89%
Италија	5	4.050.000,00	12,64%
Азербејџан	1	2.500.000,00	7,80%
Румунија	1	1.500.000,00	4,68%
Русија	1	1.000.000,00	3,12%
Уједињени Арапски Емирати	1	1.000.000,00	3,12%
Хрватска	5	950.000,00	2,97%
Црна Гора	2	850.000,00	2,65%
Остало	31	6.385.000,00	19,93%
Укупно:	68	32.035.000,00	100,00%

Кретање прихода по кредитима најбоље се види из следећих табела и графикона у коме је евидентиран раст прихода у последње 3 године.

У 2023. години у АОФИ је по основу камата по кредитима приходовано ЕУР 2.835.000,00.

(у 000 ЕУР)	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Приходи од камата на одобрене кредите	2.540	2.332	1.830	2.145	2.835
Процентуална промена прихода од камата		-8%	-22%	17%	32%

У 2023. години по основу провизија у АОФИ је приходовано ЕУР 125,9 хиљада.

Просечна пондерисана накнада на кредитите у 2023. години је била 0,37%.

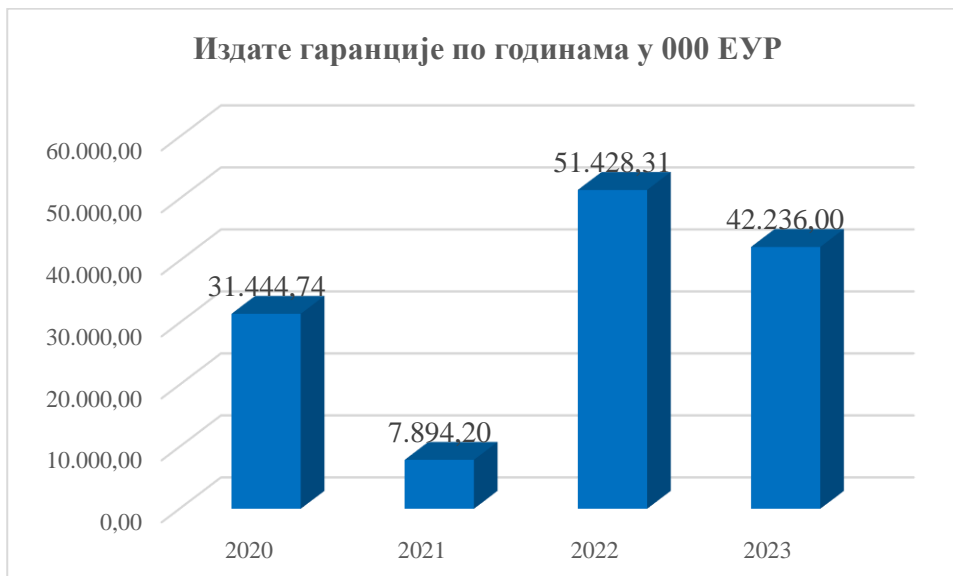
(у 000 ЕУР)	2019	2020	2021	2022	2023
Приходи од провизија на одобрене кредитите	230	156	114	123,6	125,9
Процентуална промена прихода од провизија		-32%	-27%	8%	2%

ПОСЛОВИ НА ИЗДАВАЊУ ГАРАНЦИЈА

АОФИ се бави издавањем плативих и чинидбених гаранција као што су лицитационе гаранције, гаранције за добро извршење посла, авансне гаранције и гаранције за одржавање у гарантном периоду. Издавање гаранција не захтева пласман средстава од стране АОФИ (осим у случају плаћања по гаранцији), а чинидбене гаранције обезбеђују значајно веће извозне послове од њиховог износа (обично чинидбене гаранције чине 2-15%, најчешће 5-10% вредности извозног посла/инвестиционог пројекта, тако да је њихов мултипликатор најчешће 20, а може бити и до 50).

Од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године АОФИ је издао 27 чинидбених и 6 плативих гаранција, у укупном износу од ЕУР 42.236.300,97, као и 3 оквирне гарантне линије у укупном износу од ЕУР 9.822.011,28 милиона.

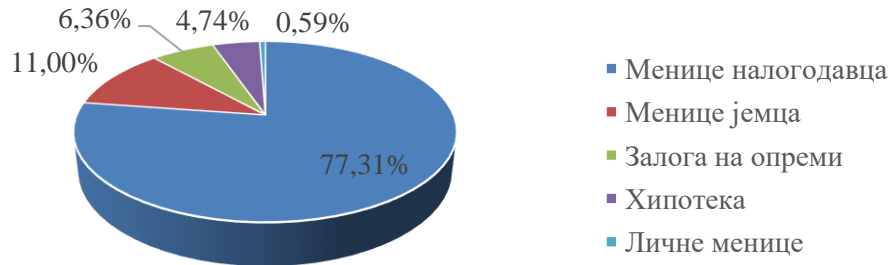

Гаранције су издате уз обезбеђења потраживања сопственим меницама зајмотражиоца и јемстава других бонитетних предузећа, залогама, хипотеком, као и личним меницама власника зајмотражиоца.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2023. године према средствима обезбеђења:

Средства обезбеђења	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Менице налогодавца	19	32.652.961,20	77,31%
Менице јемца	8	4.647.899,00	11,00%
Залог на опреми	4	2.686.770,74	6,36%
Хипотека	1	2.000.000,00	4,74%
Личне менице	1	248.670,03	0,59%
Укупно:	33	42.236.300,97	100,00%

Портфолио гаранција према средствима обезбеђења

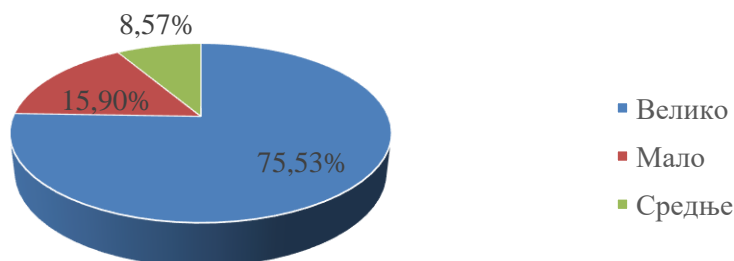

Уз помоћ издатих гаранције у АОФИ су подржана и велика, као и мала и средња извозна предузећа, с тим да је оријентација активности АОФИ у наредном периоду на подстицању развоја и извоза микро, малих и средњих предузећа.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2023. године према величини предузећа:

Величина предузећа	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Велико	6	31.902.231,31	75,53%
Мало	20	6.715.516,71	15,90%
Средње	7	3.618.552,95	8,57%
Укупно:	33	42.236.300,97	100,00%

Портфолио гаранција према величини предузећа

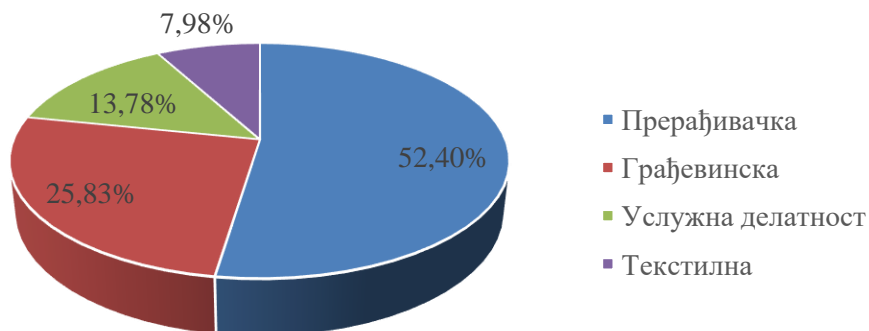

Уз помоћ издатих гаранција клијенти АОФИ су реализовали послове у домену прерађивачке, грађевинске, текстилне индустрије и услужних делатности.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2023. године према делатности:

	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Прерађивачка	16	22.133.429,08	52,40%
Грађевинска	10	10.910.977,69	25,83%
Услужна делатност	1	5.822.011,28	13,78%
Текстилна	6	3.369.882,92	7,98%
Укупно:	33	42.236.300,97	100,00%

Портфолио гаранција према делатности

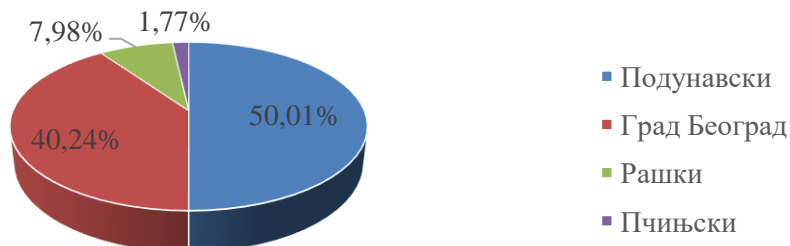

У АОФИ су издате гаранције предузећима из подунавског, београдског, рашког и пчињског округа.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2023. године према окрузима:

Округ	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Подунавски	2	21.122.031,00	50,01%
Град Београд	12	16.997.988,97	40,24%
Рашки	6	3.369.882,92	7,98%
Пчињски	13	746.398,08	1,77%
Укупно:	33	42.236.300,97	100,00%

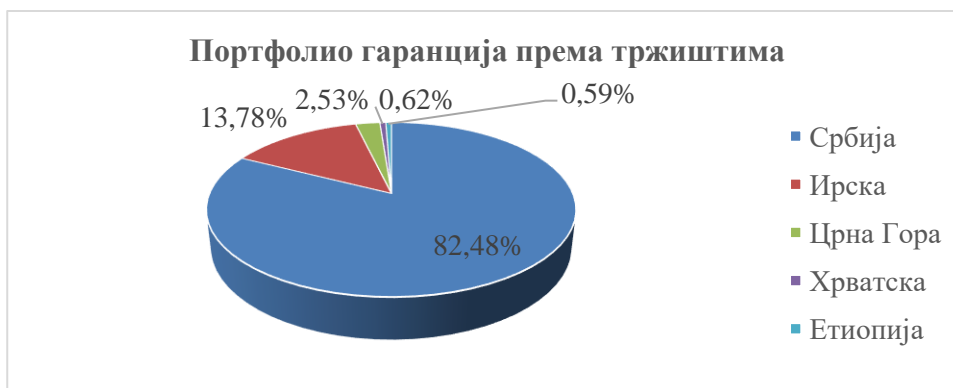
Портфолио гаранција према окрузима

Захваљујући издатим гаранцијама клијенти АОФИ су, поред реализације послова на домаћем тржишту, реализовали извозне послове на тржиште Србије, Ирске, Црне Горе, Хрватске и Етиопије.

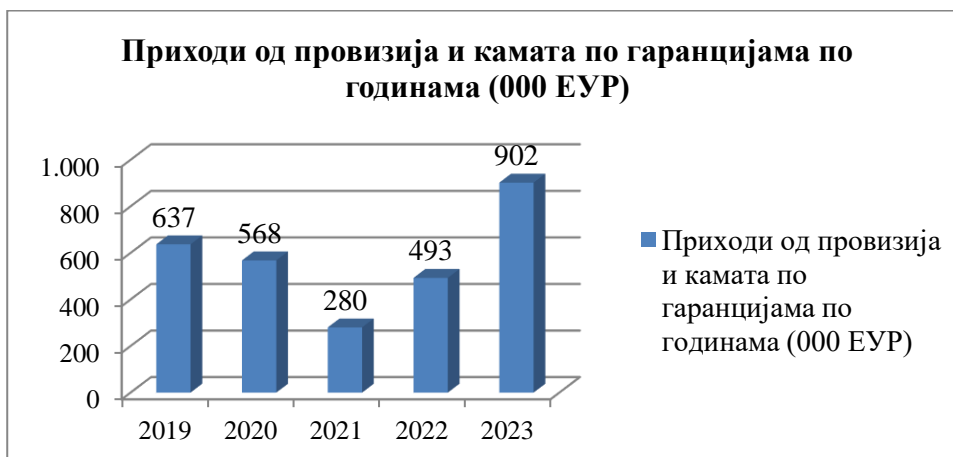
Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2023. године према тржиштима:

Тржиште	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Србија	20	34.834.563,50	82,48%
Ирска	1	5.822.011,28	13,78%
Црна Гора	3	1.068.097,65	2,53%
Хрватска	8	262.958,51	0,62%
Етиопија	1	248.670,03	0,59%
Укупно:	33	42.236.300,97	100,00%

У 2023. години је по основу прихода од провизија и камата укупно фактурисано РСД 105.734.009,88 (ЕУР 902.369,81). Од тога се на приходе од провизија односи РСД 105.355.592,08 (ЕУР 899.140,27), чија је наплата 100,00%.

Кретање прихода по гаранцијама најбоље се види из следећег графика у коме је евидентан раст прихода од провизија по гаранцијама у последње 3 године:

Укупан број гаранција у течају у АОФИ на дан 31.12.2023. године је 30 у укупном износу од ЕУР 60.606.650.

ФАКТОРИНГ ПОСЛОВИ

У периоду од 01.01.2023. године до 31.12.2023. године у Агенцији кроз послове факторинга откупљена су потраживања у износу од ЕУР 47.847.587, што представља готово исти ниво промета као и прошле године.

Број реално активних уговора у наведеном периоду износио је 38 и то 26 уговора у међународном промету и 12 уговора у домаћем. Откупљена су потраживања од 34 клијента за 70 дужника, од којих је 27 дужника из Србије и 43 ино-дужника из 21 земаља, претежно ЕУ.

У међународном факторингу откупљена су потраживања у износу од ЕУР 32.375.495, што представља смањење од 13,37% у односу на исти период 2022. године. Учешће међународног промета у укупном промету износи 67,66%.

Кроз двофакторски систем рада у наведеном периоду 2023. године остварен је промет од ЕУР 377.118. Потраживања су откупљена од 3 уступилаца за 3 дужника. Учешће међународног двофакторског факторинга у укупном међународном промету је на ниском нивоу, а у складу са интерним планом да се двофакторски одржава на нижем нивоу и повећа обим послова факторинга са осигурањем унутар Агенције.

У домаћем факторингу остварен је промет од 15.472.092 EUR. Учешће домаћег факторинга у укупном промету износи 32,34% и бележи повећање од 46% у односу на 2022. годину.

Експонираност АОФИ (активни клијенти) на дан 31.12.2023. износи ЕУР 9.532.432 а укупан број трансакција за наведени период 2023. године износио је 1.885.

Укупни приходи (фактурисано) у 2023. години износе РСД **75,877,626**. На име камата фактурисано је РСД 55.896.276 РСД, а на име провизије РСД 19.008.380. Остали приходи износе РСД 972.970 (бонитети и ино-трошкови). Укупни приходи су за 31% већи у односу на 2022. годину. На виши ниво прихода највећи утицај је имало повећање камата на тржишту. Приходи по основу камата повећани су за 43% у односу на 2022. годину, док је њихово учешће у укупним приходима порасло за 7%. Процент наплате прихода износи 99,9%. Ненаплаћена потраживања у износу од РСД 8.541.686 представљају фактурисана потраживања за децембар 2023. године која ће се наплатити у 2024. години. Ненаплаћена потраживања од клијента из ранијих година који нису солвентни износе РСД 50.300.

Активност послова факторинга за период 01.01.- 31.12.2023. године

Опис	Укупан износ	Укупан %
Укупан промет:	47.847.587 ЕУР	100,00
Промет - међународни факторинг	32.375.495 ЕУР	67,66
Промет - домаћи факторинг	15.472.092 ЕУР	32,34
Експонираност АОФИ 28.12.2023.	9.532.432 ЕУР	
Укупни приходи:	75.877.626 РСД	100,00

Приход од камата	55.896.276 РСД	74,00
Приход од провизија	19.008.380 РСД	25,00
Остали приходи – бонитети и ино трошкови	972.970 РСД	1,00%
Број трансакција	1.885	

*Подаци преузети из књиговодства представљају обрачунски износ фактурисаних камата и провизија

Укупан промет по пословима факторинга у периоду од 2020. –2023. у 000 ЕУР

Промет	2020.	2021.	2022.	2023.
Промет ФК	29.450	32.789	37.372	32.375
Промет УФК	7.739	7.566	10.597	15.472
Укупно	37.189	40.355	47.969	47.847

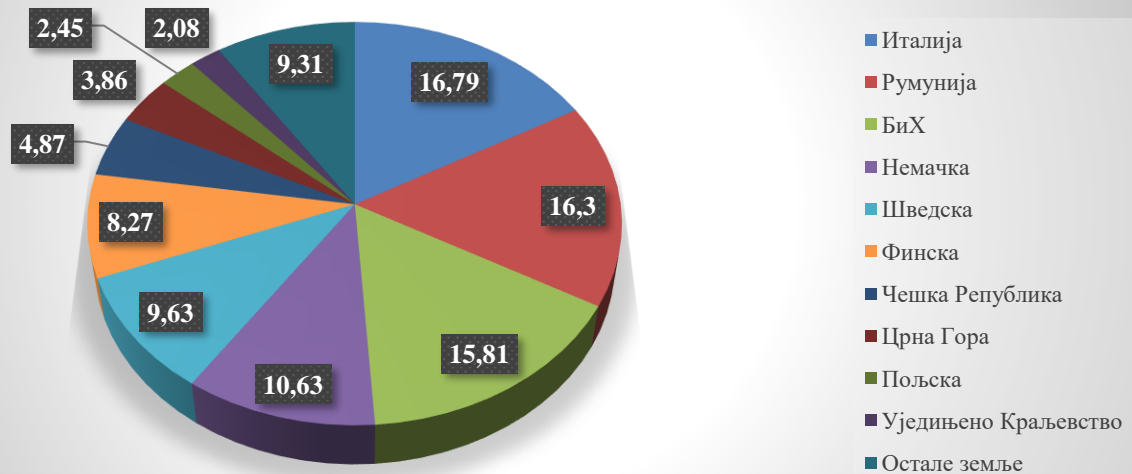
Током 2023. године АОФИ је наставио са подршком извозницима који су највећи извоз остварили извозом робе и услуга у земље ЕУ и региона. Укупан промет од 32,375 мил ЕУР остварен је са 21 земљом света. Структура иностраних тржишта остаје непромењена као и претходних година, осим што овога пута прво место заузима Италија, а затим следе Румунија, БиХ и Немачка.

Укупан промет факторинг послова према земљама извоза у периоду од 01.01.-31.12.2023.

Држава	Укупан промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број дужника
Италија	5.436.497	16,79	2
Румунија	5.276.098	16,30	5
БиХ	5.117.305	15,81	3
Немачка	3.439.943	10,63	4
Шведска	3.117.435	9,63	2
Финска	2.678.925	8,27	1
Чешка Република	1.576.999	4,87	2
Црна Гора	1.250.486	3,86	7

Пољска	793.673	2,45	3
Уједињено Краљевство	672.747	2,08	1
Остале земље	3.015.387	9,31	13
Укупно	32.375.495	100	43

Укупан промет сектора факторинга према земљама извоза уступилаца у 2023. години

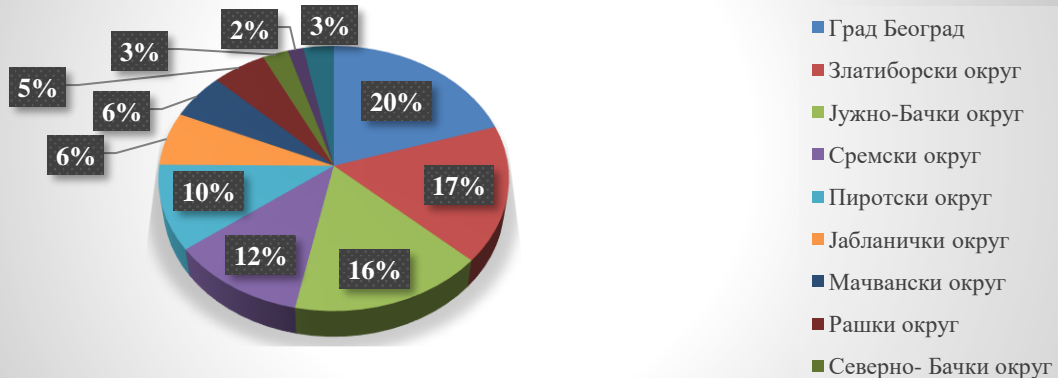

Највећи број клијената (8) са оствареним прометом 9,6 мил ЕУР долази из Београдског округа. За њим по броју клијената следи Мачвански и Сремски округ (4 и 3), док по оствареном промету поред Београдског најзначајнији су Златиборски, Јужно-Бачки и Сремски округ. Прва три округа остварују промет од 53,23%.

Укупан промет факторинг послова по окрузима за период 01.01.-31.12.2023.

Округ	Укупан промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број уступилаца
Град Београд	9.601.221	20,07	8
Златиборски округ	7.997.236	16,71	2
Јужно-Бачки округ	7.868.950	16,45	2
Сремски округ	5.517.604	11,53	3
Пиротски округ	4.965.583	10,38	1
Јабланички округ	3.117.435	6,52	1
Мачвански округ	2.692.846	5,63	4
Рашки округ	2.617.837	5,47	2
Северно-Бачки округ	1.236.937	2,59	2
Северно-Банатски округ	761.644	1,59	2
Остали окрузи	1.470.294	3,07	7
Укупно	47.847.587	100,00	34

Укупан промет факторинг послова према окрузима уступилаца у 2023. години

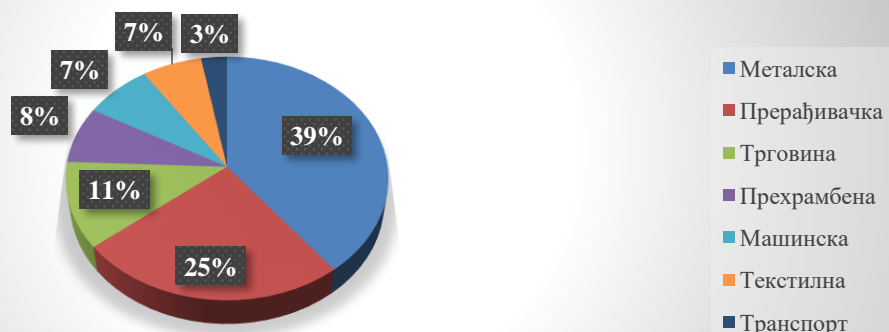

Укупан промет факторинг послова према делатности уступилоца за период 01.01.-31.12.2023.

Делатност	Укупан промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број уступилаца
Металска	18.865.267	39,43	8
Прерађивачка	11.880.163	24,83	11
Трговина	5.449.914	11,39	4
Прехрамбена	3.590.755	7,50	5
Машинска	3.558.862	7,44	3
Текстилна	3.144.836	6,57	2
Транспорт	1.357.790	2,84	1
Укупно:	47.847.587	100,00	34

Две најзаступљеније делатности у портфолију са укупним процентом учешћа од 64,26% су металска и прерађивачка индустрија. За њима следи трговина са 11,39%. Највећи број клијената долази из прерађивачке (11) и металске индустрије (8) уступилаца.

Укупан промет по пословима факторинга према делатности уступилаца у 2023. години

Током 2023. године структура пласмана према величини предузећа у односу на претходну годину је непромењена. Агенција је наставила са пружањем услуга првенствено сектору малих и средњих предузећа. Највеће учешће у укупном промету током 2023. и даље имају средња

предузећа у износу од 26,1 мил ЕУР и учешћем од 54,57%. Највеће учешће према броју клијената имају мала предузећа и то 47,06%.

Укупан промет факторинг послова према величини предузећа за период 01.01.-31.12.2023.

Врста предузећа	Укупна промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број клијената	% учешћа клијената
Мало предузеће	9.595.581	20,05	16	47,06
Средње предузеће	26.109.575	54,57	15	44,12
Велико предузеће	12.142.431	25,38	3	8,82
Укупно	47.847.587	100,00	34	100,00

Укупан промет послова факторинга према величини предузећа уступилаца у 2023. години

АКТИВНОСТИ ОСИГУРАЊА ИЗВОЗНИХ ПОТРАЖИВАЊА

Сектор за осигурање потраживања од комерцијалних ризика по основном и фронтинг портфолију је у 2023. години, за дванаест месеци пословања, остварио следеће резултате:

I	Редовне полисе	У ЕУР			
		Редовне полисе	31.12.2022.	31.12.2023.	Промене у апсолутном износу (број) 15/16
1	Број полиса	91	80	-11	-12,09
2	Број купаца	3.100	3.349	249	8,03
3	Број земаља	73	63	-10	-13,70
4	Осигурани промет	1.396.392.301,99	1.095.329.063,27	-301.063.239	-21,56
5	Премијски приход	2.587.772,02	2.018.481,30	-569.291	-22,00
6	Просечна премијска стопа	0,19	0,18	-0,001	-0,56
7	Износ кредитних лимита	793.295.100	879.686.200	86.391.100	10,89
8	Просечна кредитних лимита у еур	253.983	262.671	8.688	3,42
9	Просечна искоришћеност лимита у %	43	22	-21	-48,84
10	Просечан рок плаћања	61	66	5	8,20

II		Фронтинг послови			У ЕУР
	Фронтинг послови	31.12.2022.	31.12.2023.	Промет у апсолутном износу(броју)15/16	Индекс у %
1	Број осигураника	4	4	0	
2	Број купаца	60	60	0,00	0,00
3	Осигурани промет	112.191.405	112.643.899	452.494	0,40
4	Премијски приход	263.022	200.938	-62.084	-23,60

III		Укупно I+II			У ЕУР
		31.12.2022.	31.12.2023.	Промет у апсолутном износу(броју)15/16	Индекс у %
1	Број осигураника	95	84	-11	-11,58
2	Осигурани промет	1.508.583.707	1.207.972.962	-300.610.745	-19,93
3	Премијски приход	2.850.794	2.219.419	-631.375	-22,15

Након две стабилне године пословање АОФИ у области осигурања од комерцијалних ризика (2021.-2022.) било је за очекивати да ће пословање у 2023 години имати за резултат пад, као последицу макро економске нестабилности, која се почела осећати од друге половине 2022 године.

Макроекономске и међународне политичке прилике се битно мењају. Сукоби у Украјни су убрзали и битно допринели макроекономским променама. Очекивало се да ће политички ризици, раст инфлације и смањење привредне активности највише погодити тржиште Европске Уније. Наведене нестабилности су се манифестовале у трећем и четвртном кварталу. У поменутом периоду цене репроматеријала које су до тада имале константан раст, нису се стабилизовале, већ почињу да падају што је додатно успорило привредну активност. У таквим околностима, привреда Србије још увек одржава добру позицију, што показују и резултати послова осигурања од комерцијалних ризика АОФИ.

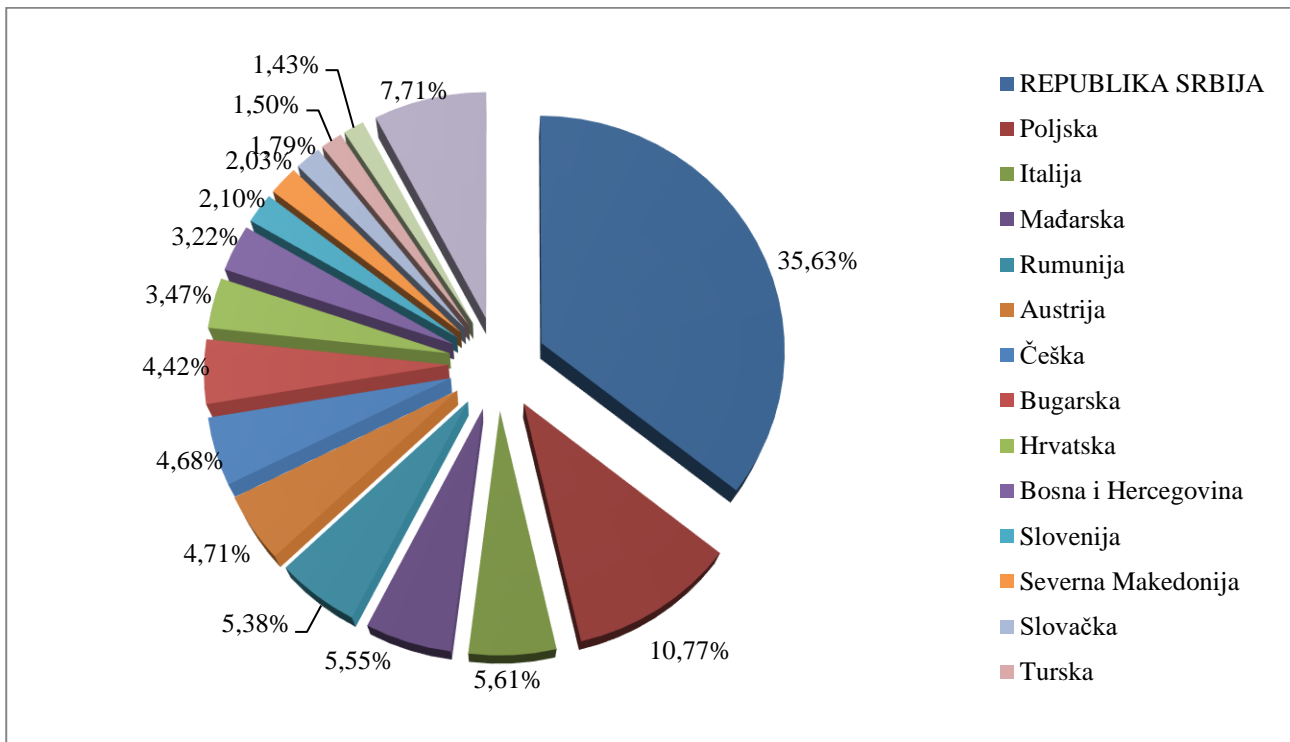
У 2023. години по основном портфолију активно је 80 полиса (пад од 12%) и 3.349 лимита (раст 8%). Портфолио је диверсификован на 63 земаља. Осигурани промет за наведени период је 1,095 милијарди евра, док је у истом периоду претходне године био 1,396 милијарди евра. Наведена промена на годишњем нивоу је -21%. Услед пада просечне премијске стопе са 0,19% на 0,18% остварен је мањи премијски приход за 21%, односно 2,0 милиона евра. Сличан тренд је забележен и по фронтинг полисама. Број осигураника је остао исти, као и осигурани промет тј. 112 милиона евра, али је премијски приход износио 200 хиљада евра, што је мање за 23% у односу на претходну годину. Посматрано кроз укупни портфолио (збирно основни и фронтинг) забележен је пад осигураног промета за 20%, а премијског прихода за 22%.

У наведеном периоду потписано је 9 нових полиса. И даље је на снази потписани уговор о реосигурању са највећом кинеском осигуравајућом кућом „СИНОСУРЕ“ као и са панелом реосигураваача.

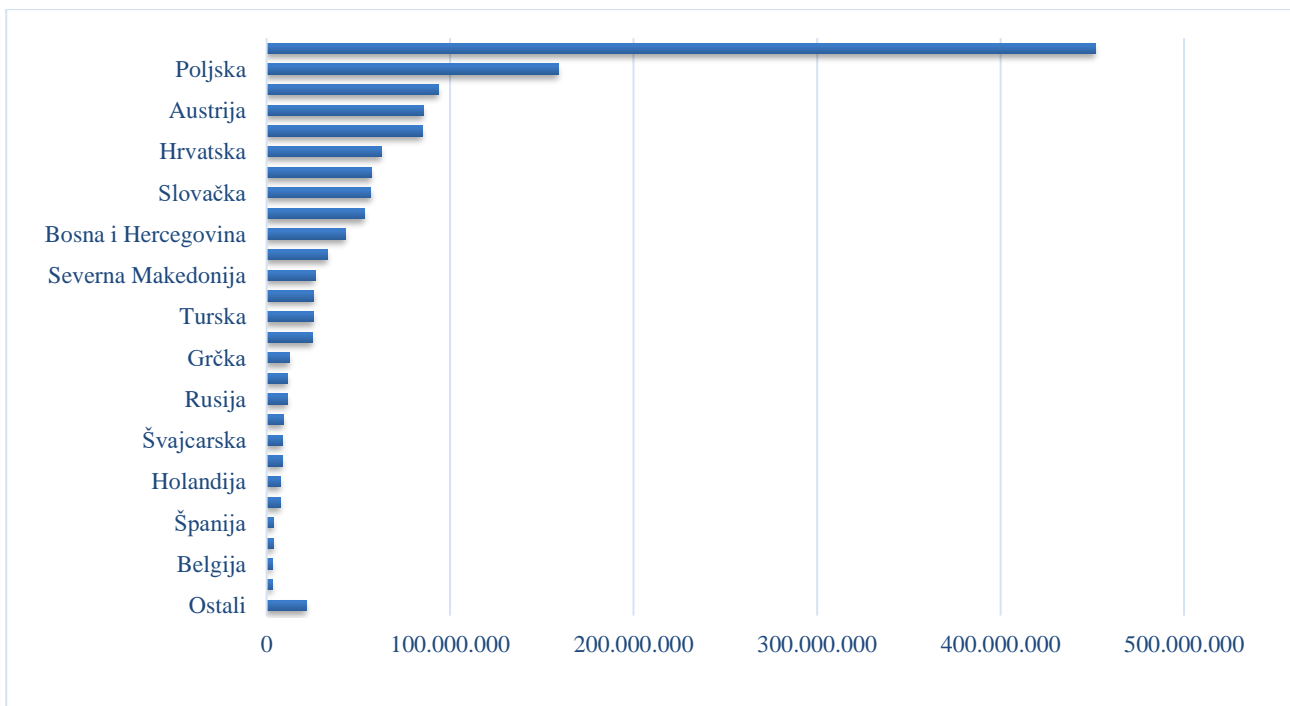
Од 2021. године усвојени су нови општи и посебни услови, нове полисе осигурања, што има за циљ покретање сарадње са банкарским сектором. 16. марта 2021. године потписана је прва полиса осигурања са Банка Интесом. На овај начин омогућено је банци да уведе нови производ, откуп иностраних потраживања без права регреса ка извознику. Та сарадња је успешно настављена и током 2022. и 2023. године.

Структура осигураног промета по земљама

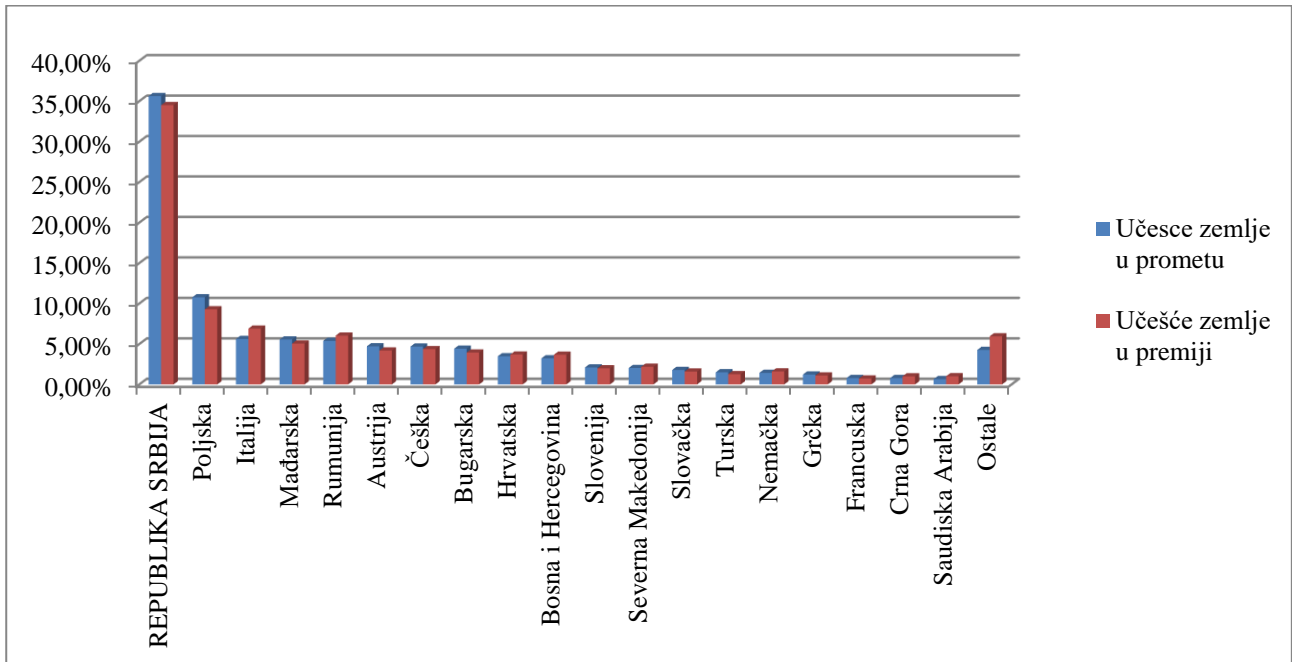
Преглед осигураног промета по земљама

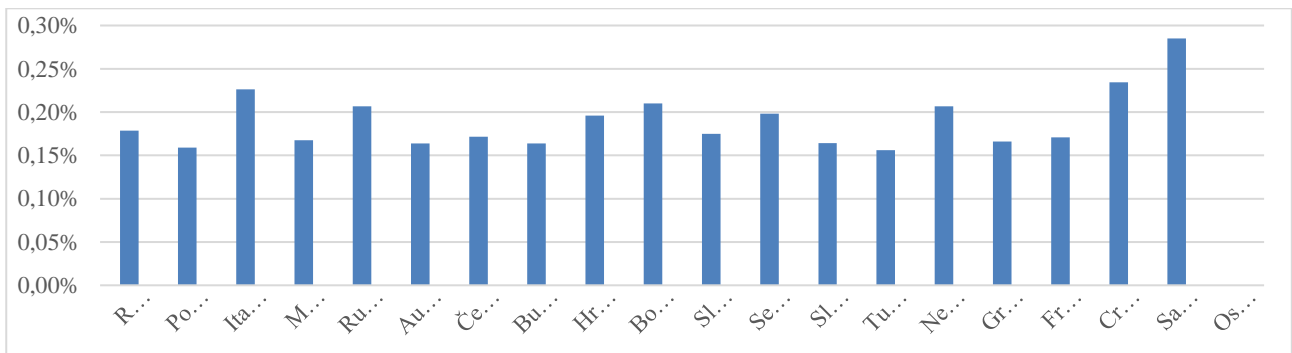
У структури осигураног промета по земљама и даље расте учешће осигураног потраживања на домаћем тржишту које је на 31.12.2023. године износило 36%, на другом месту је Пољска са 10,77%, а на трећем Италија са 7,71%.

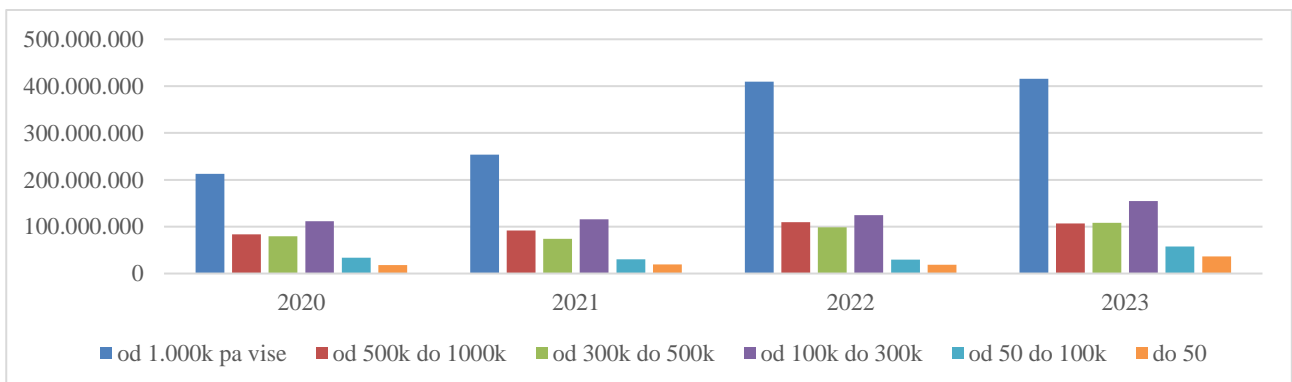
Однос промета и премије по земљама

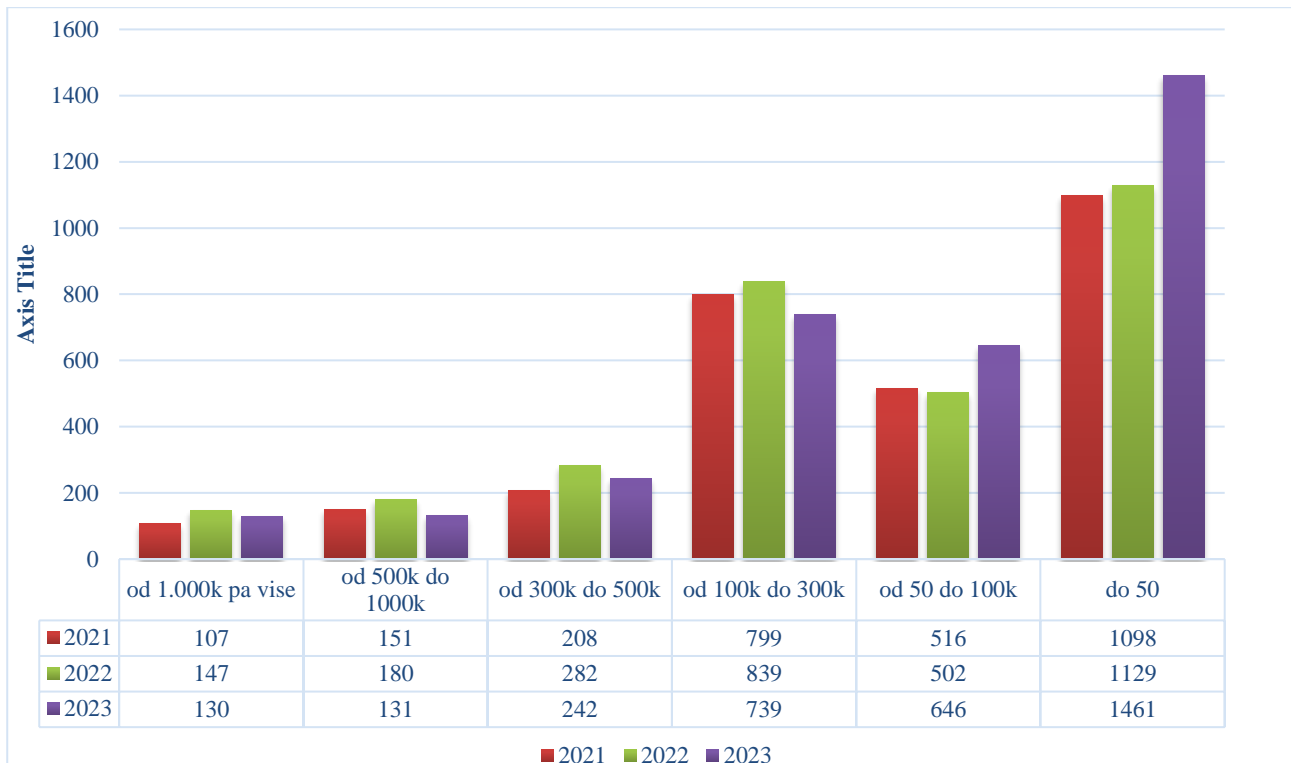
Просечна премијска стопа по земљама

Структура одобрених кредитних лимита по вредности у ЕУР

Структура по броју одобрених кредитних лимита

У овом извештају дат је приказ структуре портфолиа по вредности и броју одобрених кредитних лимита закључно са 31.12.2023. године.

Структура осигураног промета по величини предузећа

Међу клијентима сектора за осигурање највише су заступљена средња и мала предузећа, али њихово учешће у укупној структури осигураног промета износи 12,79%, док је учешће великих предузећа 87,17%. У оствареном премијском приходу учешће великих предузећа је и даље највеће, иако по броју предузећа учествују само са 17%

Структура осигураног промета по делатностима

Посматрајући осигурани промет по врсти делатности видимо да је најзаступљенији сектор металске индустрије и пољопривреде са по 21%, док је учешће трговине 18%, прехранбене индустрије 14% и хемијске индустрије 13%.

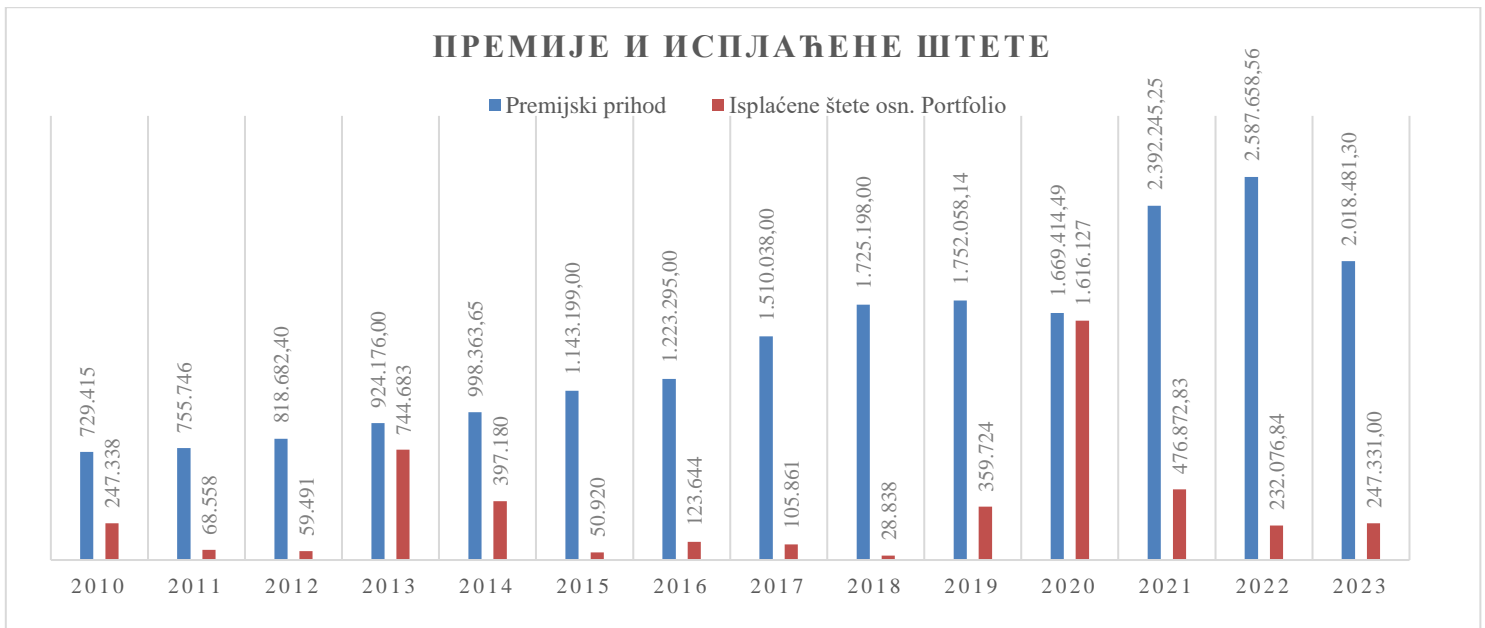

Посматрано на нивоу редовног портфеља у 2023. години забележен је пад осигураног промета од 21,56%, док је на нивоу премијског прихода остварен пад од 22% у односу на исти период претходне године. Основни разлог пада промета, а самим тим и пада премије лежи у чињеници да су извозници већ од краја 2022. године били суочени са падом тражње са једне стране, као и веома снажном притиску на цене готових производа. Све ово је имало за последицу пад реализације код свих осигураника у просеку од 20-30% у односу на претходну годину.

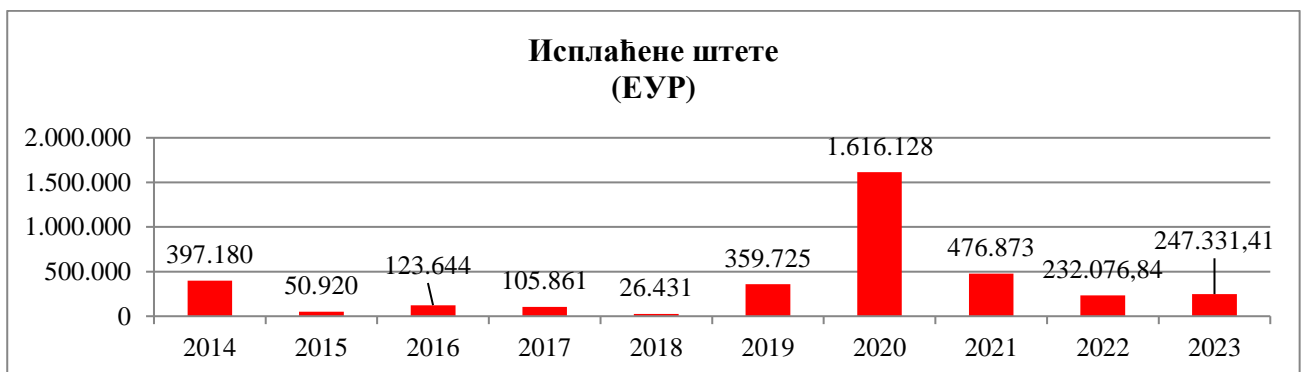
Приказ позитивног тренда пословања у 2023. години приказан је на графицима који следе у наставку:

Без обзира на чињеницу пада промета и премије у односу на претходну годину, из графика се може недвосмислено закључити, имајући у виду однос премије и исплаћених штета, да је 2023. година једна од три најбоље године у последњих тринаест посматраних година.

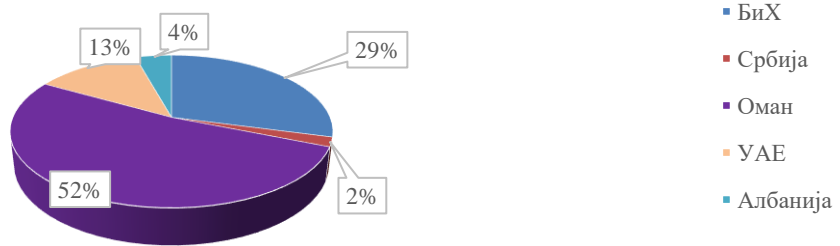
Извештај одељења за ликвидацију штета у 2023. години

У 2023. години пријављено је укупно 40 штета у износу ЕУР 9.725.245,54, од којих је успешном наплатом затворено 20 штета. Укупно је исплаћено 6 штета у износу од ЕУР 247.331,41.

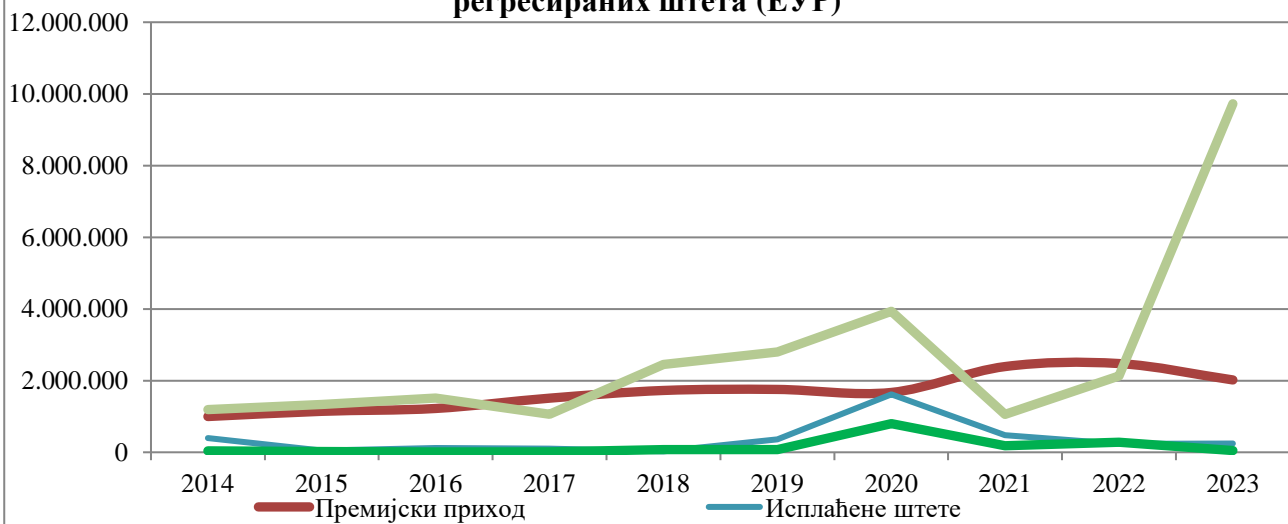
По висини исплаћених штета највећи удео има Оман са 52%, затим следи Босна и Херцеговина са 29%, док треће место заузимају Уједињени Арапски Емирати са 13%.

Преглед исплаћених штета по земљама у 2023

Упоредном анализом исплаћених штета и оствареног премијског прихода у 2023. години може се закључити да исплаћене штете (умањене за наплаћен регрес) у укупном премијском приходу учествују са 9,7%.

Упоредни приказ премијског прихода, пријава штета, исплаћених и регресираних штета (ЕУР)

Регрес у 2023. години по основу исплаћених штета износио је ЕУР 51.910,52 (припадајући део осигуравача), док је укупан износ наплаћених регреса у посматраном периоду ЕУР 66.455,40.

Преглед наплаћених регреса у ЕУР

Иако је у 2023. години дошло до значајног пораста штета, резултати наплате су следећи:

Током 2023.године наплаћено је ЕУР 1.295.823,88 и кроз регресни поступак додатних ЕУР 66.455,40. Поред наведеног, регресирао је и део трошкова наплате у укупном износу ЕУР 10.882,51. Укупан износ наплате је ЕУР 1.373.161,79.

Највећа пријављена штета у износу ЕУР 7.595.064,67 (Пикаро Традинг СЕ) односи се на штету која је 100% реосигурана, при чему реосигураваач сноси обавезу исплате штете у целости, па обавеза не пада на терет АОФИ.

Од свих активних штета на дан 31.12.2023. године, потенцијални износ штета за исплату је ЕУР 5.635.854,88 (укључујући и ЕУР 5.220.000,00 која је у пуном износу на терет реосигураваача). Одељење за ликвидацију штета активно ради на поступку наплате, како би смањило потенцијални износ обавезе по основу накнаде из осигурања.

Активности запослених Агенције на пословима по основу потписаних уговора о пословно – техничкој сарадњи

Како је Република Србија донела мере за очување ликвидности привреде погођене економском кризом изазваном пандемијом болести KOVID-19 кроз програме финансијске подршке привреди преко комерцијалних банака у вредности од 2,5 милијарди евра, при чему је максимални износ гаранције на нивоу осигураног портфолија 600 милиона евра, па је, процењујући да Агенција располаже адекватним стручним и техничким капацитетима, Република Србија и Министарство финансија су са Агенцијом потписали уговор о стручно - техничкој подршци у контроли реализације гарантне шеме утврђене Уредбом о утврђивању гарантне шеме као мере подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести KOVID-19.

Такође, запослени АОФИја су од краја јуна 2021. године ангажовани на пословима издавања гаранција ромским предузетницима по кредитима које добијају од Банке Поштанске штедионице у складу са Програмом промоције ромског предузетништва

Активности на администрацији програма Промоције Ромског предузетништва

АОФИ је од краја јуна 2021. године ангажован на пословима издавања гаранција ромским предузетницима по кредитима које добијају од Банке Поштанске штедионице у складу са Програмом промоције ромског предузетништва. Укупан износ средстава одређених овим програмом је РСД 120 милиона и 4 запослена Агенције су ангажована на овом послу, поред својих редовних активности.

Агенција је, од почетка сарадње до 31.12.2023. године, одобрила укупно тридесет гаранција. У 2023. години је издато 15 гаранција у вредности од РСД 72.265.909,72. Од укупно одобрених гаранција 7 је са доспећем до 3 године (оперативни трошкови), док су 23 гаранције издате са доспећем до 5 година (инвестиционо улагање).

АОФИ је 08.09.2023. године исплатио по гаранцији број Г/3 РП износ од РСД 364.848,96 .

Активности АОФИ на стручно-техничкој подршци Министарству финансија у контроли реализације гарантне шеме као мере подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести KOVID-19

Од почетка реализације (мај 2020. године) до истека периода укључивања (31. јул 2022. године), банке су укупно реализовале 40.131 партију кредита за 27.192 корисника, у укупном износу од 2.425.336.453,20 евра. Збир појединачних максималних гаранција банака, по истеку периода укључивања, износио је 362.900.655,55 евра, а степен искоришћености максималне гаранције је 16,25%. Просечан степен искоришћености уговореног максималног осигураног портфолија износио је 97,01%.

Осигурани портфолио на дан 31. децембар 2023. године се односи на 14.349 партија кредита, за 12.117 корисника и износи 237.923.952,25 евра. Износ осигураног портфолија, са стањем на дан 31. децембар 2023. умањен је за 30,19% у односу на укупан износ реализованих кредита.

СВЕОБУХВАТНИ ОСИГУРАНИ ПОРТФОЛИО – Анализа реализације прве гарантне шеме

МАКСИМАЛНИ ОСИГУРАНИ ПОРТФОЛИО (ЕУР)	2,500,000,000.00			
УКУПАН ИЗНОС РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА (ЕУР)	2,425,336,453.20			
УКУПАН БРОЈ РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА	40131			
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА КРЕДИТА	27192			
СТЕПЕН ИСКОРИШЋЕНОСТИ ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА (%)	97.01%			
ПРОСЕЧАН ИЗНОС РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА (ЕУР)	60,435.49			
УКУПАН ИЗНОС ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА НА 31.12.2023. (ЕУР)	237,923,952.25			
УКУПАН БРОЈ КРЕДИТА ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА НА 31.12.2023. ГОДИНЕ	14349			
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА КРЕДИТА НА 31.12.2023. ГОДИНЕ	12117			
ИЗНОС МАКСИМАЛНЕ ГАРАНЦИЈЕ РС (ЕУР)	362,900,655.55			
СТЕПЕН ИСКОРИШЋЕНОСТИ МАКСИМАЛНЕ ГАРАНЦИЈЕ НА 31.12.2023. ГОДИНЕ (%)	16.25%			
УКУПАН ИЗНОС АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА НА 31.12.2023. ГОДИНЕ (ЕУР)	73,703,615.31			
УКУПАН БРОЈ АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА НА 31.12.2023. ГОДИНЕ	1342			
УДЕО АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА У РЕАЛИЗОВАНИМ КРЕДИТИМА	3.04%			
УКУПАН ИЗНОС НАМИРЕЊА ПО АКТИВИРАНИМ ГАРАНЦИЈАМА (ЕУР)	4,212,176.83			
ПРОЦЕНАТ НАМИРЕЊА ПО АКТИВИРАНИМ ГАРАНЦИЈАМА	5.72%			
СТРУКТУРА ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА ПО ВАЛУТИ	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
КРЕДИТИ ОДОБРЕНИ У ЕУР	6977	17.39%	951,268,785.58	39.22%
КРЕДИТИ ОДОБРЕНИ У РСД	33154	82.61%	1,474,067,667.61	60.78%
СТРУКТУРА РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА ПО ТИПУ КРЕДИТА	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
НОВИ КРЕДИТИ	37410	93.22%	2,185,859,195.60	90.13%
ЗАНОВЉЕНИ КРЕДИТИ	2721	6.78%	239,477,257.59	9.87%
СТРУКТУРА РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА ПО СЕГМЕНТУ ПРЕДУЗЕЋА	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
ПРЕДУЗЕТНИК	7050	17.57%	125,015,157.94	5.15%
МИКРО	22208	55.34%	538,502,115.66	22.20%
МАЛО	9438	23.52%	1,097,219,652.29	45.24%
СРЕДЊЕ	1435	3.58%	664,599,527.30	27.40%
СТРУКТУРА РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА ПО СЕКТОРУ ДЕЛАТНОСТИ	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
G - ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И ТРГОВИНА НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТ. ВОЗИЛА...	16109	40.14%	912,357,741.91	37.62%
C - ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	9414	23.46%	695,696,378.55	28.68%
F - ГРАЂЕВИНАРСТВО	3237	8.07%	234,687,734.04	9.68%
H - САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ	3512	8.75%	179,561,161.21	7.40%
A - ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО	1113	2.77%	149,543,687.28	6.17%
M - СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ	2532	6.31%	70,798,940.22	2.92%
J - ИНФОРМИСАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ	627	1.56%	37,972,390.24	1.57%
N - АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	808	2.01%	36,203,897.70	1.49%
I - УСЛУГЕ СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ	1281	3.19%	34,104,601.65	1.41%
E - СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ; УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА...	211	0.53%	22,418,453.77	0.92%
Q - ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	224	0.56%	15,198,030.50	0.63%
S - ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	550	1.37%	7,911,321.50	0.33%
V - РУДАРСТВО	63	0.16%	6,833,617.97	0.28%
P - ОБРАЗОВАЊЕ	218	0.54%	6,575,620.77	0.27%
D - СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	16	0.04%	6,152,705.23	0.25%
L - ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА	86	0.21%	4,404,569.79	0.18%
K - ФИНАНСИЈСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ДЕЛАТНОСТ ОСИГУРАЊА	61	0.15%	3,639,247.25	0.15%
R - УМЕТНОСТ; ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА	69	0.17%	1,276,353.62	0.05%
СТРУКТУРА РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА ПО ОКРУЗИМА	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
БЕОГРАДСКИ ОКРУГ	10932	27.24%	812,394,413.61	33.50%
ЛУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	4207	10.48%	316,979,430.40	13.07%
СРЕМСКИ ОКРУГ	1933	4.82%	113,126,633.63	4.66%
МАЧВАНСКИ ОКРУГ	1562	3.89%	93,481,456.16	3.85%
МОРАВИЧКИ ОКРУГ	1704	4.25%	93,110,292.21	3.84%
ЗЛАТИБОРСКИ ОКРУГ	1746	4.35%	91,235,968.45	3.76%
ШУМАДИЈСКИ ОКРУГ	1798	4.48%	88,061,162.33	3.63%
НИШАВСКИ ОКРУГ	1966	4.90%	79,483,975.31	3.28%
РАШКИ ОКРУГ	1411	3.52%	74,051,212.23	3.05%
СЕВЕРНОБАЧКИ ОКРУГ	1081	2.69%	72,843,737.06	3.00%
ЛУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	1324	3.30%	65,509,949.41	2.70%
ЗАПАДНОБАЧКИ ОКРУГ	1016	2.53%	60,166,554.12	2.48%
ЈАБЛАНИЧКИ ОКРУГ	955	2.38%	56,589,980.57	2.33%
КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	1089	2.71%	54,992,588.93	2.27%
ПОМОРАВСКИ ОКРУГ	1011	2.52%	52,001,142.57	2.14%
СРЕДЊОБАНАТСКИ ОКРУГ	974	2.43%	51,010,736.87	2.10%
РАСИНСКИ ОКРУГ	1015	2.53%	46,742,928.42	1.93%
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	853	2.13%	42,409,294.17	1.75%
СЕВЕРНОБАНАТСКИ ОКРУГ	535	1.33%	38,274,932.34	1.58%
ПЧИЊСКИ ОКРУГ	801	2.00%	29,224,254.13	1.20%
БОРСКИ ОКРУГ	375	0.93%	25,352,995.92	1.05%
БРАНИЧЕВСКИ ОКРУГ	681	1.70%	23,781,733.42	0.98%
ТОПЛИЧКИ ОКРУГ	317	0.79%	17,476,813.59	0.72%
ЗАЈЕЧАРСКИ ОКРУГ	425	1.06%	15,075,404.99	0.62%
ПИРОТСКИ ОКРУГ	419	1.04%	11,953,750.26	0.49%
КОСОВСКОМИТРОВИЧКИ ОКРУГ	1	0.00%	5,112.09	0.00%

Стање и структура потраживања по активираним гаранцијама

УКУПАН ИЗНОС РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА (ЕУР)	2,425,336,453.20			
УКУПАН БРОЈ РЕАЛИЗОВАНИХ КРЕДИТА	40131			
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА КРЕДИТА	27192			
ИЗНОС ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА НА 31.12.2023. (ЕУР)	237,923,952.25			
УКУПАН БРОЈ АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА	1342			
УКУПАН ИЗНОС АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА (ЕУР)	73,703,615.31			
ПРОСЕЧАН ИЗНОС АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА (ЕУР)	54,920.73			
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА КОД АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА	772			
УДЕО АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА У РЕАЛИЗОВАНИМ КРЕДИТИМА	3.04%			
УКУПАН ИЗНОС НАМИРЕЊА ПО АКТИВИРАНИМ ГАРАНЦИЈАМА (ЕУР)	4,212,176.83			
ПРОЦЕНАТ НАМИРЕЊА ПО АКТИВИРАНИМ ГАРАНЦИЈАМА	5.72%			
СТРУКТУРА АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА ПО СЕГМЕНТУ ПРЕДУЗЕЋА	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
МИКРО	815	60.73%	12,282,458.80	16.66%
МАЛО	435	32.41%	28,401,629.89	38.53%
СРЕДЊЕ	92	6.86%	33,019,526.62	44.80%
СТРУКТУРА АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА ПО СЕКТОРУ ДЕЛАТНОСТИ	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
G - ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И ТРГОВИНА НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТ. ВОЗИЛА...	560	41.73%	28,305,370.44	38.40%
C - ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	312	23.25%	21,225,063.23	28.80%
F - ГРАЂЕВИНАРСТВО	147	10.95%	6,472,628.15	8.78%
D - СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	3	0.22%	5,497,874.70	7.46%
A - ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО	36	2.68%	4,833,348.77	6.56%
H - САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ	88	6.56%	1,914,770.53	2.60%
M - СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ	48	3.58%	1,718,266.78	2.33%
I - УСЛУГЕ СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ	51	3.80%	1,060,068.49	1.44%
N - АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	36	2.68%	931,468.25	1.26%
J - ИНФОРМИСАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ	17	1.27%	776,517.02	1.05%
E - СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ; УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА...	14	1.04%	463,258.02	0.63%
Q - ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	9	0.67%	206,886.27	0.28%
A - ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО	5	0.37%	164,646.93	0.22%
V - РУДАРСТВО	2	0.15%	42,011.87	0.06%
S - ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	4	0.30%	32,825.62	0.04%
K - ФИНАНСИЈСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА	1	0.07%	20,000.00	0.03%
P - ОБРАЗОВАЊЕ	4	0.30%	16,062.46	0.02%
R - УМЕТНОСТ; ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА	4	0.30%	15,906.01	0.02%
L - ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНОУМА	1	0.07%	6,641.77	0.01%
СТРУКТУРА АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА ПО ОКРУЗИМА	ПО БРОЈУ	% ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ (ЕУР)	% ПО ИЗНОСУ
БЕОГРАДСКИ ОКРУГ	437	32.56%	31,227,934.36	42.37%
ЛУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	165	12.30%	8,072,950.09	10.95%
СЕВЕРНОБАЧКИ ОКРУГ	43	3.20%	5,202,257.97	7.06%
НИШАВСКИ ОКРУГ	82	6.11%	3,227,879.08	4.38%
ЗАПАДНОБАЧКИ ОКРУГ	32	2.38%	3,074,173.39	4.17%
МАЧВАНСКИ ОКРУГ	60	4.47%	2,796,535.87	3.79%
ЛУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	54	4.02%	2,730,536.01	3.70%
СРЕМСКИ ОКРУГ	49	3.65%	2,346,592.56	3.18%
СРЕДЊОБАНАТСКИ ОКРУГ	29	2.16%	2,252,089.89	3.06%
ЈАБЛАНИЧКИ ОКРУГ	32	2.38%	1,940,778.29	2.63%
МОРАВИЧКИ ОКРУГ	38	2.83%	1,629,932.76	2.21%
РАСИНСКИ ОКРУГ	29	2.16%	1,573,934.52	2.14%
ЗЛАТИБОРСКИ ОКРУГ	37	2.76%	1,497,823.07	2.03%
БРАНИЧЕВСКИ ОКРУГ	26	1.94%	1,443,784.20	1.96%
ШУМАДИЈСКИ ОКРУГ	65	4.84%	1,025,781.36	1.39%
РАШКИ ОКРУГ	29	2.16%	920,818.68	1.25%
ПИРОТСКИ ОКРУГ	23	1.71%	787,449.26	1.07%
ПОМОРАВСКИ ОКРУГ	31	2.31%	701,170.30	0.95%
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	17	1.27%	457,542.40	0.62%
ТОПЛИЧКИ ОКРУГ	11	0.82%	279,952.11	0.38%
ПЧИЊСКИ ОКРУГ	21	1.56%	164,765.97	0.22%
СЕВЕРНОБАНАТСКИ ОКРУГ	8	0.60%	121,957.47	0.17%
ЗАЈЕЧАРСКИ ОКРУГ	7	0.52%	92,964.66	0.13%
БОРСКИ ОКРУГ	6	0.45%	71,304.39	0.10%
КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	11	0.82%	62,706.65	0.09%

Закључно са 31. децембром 2023. године, активирано је укупно 1.342 гаранције у износу од 73.703.615,31 евра при чему РС гарантује са 80% што износи 58.962.892,25 евра. Из наведеног проистиче да је удео активираних гаранција у укупно реализованим кредитима 3,04%. Захтев за плаћање по гаранцији је поднело 15 банака и тиме су протестоване гаранције за укупно 1.342 појединачни кредит, који су се односили на 772 клијента.

Удео активираних гаранција у осигураном портфолију по банкама:

#	НАЗИВ БАНКЕ	БРОЈ АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА	ИЗНОС АКТИВИРАНИХ ГАРАНЦИЈА	ИЗНОС КОЈИ ГАРАНТУЈЕ РС (80%)
1	OTP banka a.d. Novi Sad	225	11,366,518.39	9,093,214.71
2	Banca Intesa a.d. Beograd	304	10,337,060.99	8,269,648.79
3	Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	47	9,814,344.31	7,851,475.45
4	ProCredit Bank a.d. Beograd	48	8,614,460.68	6,891,568.54
5	Eurobank Direktna a.d. Beograd	117	6,700,107.64	5,360,086.11
6	Addiko bank a.d. Beograd	33	6,528,218.38	5,222,574.71
7	AIK BANKA a.d. Beograd	187	5,444,860.62	4,355,888.49
8	Erste banka a.d. Novi Sad	40	4,055,253.59	3,244,202.87
9	Raiffeisen banka a.d. Beograd	208	3,436,266.73	2,749,013.38
10	Halk banka a.d. Beograd	40	3,106,719.95	2,485,375.96
11	NLB Komercijalna banka a.d. Beograd	75	2,121,891.14	1,697,512.91
12	MIRABANK a.d. Beograd	1	800,000.00	640,000.00
13	ADRIATIC a.d. Beograd	10	742,798.38	594,238.70
14	API BANKA a.d. Beograd	3	594,653.43	475,722.74
15	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd	4	40,461.08	32,368.86
	укупно	1342	73,703,615.31	58,962,892.25

Највећи износи активираних гаранција евидентирани су код OTP BANKA SRBIJA a.d. Novi Sad, BANCA INTESA a.d. Beograd, UNICREDIT BANK SRBIJA a.d. Beograd и PROCREDIT BANK a.d. Beograd

Посматрано по износу, највећи удео активираних гаранција у односу на свој осигурани портфолио има Mira bank a.d. Beograd (18,90%), API banka a.d. Beograd (8,40%) и Addiko bank a.d. Beograd (7,46%).

Преглед намирења по активираним гаранцијама у ЕУР:

	Назив банке	Износ стања дуга по активираним гаранцијама на 30.09.2023.	Намирења по активираним гаранцијама	Удео намирења у активираним гаранцијама
1	OTP BANKA SRBIJA a.d. Novi Sad	11,366,518.39	986,237.04	8.68%
2	BANCA INTESA a.d. Beograd	10,337,060.99	457,723.00	4.43%
3	UNICREDIT BANK SRBIJA a.d. Beograd	9,814,344.31	571,890.28	5.83%
4	PROCREDIT BANK a.d. Beograd	8,614,460.68	75,501.77	0.88%
5	EUROBANK DIREKTNА a.d. Beograd	6,700,107.64	280,912.27	4.19%
6	ADDIKO BANK a.d. Beograd	6,528,218.38	535,143.40	8.20%
7	AIK BANKA a.d. Beograd	5,444,860.62	392,669.03	7.21%
8	ERSTE BANK a.d. Novi Sad	4,055,253.59	296,995.88	7.32%
9	RAIFFEISEN BANKA a.d. Beograd	3,436,266.73	260,805.75	7.59%
10	HALKBANK a.d. Beograd	3,106,719.95	40,332.25	1.30%
11	NLB KOMERCIJALNA BANK a.d. Beograd	2,121,891.14	299,044.08	14.09%
12	MIRABANK a.d. Beograd	800,000.00	0.00	0.00%
13	ADRIATIC BANK a.d. Beograd	742,798.38	13,222.84	1.78%
14	API BANK a.d. Beograd	594,653.43	0.00	0.00%
15	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA a.d. Beograd	40,461.08	1,699.26	4.20%
		73,703,615.31	4,212,176.85	5.72%

Иако све банке предузимају мере и спроводе наплату кредита у складу са својим стандардним процедурама, по подацима које су банке доставиле МФ и НБС закључно са 31. децембром 2023. године, 13 банака известило је о извршеним намиренима РС у укупном износу од 4.212.176,85 евра што је учешће од 5,72 % свих потраживања по активираним гаранцијама. Од укупног износа намирених, 1.438.725,93 евра односи се на 46 активираних гаранција које су у целости намирене.

5. Биланс успеха Агенције

Агенција је током 2023. године пословала профитабилно и остварила је нето добитак у износу од 4,8 милиона динара.

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	-	-
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	(821.471)	(806.150)
Трошкови материјала, горива и енергије	(6.235)	(7.412)
Трошкови зарада, накнада зарада и	(352.511)	(305.184)
Трошкови амортизације	(88.407)	(58.345)
Трошкови производних услуга	(39.812)	(38.904)
Трошкови резервисања	(12.992)	(51.887)
Нематеријални трошкови	(321.514)	(344.418)
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ГУБИТАК	(821.471)	(806.150)
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	942.712	924.018
Приходи од камата	455.567	389.548
Позитивне курсне разлике и позитивни	13.831	27.494
Остали финансијски приходи	473.314	506.976
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	(169.092)	(127.736)
Расходи камата	(77.946)	(37.380)
Негативне курсне разлике и негативни	(22.799)	(44.221)
Остали финансијски расходи	(68.347)	(46.135)
ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	773.620	796.282
ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА	61.064	57.355
РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА	(48.162)	-
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	152.698	13.667
ОСТАЛИ РАСХОДИ	(113.150)	(2.613)
УКУПНИ ПРИХОДИ	1.156.474	995.040
УКУПНИ РАСХОДИ	(1.151.875)	(936.499)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ	4.599	58.541
ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ ПО		
ОСН. ДОБИТКА ПОСЛ. КОЈЕ СЕ		
ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА		
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И		
ИСПРАВКИ ГРЕШАКА		

**НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ ПО
ОСН. ДОБИТКА ПОСЛ. КОЈЕ СЕ
ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И
ИСПРАВКИ ГРЕШАКА**

ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.599	58.541
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК		
Порески расход периода		
Одложени порески расходи периода		(922)
Одложени порески приходи периода	265	
НЕТО ДОБИТАК	4.864	57.619
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ	-	1

У наставку је преглед прихода из основних делатности Агенције за текућу и претходну годину:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<i>Приходи из основне делатности Агенције:</i>		
Приходи од камата на:		
- краткорочне кредите	332.143	251.668
- факторинг послове	54.636	39.095
- гаранције	378	8.385
	<u>387.157</u>	<u>299.148</u>
Укупно приходи од камата из основне делатности	387.157	299.148
Приходи по основу накнада и провизија на:		
- гаранције	93.851	49.424
- факторинг послове	19.008	17.802
- краткорочне кредите	14.139	14.498
	<u>126.998</u>	<u>81.724</u>
Укупно приходи од накнада из основне делатности	126.998	81.724
Приходи од премија осигурања	265.557	331.059
Укупно приходи из основне делатности	779.712	711.931
<i>Остали финансијски приходи:</i>		
Приходи по Уговору о гаранцији	-	-
Приход од камата по ХОВ Обвезнице РС	56.149	86.751
Приходи по основу потраживања за исплаћене штете по регресном праву	38.516	33.275
Приходи по основу реосигурања	26.367	45.709
Приходи по основу префактурисаних услуга бонитета	15.097	14.493

Приходи од камата на орочене депозите	12.262	3.649
Остали финансијски приходи	778	716
Позитивне курсне разлике	13.831	27.494
Укупно остали финансијски приходи	163.000	212.087
Укупно финансијски приходи	942.712	924.018

6. Биланс стања Агенције

Укупна нето билансна сума Агенције на дан 31. децембар 2023. године износи 9.454.807 хиљада динара и мања је од билансне суме на дан 31. децембра 2022. године (9.459.232 хиљада динара). Ванбилансна сума износи 41.717.583 хиљаде динара.

Вредност сталне имовине, коју чине нематеријална имовина, опрема и дугорочни финансијски пласмани износи 3.031.608 хиљада динара.

Обртна имовина на дан 31. децембар 2023. године износила је 6.402.891 хиљада динара.

Укупан капитал Агенције на дан 31. децембра 2023. године износи 7.500.933 хиљаде динара (31. децембар 2022. године: 7.106.293 хиљаде динара) и односи се на: основни капитал у износу од 6.529.330 хиљада динара, који је промењен у односу на претходну годину у износу од 312.149 хиљада динара (31. децембар 2022. износио је 6.217.181 хиљади динара), резерве у износу од 722.171 хиљаду динара (31. децембар 2022. године: 693.284 хиљада динара)

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
АКТИВА		
Стална имовина	3.031.608	2.182.560
Нематеријална имовина	594.314	226.419
Некретнине, постројења и опрема	92.832	26.012
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	2.344.462	1.930.129
Одложена пореска средства	20.308	26.820
Обртна имовина	6.402.891	7.249.852
Залихе	1.506	1.795
Потраживања по основу продаје	-	38.748
Остала краткорочна потраживања	1.035.325	918.948
Краткорочни финансијски пласмани	4.770.617	5.212.836
Готовински еквиваленти и готовина	527.460	991.592
Активна временска разграничења	67.983	85.933
УКУПНА АКТИВА	9.454.807	9.459.232
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	41.717.583	40.174.205
ПАСИВА		
Капитал	7.500.933	7.106.293
Основни капитал	6.529.330	6.217.181
Емисиона премија	296.082	258.309

Резерве	722.171	693.284
Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ и других компоненти свеобухватног резултата	(51.514)	(120.100)
Нераспоређени добитак	4.864	57.619
Дугорочна резервисања и обавезе	1.158.472	1.622.349
Дугорочна резервисања	156.134	153.752
Дугорочне обавезе	1.002.338	1.468.597
Одложене пореске обавезе	-	-
Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	795.402	730.590
Краткорочне финансијске обавезе	506.317	478.900
Примљени аванси, депозити и кауције	12.263	29.966
Обавезе из пословања	9.640	6.299
Остале краткорочне обавезе	157.465	158.657
Краткорочна пасивна временска разграничења	109.717	56.768
УКУПНА ПАСИВА	9.454.807	9.459.232
ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА	41.717.583	40.174.205

8. Изложеност Агенције ризицима

Агенција има успостављен свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који је у потпуности интегрисан у све пословне активности Агенције, односно омогућује да се управља са свим ризицима којима је изложена или може бити изложена по основу свих њених пословних активности.

Систем управљања ризицима дефинисан је Процедуром за управљање ризицима, политикама и процедурама, те дефинисањем склоности за преузимање ризика кроз успостављање лимита за нивое ризика који су прихватљиви за Агенцију. Сви ризици које је могуће измерити или оценити подвргавају се структури лимита на нивоу Агенције и усаглашеност са тим лимитима се континуирано прати.

Агенција је у свом пословању изложена следећим ризицима:

- кредитни ризик;
- каматни и девизни ризик;
- ризик ликвидности;
- тржишни ризици;
- оперативни ризик;
- ризик изложености;

- ризик концентracије;
- ризик улагања;
- ризик земље;
- ризик измирења/испоруке;
- ризик друге уговорне стране;
- стратешки ризик;
- репутациони ризик;
- ризици који настају по основу спољних фактора.

9. Развој Агенције у наредном периоду

План активности Агенције полази од расположивих пословних ресурса, са једне, и износа и структуре затеченог портфеља пласмана Агенције, са друге стране. Поред тога, План активности узео је у обзир полазне оквири Плана пословања Агенције за 2024. годину, као и опште услове за пословање банкарског сектора у пројектованом макроекономском амбијенту. Постојеће макроекономске пројекције узимају у обзир све релевантне факторе од значаја за анализу и планирање активности у оквиру појединачних индустрија, укључујући и банкарску индустрију и пласман банкарских производа на тржишту Републике Србије.

Влада је стратешки оријентисана на процес европских интеграција ради бржег стицања статуса пуноправног члана ЕУ. Општи оквир економске политике утврђен је развојним документима Владе као што су: Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране (у даљем тексту: ССП), Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније, опште и секторске националне развојне стратегије, Фискална стратегија и ревидирана фискална стратегија за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, као и Програм економских реформи за период 2023 - 2025. Ради задовољавања економских и политичких критеријума за чланство у Европској унији (ЕУ) обезбедиће се јачање административних капацитета и стабилност институција које гарантују демократију, владавину права, поштовање људских права и заштиту мањина, развој тржишне економије и јачање њених капацитета да одговори на притисак конкуренције и тржишних снага из ЕУ, као и стварање стабилног економског и монетарног окружења. Спровођење реформи од значаја је како за побољшање конкурентности, посебно пољопривреде, подстицање нових радних места и олакшавање социјалне инклузије, тако и за испуњавање економских критеријума у процесу приступања Европској унији. У складу са стратешким развојним оквиром опредељена је економска политика за наредни средњорочни период.

Економска политика у наредном периоду обликована је изласком из једне и уласком у нову кризу. Изласком из двогодишње кризе проузроковане пандемијом вируса Ковид-19 и уласком у кризу проузроковану ратом у Украјини и између Израела и Палестине, пред креаторе економске политике су поставили нове изазове и горуће проблеме, обзиром на глобалну још увек присутну инфлацију, нарушеним ланцима снабдевања и логистичким проблемима, а посебно интензивирани убрзаним растом цена нафте, гаса, струје, основних метала, примарних пољопривредних производа и прехрамбених производа.

Основни циљеви економске политике у наредном средњорочном периоду су:

1. наставак спровођења мера фискалне консолидације, одржавање макроекономске стабилности и јачање стабилности финансијског сектора, уз заустављање даљег дуга и успостављање тренда његовог смањења;
2. јачање стабилности и отпорности финансијског сектора решавањем питања проблематичних кредита;
3. отклањање препрека расту привредне активности и подизању конкурентности спровођењем и наставком примене свеобухватних структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа и подизања ефикасности јавног сектора.

Влада ће, у наредном периоду, водити економску политику усмерену на креирање стабилног и предвидивог пословног амбијента неопходног за раст инвестиционих активности како би се подстакао привредни раст и запошљавање, као и повећање удела приватног сектора у производњи, запошљавању и инвестицијама. У том циљу, у претходном периоду, усвојен је већи број реформских закона чија примена треба да доведе до отклањања структурних слабости привреде и стварања основе за дугорочно одржив раст.

Планирање економске и посебно фискалне политике зависи ће првенствено од процене ефеката украјинске кризе, као и кризе на Блиском Истоку на међународно окружење и домаће прилике. Опредељење је да се, и поред неповољне ситуације иде на:

- уравнотежење и стабилизацију јавних финансија како би се смањило учешће јавног дуга у у БДП и створиле основе за убрзанији привредни раст;
- јачање пореске дисциплине, која подразумева побољшање система наплате пореза и смањење сиве економије;
- јачање дугорочне фискалне одрживости кроз спровођење структурних реформи, посебно реформи јавног сектора.

Динамика инвестиционе активности биће опредељена даљим повећањем производних капацитета привреде, пре свега у секторима који производе размењива добра, али и наставком реализације инфраструктурних пројеката, док ће потрошња државе забележити раст, пре свега због набавке енергената услед проблема на светском тржишту у том сегменту, изазваних украјинском кризом. Са становишта раста привреде битно је нагласити да се уштеде неће остваривати на рачун капиталних улагања који су кључни за покретање инвестиционог циклуса, већ првенствено кроз смањење текућих расхода који су у протеклом периоду били предимензионирани у односу на снагу привреде. Предвиђено фискално прилагођавање највећим делом извршиће се смањивањем нерационалне јавне потрошње, али уз заштиту најрањивијих и најсиромашнијих слојева становништва. Такође, приоритети фискалне политике у наредном периоду биће јачање пореске дисциплине, повећање ефикасности наплате пореза и борба против сиве економије. На овај начин ће се истовремено обезбедити унапређење општих услова привређивања и равноправног пословања и смањивање укупног фискалног дефицита. За 2024. годину предвиђен је раст БДП у распону од 3-4%.

Економска политика у наредном периоду биће заснована на компаративним предностима Србије, првенствено у области пољопривреде и прехранбене индустрије, енергетике, саобраћајне инфраструктуре, аутомобилске индустрије и индустрије информационих и комуникационих технологија. Истовремено, потребно је подстицање делова привреде који доприносе расту БДП, извоза и запошљавања. Влада је посвећена очувању модела привредног раста који се заснива на инвестицијама и извозу, који је подржан растом приватне потрошње на реалним и здравим изворима. Стога Влада својим активностима и мерама покушава да оснажи инвестициону и извозну компоненту БДП, са снажним акцентом на дигиталну трансформацију и оптимизацију привреде која је стратешка оријентација Владе. Нови систем фискализације и измене царинских прописа утицаће на смањење учешћа сиве економије у

укупним привредним токовима, обезбедиће афирмативно конкурентско надметање и побољшање економичности и ефикасности процедура.

Обзиром да је и основни циљ пословања Агенције подстицање раста извоза и смањење спољнотрговинског дефицита Републике Србије, пословање Агенције у 2024. години одвијаће се у складу са Програмом пословања за 2024. годину, као и са циљевима, принципима и политикама утврђеним у њему, применом инструмената и мера које ће донети и доносити, односно предузимати органи Агенције у складу са овлашћењима и Правилима пословања и одлукама о условима краткорочног кредитирања, гарантовања, откупа потраживања и осигурања, као и висинама каматних стопа, провизија и премија за све производе Агенције.

Реализацијом Програма пословања, Агенција треба да обезбеди:

- раст извозних активности привреде Републике Србије,
- смањење спољнотрговинског дефицита Републике Србије и
- развој међународних економских односа Републике Србије.

За остварење ових циљева, активност Агенције биће усмерена на:

- стабилност и сигурност пословања,
- висок ниво бонитета пласмана,
- очување реалне вредности капитала,
- остварење стимулативне добити и повраћај дела исте у буџет Републике Србије,
- повећање активности осигурања потраживања, гарантовања и финансирања (кредити, факторинг и двофакторски послови),
- реструктурирање у сфери пласмана средстава, са класичних кредитних односа на нове видове и облике сарадње попут факторинга, форфетинга, издавања гаранција и послова осигурања,
- развој кредитних односа и послова осигурања са иностранством,
- развој послова осигурања у име и за рачун Републике Србије – некомерцијални ризици у складу са препорукама ЕК и добре праксе развијених извозно кредитних агенција, како из региона, тако и у светским оквирима.

Визија Агенције је бити мера успешности развојне и извозне институције у региону која путем својих клијената и запослених подстиче одрживи развој шире друштвене заједнице. Својим одговорним понашањем према повереном капиталу и према сваком запосленом, клијенту и пројекту кога финансира Агенција жели да одржи дугорочну успешност у остварењу своје основне мисије.

У реализацији ових активности, Агенција ће приоритетно развијати сарадњу са предузетницима, малим и средњим предузећима као циљном групом, чије интересе и развојне програме може подржати и обезбедити својим потенцијалом.

Активност Агенције ће такође бити усмерена на подизање квалитета интерних процеса, производа и услуга и рационализацију пословања.

У својим активностима, Агенција ће се руководити на првом месту интересима свог акционара, а затим и клијената, уз поштовање и уважавање интереса других, у циљу остваривања равноправних међусобних односа.

Приступ пласманима и услугама Агенције могућ је свим потенцијалним клијентима под условима утврђеним Програмом пословања.

У дефинисању и реализацији политике, Агенција се руководи следећим принципима:

- ликвидности,
- сигурности и
- профитабилности.

Приоритетно, у реализацији пласмана императив је да се обезбеди здрав портфолио, како би се потенцијални губици због лоших пласмана свели на најмању могућу меру. У том циљу, морају се обезбедити реални и сигурни инструменти обезбеђења наплате и брз и ефикасан систем наплате пласмана.

Расположива средства, сагласно Програму пословања Агенција ће пласирати предузетницима, малим и средњим предузећима, као и великим предузећима, с тим да је акценат у проширењу сарадње са предузетницима, у складу са ставом Владе Републике Србије.

Пласирање средстава вршиће се у функцији подстицања повећања депозитног потенцијала и развоја других пословних односа са клијентима. У складу са тим, приоритет у пласирању средстава имаће клијенти из сегмента малих и средњих предузећа и који имају и обезбеђују:

- прворазредан бонитет,
- профитабилан програм,
- реално покриће за обезбеђење наплате и
- редовно измирују обавезе према Агенцији.

Приоритетно, у реализацији пласмана императив је да се обезбеди здрав портфолио, како би се губици због лоших пласмана свели на најмању могућу меру. У том циљу, морају се обезбедити реални и сигурни инструменти обезбеђења наплате и брз и ефикасан систем наплате пласмана.

И у наредном периоду Агенција ће своју политику пласирања усмерити на оне тржишне сегменте који нису „атрактивни“ комерцијалним банкама, највећим делом због недостатка чврстих средстава обезбеђења, чиме ће додатно ојачати своју развојну функцију, посебно у делу подршке малим и средњим предузећима и предузетницима, а све у складу са препорукама мисије ММФ и Светске банке које као главни стратешки правац раста и развоја Агенције управо виде у неопходности развојног финансирања путем финансирања неатрактивних и неколатерализованих развојних пројеката.

Како је визија Агенције да буде мера успешности развојне и извозне институције у региону која путем својих клијената и запослених подстиче одрживи развој шире друштвене заједнице, Агенција својим одговорним понашањем према повереном капиталу и према сваком запосленом, клијенту и пројекту кога финансира жели да одржи дугорочну успешност у остварењу своје основне мисије да спроводи активности са циљем развоја привреде и спољнотрговинске позиције Републике Србије, кроз јачање извозних потенцијала и перформанси привредних друштава, посебно из сегмента малих и средњих предузећа и предузетника, са посебним акцентом на подршци пласману српских роба и услуга на инострана тржишта и укључивању српске привреде у савремене светске трговинске токове.

ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА
УЖИЦЕ
Дејан Вукотић